

- Lifelong Learning for Working Professionals -

Soprano

Toimintakertomus ja tilinpäätös 2018

SOPRANO
GROUP

MIF

infor

JTO

Fintra

Informator

Aieturi

Sopranon elokuussa 2018 avattu Töölönlahden kampus Helsingin keskustassa.

SOPRANO OYJ - KOULUTUKSEEN ERIKOISTUNUT KEHITYSYHTIÖ

Soprano Oyj on koulutukseen erikoistunut kehitysyhtiö. Sijaitamme yhtiöihin, jotka tarjoavat koulutuspalveluita verkossa. Uskomme, että digitaalisten koulutuspalveluiden, Suomen kansainvälisen koulutusmaineen ja konsernin erikoisosaamisen avulla pystymme kiihdyttämään koulutusalan yritysten kasvua ja luomaan merkittävää lisäarvoa.

Soprano Group on Pohjoismaiden johtava yksityinen koulutusorganisaatio. Konsernin liikevaihto oli 15,5 ja liike-tulos 0,4 miljoonaa euroa. Konsernin kahden koulutukseen keskitetyn liiketoimintasegmentin yhteenlaskettu käyttökate nousi 1,4 miljoonasta 1,6 miljoonaan euroon ja liike-tulos 1,2 miljoonasta 1,3 miljoonaan euroon. Ydinliiketoiminnan hyvän kannattavuuden turvin Soprano panostaa uuteen teknologiaan, digitaalisten koulutussisältöjen tuottamiseen ja markkina-alueen laajentamiseen kansainvälisesti.

Yhtiöllä on koulutuskeskukset kolmessa maassa ja seitsemässä kaupungissa, Helsingissä, Tampereella, Jyväskylässä, Oulussa, Tukholmassa, Göteborgissa ja Pietarissa. Vuonna 2018 koulutuksiimme osallistui 25900 henkilöä 2250 organisaatiosta. Koulutettavien määrä kasvoi kolmanneksen ja asiakkaiden määrä yli kymmenyksen edellisvuodesta.

Kansainvälisen kasvun nopeuttamiseksi Soprano Group on ottanut käyttöön tekoälyavusteisen online-oppimisympäristön ja investoi sisällöntuotantoon. Suosituimmat koulutukset voidaan

jo nyt järjestää remote-yhteyksien avulla useassa paikassa yhtä aikaa. Verkon yli tapahtuva koulutus on parantanut konsernin koulutuspalveluiden kannattavuutta ja monistettavuutta.

Kaupungistuminen, koulutusmahdollisuuksien lisääntyminen, digitalisaation eteneminen ja verkkoyhteyksien parantuminen, työelämän nopeutuva muutos ja siitä johtuva elinikäisen oppimisen välttämättömyys ovat megatrendit, jotka vaikuttavat väistämättä menestykseen.

Lifelong Learning for Working Professionals -sloganin mukaisesti Soprano tarjoaa työssä käyville jatkuvasti uusia taitoja. Yhteiset arvomme ovat luottamus, rohkeus, sitoutuminen ja tulokset.

Kasvustrategiamme tiivistyy yhteen sanaan: Collaboration. Oma viennin kasvua kiihdyttääksemme tuemme koko koulutusalan yhteistyötä. Strategian mukaisesti joulukuussa 2018 avattiin Suomen Koulutusvientikeskus ja Showroom kansainvälisille koulutusalan delegaatioille. Vuokralaisinaamme on konsernin 6 oman businesskoulun lisäksi vientiyrityksiä 5 korkeakoulusta, 3 ammattioppilaitoksesta ja useista alan yrityksistä sekä koulutus-teknologian start-upeista.

Soprano Oyj:n osake on listattu Nasdaq Helsinki Oy:n pörssi-listalla, osakkeen tunnus on SOPRA.

www.soprano.fi

Yritysten ja organisaatioiden koulutukset järjestetään entistä useammin verkossa, koska se on tehokkaampaa. Soprano Group investoi voimakkaasti digitaaliseen muutokseen, koska tekoälyavusteinen verkkokoulutus avaa Sopranolle ainutlaatuisen mahdollisuuden monistettavaan ja kansainvälisesti skaalautuvaan liiketoimintaan.

MIF ACADEMY – SOPRANON KOULUTUSVIENNIN KIIHDYTTÄMÖ

Soprano Groupin kahden tytäryhtiön ja kuuden businesskoulun 1500 koulutusohjelmaa ovat erikoistuneet informaatioteknologiaan, johtamiseen, viestintään ja kansainväliseen kauppaan. Diplomit, sertifikaatit ja ammattitutkinnot tarjotaan perinteisesti luokkahuonekoulutuksena, osa koulutuksista tarjotaan verkon yli remote-koulutuksina ja pieni mutta kasvava osa kokonaan verkkokoulutuksena Suomessa, Pohjoismaissa ja globaalisti.

Tekoälyavusteisen online-koulutuksen ansiosta teoreettiset opinnot, käytännön projektit, testit ja keskustelut kollegoiden ja kouluttajien välillä voidaan tehdä yhä useammin kokonaan verkossa. EU- ja ETA-alueen ulkopuolella Soprano tarjoaa myös korkeakoulututkintoja yhteistyössä suomalaisten ammattikorkeakoulujen kanssa.

MIF Academyn tehtävänä on kiihdyttää konsernin laajan koulustarjonnan muokkaamista tekoälyavusteiselle online-oppimislustalle ja avata ovia kansainvälisiltä markkinoilta Soprano tytäryhtiöiden ja yhteistyökumppaneiden tarjonnalle. MIF Academy vastaa myös Suomen Koulutusvientikeskuksen ja Showroomin käytännön toiminnasta.

Soprano on valmistautunut kansainvälisen kasvun vaatimaan disruptiiviseen liiketoimintamalliin uudistamalla ja automatisoimalla konsernin tietojärjestelmiä sekä asiakastyössä että taloudenpidossa. Konsernin kasvupanostus verkkokoulutuksen sisältöihin, kansainvälisen kilpailun vaatimiin tietojärjestelmä-uudistuksiin ja globaaliin markkinointiin on konsernin suurin riski. Toisaalta se on myös konsernin suurin mahdollisuus merkittävään kasvuun.

www.mifacademy.com

MIF Academy is part of Nasdaq listed Soprano Plc. In collaboration with our highly qualified partners and universities we provide Diplomas, Certificates, Vocational Qualifications and University Degrees.

WHAT MAKES US UNIQUE?

We are pioneering global online education with AI Learning Environment. Our combination of content, educational technology and advanced analytics enables us to increase student motivation, reduce drop-outs and improve learning results.

DO WE HAVE CREDIBILITY?

Our 6 Business Schools have over 70 years of Finnish pedagogical experience, 26,000 students annually from over 2,200 organizations in more than 50 countries. We have validated ISO 9001 quality standard in all our units. MIF Academy delivers Finnish world-class education with AI Learning Environment globally onsite, remote or online. The choice is yours.

INFORMATOR TIETURI GROUP - JOHTAVA ICT-KOULUTTAJA POHJOISMAISSA

Soprano Oyj:n kokonaan omistama Informator Tieturi Group on Pohjoismaiden johtava yksityinen ICT-alan koulutusyhtiö. Yhtiön liikevaihto vuonna 2018 oli 10,6 miljoonaa euroa ja liike-tulos 0,8 miljoonaa euroa. Liikevaihdosta 58 prosenttia teki Informator Ruotsista ja 42 prosenttia Tieturi Suomesta. Yhtiöllä on 50 koulutusasiantuntijaa sekä 300 verkosto-kouluttajaa. Koulutuksiin osallistui viime vuonna 19 900 koulutettavaa 1 950 asiakasorganisaatiosta.

Yhtiön asiakkaat ovat julkisia organisaatioita ja pohjois-maissa toimivia suur yrityksiä, joiden henkilökuntaa IT GROUP kouluttaa kansainvälisesti. Koulutukset jär-jestetään asiakkaan toiveiden mukaisesti yhtiön koulutus-keskuksissa tai asiakkaan tiloissa perinteisesti luokkahuone-koulutuksena, verkon yli remote-koulutuksena tai kokonaan online-koulutuksena. Omat koulutuskeskukset yhtiöllä on Tukholmassa, Göteborgissa, Helsingissä, Tampereella ja Oulussa.

Referenssiasiakkaita: ABB, Bayer, CGI, Ericsson, Helsingin kaupunki, Riksdagen, SAAB, Scania, Skatteverket, Siemens, SSAB, Tieto, Valtioneuvoston kanslia.

Pohjoismaisen kilpailukyvyn parantamiseksi ja kansainvälisen kasvun nopeuttamiseksi IT GROUP on ottanut käyttöön teko-älyavusteisen online-oppimisympäristön ja investoi nyt sisäl-löntuotantoon. Tällä hetkellä yhtiön suosituimmat koulutukset järjestetään kouluttajan ja sähköisten välineiden yhteistyöllä

blended-koulutuksina ja remote-yhteyksien avulla useassa paikassa yhtä aikaa. Tulevaisuudessa yhtiö odottaa verkon yli tapahtuvan koulutuksen parantavan yhtiön kannattavuutta, samalla kun koulutuspalveluiden monistettavuus ja skaalau-tuvuus paranee.

www.informator.se

www.tieturi.fi

Esimerkkejä koulutusohjelmista:

Ketterä kehitys ja johtaminen

- Agile, Lean, Scrum, Cobit ja IT-Sopimukset

Tekoäly ja uudet teknologiat

- Tekoäly AI, robotiikka, IoT, BI

IT-arkkitehtuuri

- Arkkitehtuuri ja viitekehykset (ITIL, TOGAF)

IT-infrastruktuuri

- Microsoft, AWS, Google, RedHat -koulutukset ja sertifiointit

Toimistosovellukset

- Office ja Adobe

Ohjelmistokehitys, määrittely ja testaus

- Ohjelmointi, Koodarikoulu, DevOps ja REQ

Projektijohtaminen

- projektit ja prosessit

Kyberturvallisuus ja tietoturva

- Kyberturvallisuus, tekninen tietoturva ja GDPR

Taloushallinto ja tiedon analysointi

- Talousanalytiikka, BI, Big Data

Help Desk Services

MANAGEMENT INSTITUTE OF FINLAND MIF - JOHTAVA TYÖELÄMÄN KOULUTTAJA SUOMESSA

Sopranon kokonaan omistama MIF on Suomen johtava yksityinen työelämän kouluttaja. MIFin businesskouluja ovat Johtamistaidon Opisto JTO, Infor, Fintra ja MIF Tutkinnot. Yhtiön liikevaihto vuonna 2018 oli 4,9 miljoonaa euroa ja liike-tulos 0,5 miljoonaa euroa. Liikevaihdosta noin puolet tuli pitkistä tutkintokoulutuksista ja toinen puoli lyhyistä kurseista. Yhtiöllä on 40 koulutusasiantuntijaa ja lähes 300 verkosto-kouluttajaa. Koulutuksiin osallistui viime vuonna 6 000 koulutettavaa 300 asiakasorganisaatiosta.

Yhtiön asiakkaat ovat suomalaisia yrityksiä ja organisaatioita, joiden henkilökunnan osaamista MIF kehittää yhdessä asiakkaan HR-osaston kanssa. Koulutukset järjestetään useimmiten asiakkaan tiloissa tai vaihtoehtoisesti konsernin koulutuskeskuksissa lähiopetuksena, luokkahuonekoulutuksena, harvemmin verkon yli remote-koulutuksena tai kokonaan online-koulutuksena. Omat koulutuskeskukset yhtiöllä on Helsingissä, Tampereella, Jyväskylässä, Oulussa ja Pietarissa.

Referenssiasiakkaita: Alko, Fazer, Grano, Helsingin kaupunki, HUS, John Deere, Kouvola kaupunki, Museoliitto, Napa, PRH, Rocla, Stora Enso, Suomen Terveystalo, Teknologian Tutkimuskeskus, Traficom, TUKES.

Markkina-aseman vahvistamiseksi ja kasvun käynnistämiseksi MIF on aloittanut tekoälyavusteisen online-oppimisympäristön käytön koulutuksissaan. Yhtiö investoi nyt sisältöjen tuottamiseen uudelle alustalle. Yhtiö uskoo etenkin

blended ja remote-koulutusten suosion lisääntyvän nopeasti lähitulevaisuudessa. Samalla yhtiön liikevaihdon odotetaan kääntyvän nousuun, kun koulutuspalveluiden monistettavuus paranee.

www.mif.fi | www.jto.fi | www.infor.fi | www.fintra.fi

Esimerkkejä koulutuksista:

Johtamisen ja esimiestyön koulutusohjelmat

- Inspiroiva esimiestyö, Tuloksellisuus, Competence Compass, 360-arvioinnit, DiSC, LTA, Combaro

Viestinnän ja markkinoinnin koulutusohjelmat

- Vaikuttava viestintä, Esiintymiskoulutus, Mediavalmennus, Digitaalinen viestintä, VPK

Kansainvälisen kaupan koulutusohjelmat

- Kansainvälisen kaupan käytännöt, Hankintasopimukset, Maakohtaiset koulutukset

Laskentatoimen koulutusohjelmat

- Laskentatoimen johtaminen, Yritystalous tutuksi, Työntutkimus ja mittaus

Kyberturvallisuuden koulutusohjelmat

- Cyber Security for Leaders

Henkilöstön kehittämisen koulutusohjelmat

- HR, HRD, HOT, Vahvistava henkilöstötyö, Käytännön työoikeus Ammattitutkinnot ja erikoisammattitutkinnot

- Johtamisen eat, Yritysjohtamisen eat, Talous- ja henkilöstöhallinnon eat, Tuotekehityksen eat, Ulkomaankaupan eat, Kaupan esimiehen eat, Tekniikan eat, Yritysneuvojan eat, Ulkomaankaupan at, Yrittäjän ammattitutkinto, Lähiesimiestyön at, Myynnin at.

Soprano Oyj konserni ja emoyhtiö

Toimintakertomus ja
tilinpäätös 1.1.-31.12.2018

SOPRANO OYJ KONSERNI JA EMOYHTIÖ
TOIMINTAKERTOMUS JA TILINPÄÄTÖS 1.1.-31.12.2018

Sisältö	sivu
Hallituksen toimintakertomus.....	8
Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut	13
Soprano Oyj konsernitilinpäätös (IFRS)	16
Sisällysluettelo	17
Konsernin laaja tuloslaskelma	18
Konsernitase.....	19
Konsernin rahavirtalaskelma	20
Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista.....	21
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot	22
Soprano Oyj emoyhtiön tilinpäätös (FAS)	53
Tuloslaskelma	55
Tase	56
Rahoituslaskelma	58
Tilinpäätöksen liitetiedot	59
Käytetyt kirjanpitokirjat	65
Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitukset	66
Tilinpäätösmerkintä	66
Tilintarkastuskertomus.....	67

SOPRANO OYJ

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS 2018

TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Sopranon päämarkkina-alueet ovat Suomi ja Ruotsi. Kummassakin maassa vuodelle 2019 ennakoitaan hidastuvaa bruttokansantuotteen kasvua. Suhdannevaihtelut heijastuvat koulutuspalveluiden kysyntään. Soprano tavoittelee koulutusviennistä kasvua, joka osaltaan vähentäisi lähimarkkina-alueiden suhdanteiden vaikutusta konsernin liiketoimintaan.

Asiakkaat odottavat entistä vaikuttavampaa osaamisen kehittämistä. Koulutustoimiala on muutoksessa digitaalisten koulutussisältöjen tullessa vahvemmin osaksi koulutustapahtumia. Ne koulutustarjoajat, jotka pystyvät tarjoamaan parhaat oppimistulokset, tulevat menestymään.

STRATEGIA

Sopranon strategia kiteytyy yhteen sanaan: Collaboration. Tunnuslauseensa 'Lifelong Learning for Working Professionals' mukaisesti Soprano tarjoaa työssä käyville jatkuvasti uusia taitoja. Soprano Oyj konsernin arvot ovat luottamus, rohkeus, sitoutuminen ja tulokset.

Konsernin menestykseen vaikuttavia megatrendejä ovat kaupungistuminen, koulutuksellisten mahdollisuuksien lisääntyminen, digitalisaation eteneminen ja verkko-yhteyksien parantuminen, työelämän nopeutuva muutos ja

elinikäisen oppimisen lisääntyvä tarve. Konserni on määritellyt strategiset tavoitteensa, korkean prioriteetin alueet sekä kehityskohteet tuleville vuosille.

LIKEVAIHTO

Vuoden 2018 aikana Sopranon tytäryhtiöiden järjestämiin koulutuksiin osallistui 25 905 henkilöä 2 250 yrityksestä tai organisaatiosta. Pitkäkestoisen yli vuoden opintoihin osallistui 1 572 henkilöä. Jokaiselta konsernin koulutettavalta kysytään palautetta jokaisen koulutuksen päätteeksi. Kaikki palautteet käsitellään välittömästi liiketoimintayksiköissä ja kattavasti laatujohtajien mukaisesti konsernissa.

Sopranon vuoden 2018 liikevaihto oli 15 542 (15 813 vuonna 2017) tuhatta euroa. Ammattikoulutuksen rahoituslain muuttuminen sekä tutkintorakenteen uudistus pienensivät julkisrahoitteisen liiketoiminnan liikevaihtoa vuonna 2018. Pienemmän ja pääasiallisesti Suomessa toimivan MIF-liiketoimintasegmentin liikevaihto laski viidenneksen. Samaan aikaan suuremman Pohjoismaisen IT GROUP -liiketoimintasegmentti kasvoi lähes 10 prosenttia. Tilauskanta vuodelle 2019 oli 1. maaliskuuta 5 prosenttia parempi verrattuna edellisen vuoden tilauskantaan vastaavana aikana.

Liikevaihto segmentteittäin (m€)	7-12 2018	7-12 2017	1-12 2018	1-12 2017
IT GROUP	4 993	4 777	10 605	9 692
MIF	2 287	2 843	4 868	6 156
Yhteiset erät	234	240	509	633
Konsernierät	-197	-254	-440	-667
Soprano Oyj konserni	7 317	7 606	15 542	15 813

TALOUELLINEN TULOS

Soprano-konsernin liiketulos vuonna 2018 oli 412 (663) tuhatta euroa. Liikevoittoprosentti oli 2,6 (4,2) prosenttia. Vuosina 2018 ja 2017 ei ollut vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä.

Konsernin myyntikatemarginaali laski 2 prosenttiyksikköä 57 (59) prosenttiin. Erityisesti siihen vaikutti IT GROUP –liiketoimintasegmentti, jossa onnistuneesti haettiin kasvua pienemmällä myyntikatemarginaalilla ja kannattavuutta suuremmilla osanottajamäärillä.

Henkilöstömenot nousivat 278 tuhatta euroa 6 225 (5 947) tuhanteen euroon ja liiketoiminnan muut kulut olivat 2 906 (2 897) tuhatta euroa. Poistot ja arvonalentumiset olivat 306 (377) tuhatta euroa. Panostaminen koulutusvientiin nosti erityisesti konsernin henkilöstömenoja.

Konsernin rahoituskulut olivat 333 (362) tuhatta euroa ja osakkeiden arvonalentumiset 139 (25) tuhatta euroa. Osakkeiden arvonalentuminen vuonna 2018 liittyi osakkuusyhtiöiden osuuksiin ja vuonna 2017 muihin osakkeisiin ja osuuksiin.

Liiketulos segmenteittäin (t€)	7-12 2018	7-12 2017	1-12 2018	1-12 2017
IT GROUP	443	391	793	438
MIF	336	302	494	744
Yhteiset erät	-631	-372	-906	-559
Konsernierät	8	20	31	40
Soprano Oyj konserni	156	341	412	663

TUNNUSLUVUT

Yhtiön tunnusluvut esitetään toimintakertomuksen jälkeen tilinpäätöksen taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut -osiossa.

LIIKETOIMINTASEGMENTIT

Soprano Oyj konsernin liiketoimintasegmentit ovat Informator Tieturi Group (IT GROUP) ja Management Institute of Finland MIF (MIF). Sen lisäksi raportoidaan yhteiset erät -segmentti, johon kuuluvat emoyhtiön lisäksi osakkuusyhtiöt.

IT GROUP –liiketoimintasegmentti

Sopranon kokonaan omistama Tieturi Oy on Informator Utbildning Svenska Ab:n emoyhtiö. IT GROUP on johtava yksityinen koulutusyritys Pohjoismaissa. Myynnistä tulee noin 58 prosenttia Ruotsista ja 42 prosenttia Suomesta. Uusien pilvipalveluiden, noin 50 koulutusasiiantuntijan ja 300 verkostokouluttajan avulla asiakkaiden työntekijöitä koulutetaan kymmenissä maissa. Kiinteät koulutuskeskukset sijaitsevat Tukholmassa, Göteborgissa, Helsingissä, Tampereella ja Oulussa.

IT GROUP	7-12 2018	7-12 2017	1-12 2018	1-12 2017
Liikevaihto	4 993	4 777	10 605	9 692
Käyttökate	463	401	822	456
Liiketulos	443	391	793	438

IT GROUP –liiketoimintasegmentin tilauskanta kuluvalle vuodelle 1. maaliskuuta 2019 oli 5 prosenttia suurempi kuin edellisen vuoden vastaavaan aikaan.

MIF-liiketoimintasegmentti

Management Institute of Finland MIF Oy on Suomen johtava yksityinen työelämän kouluttaja. MIF:in koulutusyhteisöt ovat Johtamistaidon Opisto JTO, Infor, MIF Tutkinnot ja Fintra. Liikevaihdosta yli puolet tulee pitkistä tutkinnoista ja tutkintokoulutuksesta. Uusien pilvipalveluiden, noin 40 koulutusasiiantuntijan ja lähes 300 verkostokouluttajan ansiosta yhtiö pystyy tarjoamaan koulutuspalveluja ympäri maailman. Koulutuskeskukset ovat Helsingissä, Tampereella, Jyväskylässä, Oulussa ja Pietarissa.

MIF	7-12 2018	7-12 2017	1-12 2018	1-12 2017
Liikevaihto	2 287	2 843	4 868	6 156
Käyttökate	479	411	755	935
Liiketulos	336	302	494	744

MIF-liiketoimintasegmentin tilauskanta kuluvalle vuodelle 1. maaliskuuta 2019 on yhden prosentin suurempi kuin edellisen vuoden vastaavaan aikaan.

Yhteiset erät -segmentti

Emoyhtiö Soprano Oyj:n kanssa samassa yhteiset erät -segmentissä raportoidaan konsernin vientihanke MIF Academy sekä osakkuusyhtiöt Ambientia E-commerce Oy -konserni ja Brain Alliance Oy.

Emoyhtiön MIF Academy on 14 henkilön koulutusvientiorganisaatio, johon konsernissa on ladattu merkittäviä kasvuodotuksia. Sopranon 40 prosenttisesti omistama Ambientia E-commerce Oy konserni tarjoaa verkkokaupparatkaisuja ja niihin liittyviä palveluja. Ambientia E-commerce Oy:n liikevaihto vuonna 2018 oli 2,25

miljoonaa ja liike-tulos -0,17 miljoonaa euroa. Soprano-konserni kirjasi osakkuusyhtiöstä arvonalentumistestin perusteella 0,14 miljoonan euron arvonalennuksen, joka on esitetty liike-tuloksen alapuolella rivillä osuus osakkuusyri-tysten tuloksesta.

Sopranon 49 prosenttisesti omistama Brain Alliance Oy tarjoaa verkon kehityspalveluita. Yhtiön liikevaihto 2018 oli 0,16 miljoonaa ja liike-tulos 0,00 miljoonaa euroa.

TUOTEKEHITYS JA INVESTOINNIT

Yhtiö on investoinut merkittävästi tuotekehitykseen parantaakseen valmiuksiaan pohjoismaisessa ja kansainvälisessä kilpailussa. Konsernin tuotekehitysmenot olivat katsauskaudella yhteensä 1,4 (1,1) miljoonaa euroa.

Marraskuussa 2018 Business Finland myönsi edullisen 1,457 miljoonan euron lainan, jonka ennakkomaksu 0,44 miljoonaa euroa maksettiin joulukuussa 2018. Sopranolla on myös käynnissä Business Finlandin avustushanke ajalle 6.10.2017-31.10.2019. Hankkeen kokonaiskustannusarvio on 2,1 miljoonaa euroa, josta Soprano on käyttänyt tilin-päätöshetkellä 31.12.2018 noin 44 prosenttia. Avustus on n. 50% hankkeen kuluista. Kansainvälisen kasvun myötä investointien tarve tulee jatkossa edelleen kasvamaan.

TASE

Konsernin tase 31.12.2018 oli 13 838 (12 715) tuhatta euroa. Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva oma pääoma oli 6 122 (5 875) tuhatta euroa eli 0,33 (0,32) euroa osaketta kohden. Omaa pääomaa kasvatti tilikauden positiivinen tulos sekä hallituksen vuosipalkkion maksu osakeantina, ja sitä laski oman pääoman ehtoisen lainan korkojen maksu. Omaan pääomaan sisältyy 1 193 (789) tuhatta euroa laskennallisia verosaamisia.

RAHAVIRTA JA RAHOITUS

Liiketoiminnan rahavirta oli 23 tuhatta euroa (827) tuhatta euroa ja konsernin korolliset velat 4 108 (2 514) tuhatta euroa. Liiketoiminnan rahavirtaa laski erityisesti käyttö-pääoman muutos. Konsernin rahavarat olivat 1 358 (579) tuhatta euroa.

Konsernin omavaraisuusaste oli 45,6 (48,1) prosenttia ja nettovelkaantumisaste (gearing) 44,9 (32,9) prosenttia.

Soprano-konserni sopi 14.11.2018 2,0 miljoonan euron kasvurahoituksesta digitaalisten koulutuspalveluiden ja -sisältöjen kehittämiseksi sekä koulutusviennin vauhdittamiseksi. Viisivuotisen pankkilainan takaajina ovat Euroopan Investointirahasto EIR ja Finnvera. Rahoitus sisältää normaaleja kovenanttiehtoja koskien mm. velkaantumista ja omavaraisuutta. Vanhan pankkilainan yhtiö maksoi pois.

Business Finland myönsi Soprano Oyj:lle 23.11.2018 enintään 1,457 miljoonan euron tutkimus- ja kehittämis-toiminnan lainan yhtiön digitaalisten koulutussisältöjen

kehittämishankkeeseen, jonka kokonaiskustannusarvio on 2,082 miljoonaa euroa. Laina-aika on 7 vuotta, joista kolme ensimmäistä vuotta lyhennysvapaita. Korko on 3 prosent-tiysikköä alle peruskoron, vähintään kuitenkin 1 pro-sentti. Lainan ennakkomaksu 0,437 miljoonaa euroa mak-settiin Soprano Oyj:lle joulukuussa 2018. Rahoituksen saaminen edellyttää raportointia rahoitusehtojen mukai-sesti projektin keston aikana 31.12.2020 saakka. Rahoi-tus maksetaan pääsääntöisesti jälkikäteen, kun raportti on hyväksytty. Rahoitus sisältää erityisehdon, jonka mukaan Soprano Oyj ei saa jakaa varoja sijoitetun vapaan oman pääoman rahastosta projektin aikana ilman Business Fin-landin etukäteistä suostumusta. Voittovaroja yhtiö saa jakaa normaalisti.

HALLINTO

Soprano Oyj:n varsinainen yhtiökokous 26.4.2018 vah-visti hallituksen jäsenmääräksi seitsemän. Hallituksessa jatkoivat Arto Tenhunen, Antti Palola, Harri Koponen ja Pauliina Lautanen-Nissi. Uusina jäseninä aloittivat Kirsti Lonka, Aleksi Randell ja Jorma Turunen. Kokouksen jälkeen pitämässään järjestäytymiskokouksessa hallitus valitsi puheenjohtajaksi Harri Kopsen ja varapuheenjohtajaksi Antti Palolan.

Yhtiön varsinaisena tilintarkastajana valittiin jatkamaan tilintarkastusyhteisö PricewaterhouseCoopers Oy, pää-vastuullisena tilintarkastajana KHT Tuomas Honkamäki. Tilintarkastusyhteisö PricewaterhouseCoopers Oy ilmoitti 19.12.2018 päävastuullisen tilintarkastajan vaihtumisesta. Soprano Oyj:n päävastuulliseksi tilintarkastajaksi nimitet-tiin KHT Mika Kaarisalo.

Yhtiökokous vahvisti vuoden 2017 tilinpäätöksen ja myönsi vastuuvapauden hallitukselle ja toimitusjohtajalle. Yhtiökokous päätti 31.12.2017 päättyneeltä tilikaudelta hallituksen ehdotuksen mukaisesti, että yhtiö ei jaa osin-koa tilikaudelta 2017.

Yhtiökokous antoi hallitukselle valtuutuksen päät-tää harkintansa mukaan lisäosingon jakamisesta voittova-roista ja/tai varojen jakamisesta vapaan oman pääoman rahastoista tai molemmista yhdessä siten, että valtuu-tuksen perusteella jaettavan lisäosingon ja/tai pääoman palautuksen määrä on yhteensä enintään 0,02 euroa osak-keelta. Lisäosinko ja/tai pääoman palautus voidaan jakaa yhdellä tai useammalla kerralla. Hallitus voi myös päättää olla käyttämättä tätä valtuutusta. Hallituksella on lisäksi oikeus päättää muista lisäosingonjakoon ja/tai pääomanpa-lautukseen liittyvistä ehdoista. Valtuutus on voimassa seu-raavan varsinaisen yhtiökokouksen alkuun saakka.

Yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään osakean-nista sekä optio-oikeuksien ja muiden osakkeisiin oikeut-tavien erityisten oikeuksien antamisesta. Valtuutuksen nojalla osakkeita voidaan laskea liikkeeseen yhdessä tai

useammassa erässä yhteensä enintään 1.000.000 uutta tai yhtiön hallussa olevaa omaa osaketta, joka vastaa noin 5,5 prosenttia yhtiön nykyisistä osakkeista. Hallitus on valtuutuksen nojalla oikeutettu päättämään osakeanneista sekä optio-oikeuksien ja muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien antamisesta ja niiden ehdoista. Valtuutus korvaa aikaisemmat valtuutukset käyttämättömiltä osin ja se on voimassa yhden vuoden ajan yhtiökokouksen päätöksestä lukien.

Yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään omien osakkeiden hankkimisesta ja pantiksi ottamisesta. Valtuutuksen nojalla osakkeita voidaan hankkia tai ottaa pantiksi yhdessä tai useammassa erässä yhteensä enintään 1.000.000 osaketta, joka vastaa noin 5,5 prosenttia yhtiön nykyisistä osakkeista. Hankittavista osakkeista maksettavan vastikkeen tulee perustua markkinahintaan. Valtuutus oikeuttaa hallituksen päättämään hankkimisesta muuten kuin osakkeenomistajien omistajien osakkeiden suhteessa (suunnattu hankkiminen) laissa määräytyin edellytyksin. Valtuutus on voimassa yhden vuoden ajan yhtiökokouksen päätöksestä lukien.

Kaisa Vikkula jätti 22.1.2018 tehtävänsä yhtiön toimitusjohtajana. Talousjohtaja Panu Kauppinen toimi oman toimensa ohella vt. toimitusjohtajana 1.3.2018 saakka, jolloin yhtiön toimitusjohtajaksi nimitettiin konsernijohtaja Arto Tenhunen. Soprano Oyj:n johtoryhmään ovat kuuluneet 22.1.2018 alkaen Arto Tenhunen ja Panu Kauppinen.

HENKILÖSTÖ

Vuonna 2018 henkilöstöä oli keskimäärin konsernin palveluksessa 96 (88). Katsauskauden lopussa oli 98 (86) henkilöä, joista 32 (28) työskenteli ulkomailla, Ruotsissa ja Venäjällä. Henkilöstöltä pyydetään sekä määrämutoista että vapaata palautetta nimettömänä kerran kuukaudessa Pulssi-kyselyllä. Kyselyn tulokset käsitellään kuukausittain konsernin yhteisessä Soprano Insight -verkkotapaamisessa. Liiketoimintayksiköt käsittelevät kuukausittain kyselyn kaksi heikointa ja kaksi parasta tulosta omista tiimipalaverissaan.

OSAKE JA OSAKKEENOMISTAJAT

Osakkeet ja osakepääoma

Vuoden 2018 päättyessä yhtiön kaupparekisteriin merkitty täysin maksettu osakepääoma oli 96 000 euroa ja osakkeiden lukumäärä 18 294 190 (18 123 981) kappaletta. Yhtiökokouksessa kullakin osakkeella on yksi ääni.

Hallituksen vuosipalkkiot

Hallituspalkkiona vuodelta 2018 maksettiin hallituksen jäsenille yhteensä 80 000 euroa yhtiön osakkeina. Maksu suoritettiin yhtiökokouksen antaman valtuutuksen

mukaisesti suunnattuna osakeantina marraskuussa 2018, jolloin osakkeiden lukumäärä kasvoi 0,9 prosentilla eli 170 209 osakkeella. Merkintähinta oli yhtiön osakkeen kesä-syyskuun 2018 päätöskurssien keskimurssi eli 0,470 euroa osakkeelta.

Hallituspalkkiona vuodelta 2017 maksettiin hallituksen jäsenille yhteensä 70 000 euroa yhtiön osakkeina. Maksu suoritettiin yhtiökokouksen antaman valtuutuksen mukaisesti suunnattuna osakeantina, jolloin osakkeiden lukumäärä kasvoi 0,7 prosentilla eli 126 126 osakkeella. Merkintähinta oli yhtiön osakkeen kesä-syyskuun 2017 päätöskurssien keskimurssi eli 0,555 euroa osakkeelta.

Osakeomistus

Vuoden lopussa 100 suurinta osakkeenomistajaa omisti 17 207 976 (16 763 879) osaketta eli 94,1 (92,5) prosenttia kaikista osakkeista. Yhtiön hallituksen jäsenten ja konsernin johtoryhmän suorassa tai välillisessä omistuksessa oli 5 404 535 (5 663 026) osaketta eli 29,5 (31,2) prosenttia yhtiön osakkeiden lukumäärästä ja äänivallasta. Yhtiöllä ei ollut katsauskauden lopussa eikä 31.12.2017 hallussaan omia osakkeita. Tiedot suurimmista osakkeenomistajista löytyvät konsernitilinpäätöksen liitetiedosta 30. Osakkeenomistuksen jakauma ja tiedot osakkeenomistajista.

Osakkeiden vaihto ja yhtiön markkina-arvo

Sopranon osake noteerataan Nasdaq OMX Helsingissä. Kaupankäyntitunnus on SOPRA. Yhtiön markkina-arvo 31.12.2018 oli 4 482 077 (8 355 155) euroa. Sopranon osakkeen kappalemääräinen vaihto vuonna 2018 oli 1 568 765 (6 437 420) kappaletta eli 8,6 (35,7) prosenttia yhtiön keskimäärin ulkona olevasta osakekannasta. Osakkeiden yhteenlaskettu vaihtoarvo oli 716 241 (3 200 007) euroa. Osakkeen alin kurssi oli 0,222 (0,340) euroa, ylin 0,548 (0,695) ja keskimurssi 0,457 (0,497) euroa. Vuoden 2018 osakkeen päätöskurssi oli 0,245 (0,461) euroa.

MERKITTÄVIMMÄT RISKIT JA EPÄVARMUUSTEKIJÄT

Konsernin merkittävimmät liiketoimintariskit liittyvät epävarmuuteen digitaalisten koulutussisältöjen tuottamisessa tekoälyavusteiseen oppimisympäristöön sekä koulutusviennin onnistumiseen. Olennaista on, että Soprano-konsernin uutta liiketoimintaa kehitettävien hankkeisiin ei yli- tai ali-investoida.

Rahoitusriskit pienivät vuoden 2018 toisella vuosipuoliskolla, kun konserni sopi rahoituspaketista ja Business Finland myönsi emoyhtiölle tuotekehityslainan. Maksuvalmiuden varmistaminen edellyttää voitollista liiketoimintaa.

Liiketoimintaympäristöön liittyvänä riskinä nähty ammatillisten tutkintojen lainsäädäntömuutos vaikutti MIF Tutkinnot yksikössä liikevaihtoa pienentävästi. Riskiä

minimoitiin hyvällä toimialakohtaisella osaamisella ja ns. kovan rahan tarjonnalla.

Talouden laskusuhdanteet Suomessa ja Ruotsissa vaikuttavat suhdanneherkkään yrityskoulutuksen kysyntää heikentävästi. Kysynnän vaihteluihin vastataan verkostomallilla eli kevyellä omalla organisaatiolla, jota täydentävät partnereina toimivat kouluttajat ja konsultit. Koulutusvienissä onnistuminen osaltaan vähentäisi lähimarkkina-alueiden suhdanteiden vaikutusta konsernin liiketoimintaan.

Suurimmat toiminnalliset riskit liittyvät riskiin menettää avainhenkilöitä.

KATSAUSKAUDEN JÄLKEISET OLENNAISET TAPAHTUMAT

Soprano Oyj solmi 6.3.2019 sopimuksen likviditeetin tukemisesta yhtiön osakkeelle Lago Kapital Oy:n kanssa. Sopimuksen mukainen likviditeetin tukeminen alkoi 11.3.2019.

Sopimuksen mukaan Lago Kapital Oy antaa Yhtiön osakkeelle osto- ja myyntitarjouksen siten, että suurin sallittu osto- ja myyntitarjouksen välinen erotus on viisi (5) prosenttia laskettuna ostotarjouksesta. Tarjoukset sisältävät vähintään 2 000 euroa vastaavan osakemäärän. Lago Kapital Oy sitoutuu antamaan Yhtiön osakkeelle osto- ja myyntitarjouksen pörssin kaupankäyntijärjestelmässä jokaisena pörssi-päivänä vähintään kahdeksankymmentäviisi (85) prosenttia

jatkuvan kaupankäynnin ajasta normaaleissa kaupankäyntiosuhteissa.

Likviditeetin tukemisella pyritään lisäämään osakkeen likviditeettiä sekä pienentämään osakkeen hinnan volatiliiteettiä ja näin helpottamaan erityisesti yksityissijoittajien kaupankäyntiä. Sopimus on irtisanottavissa kolmen kuukauden kiinteän sopimusajanjakson jälkeen yhden kuukauden irtisanomisajalla.

Business Finland myönsi 29.3.2019 neljän kuukauden jatkoajan Sopranon tutkimus- ja kehittämistoiminnan avustushankkeelle. Projektin kesto on nyt 6.10.2017-31.10.2019. Hankkeen kokonaiskustannusarvio on 2,1 miljoonaa euroa, josta avustus on n. 50 % hankkeen kuluista.

TALOUDELLINEN OHJEISTUS VUODELLE 2019

Soprano Oyj konsernin liikevaihdon ja liiketuloksen ennakoidaan kasvavan vuonna 2019.

VOITONJAKO

Emoyhtiö Soprano Oyj:n jakokelpoiset varat ovat 4 473 345,94 euroa, josta tilikauden tulos on -1 292 663,33 euroa. Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että tilikauden tuloksesta ei jaeta osinkoa ja tilikauden tulos siirretään edellisten tilikausien voittovarojen tilille.

Helsingissä 2. huhtikuuta 2019

SOPRANO OYJ
Hallitus

TALOUDELLISTA KEHITYSTÄ KUVAAVAT TUNNUSLUVUT

LAAJA TULOSLASKELMA JA KANNATTAVUUS	2018	2017	2016
Liikevaihto, tuhatta euroa	15 542	15 813	16 661
Liikevoitto, tuhatta euroa	412	663	-649
% liikevaihdosta	2,6	4,2	-3,9
Käyttökate	717	1040	-294
Rahoitustuotot- ja kulut (netto), tuhatta euroa	-328	-381	420
% liikevaihdosta	-2,1 %	-2,4 %	2,5 %
Voitto ennen veroja, tuhatta euroa	-150	287	-141
% liikevaihdosta	-1,0 %	1,8 %	-0,8 %
Tilikauden voitto, tuhatta euroa	287	502	467
Sijoitetun pääoman tuotto prosentti (ROI), %	2,0	7,9	10,4
Oman pääoman tuotto prosentti (ROE), %	-2,5	5,4	10,9
RAHAVIRRAT	2018	2017	2016
Liiketoiminnan rahavirrat, tuhatta euroa	23	827	-855
Investointien rahavirrat, tuhatta euroa	-471	-615	1 984
Bruttoinvestoinnit, tuhatta euroa	-772	-840	-106
% liikevaihdosta	5,0 %	5,3 %	0,6 %
Rahavirrat investointien jälkeen, tuhatta euroa	-448	212	1 129
Rahoituksen rahavirrat, tuhatta euroa	1 227	-467	-540
Rahavirrat yhteensä	779	-255	589
TASE JA VAKAVARAISSUUS	2018	2017	2016
Pitkäaikaiset varat, tuhatta euroa	9 716	8 972	8 409
Oma pääoma (emoyhtiön omistajien osuus), tuhatta euroa	6 122	5 875	4 834
Vieras pääoma, tuhatta euroa	7 716	6 841	7 447
Taseen loppusumma, tuhatta euroa	13 838	12 715	12 281
Korolliset rahoitusvelat, tuhatta euroa	4 108	2 514	3 232
Korolliset nettorahoitusvelat, tuhatta euroa	2 750	1 935	2 398
Omavaraisuusaste, %	45,6	48,1	41,2
Nettovelkaantumisaste, %	44,9	32,9	49,6
HENKILÖKUNTA	2018	2017	2016
Henkilöstön määrä keskimäärin	96	88	110
josta Suomessa	66	60	75
VALUUTTAKURSSIT	2018	2017	2016
Tärkeimmät valuuttakurssit (31.12.)			
Ruotsin kruunu	10,2548	9,8438	9,5525
EUR/SEK	0,10	0,10	0,10

OSAKEKOHTAISET TUNNUSLUVUT	2018	2017	2016
Osakekohtainen tulos, euroa, laimentamaton	0,01	0,02	0,02
Osakekohtainen tulos, euroa, laimennettu	0,01	0,02	0,02
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma / osake, euroa	0,33	0,32	0,27
Osakkeiden keskimääräinen lukumäärä (1 000 kpl)	18 143	17 989	17 919
Liikkeessä olevien osakkeiden lukumäärä kauden lopussa (1 000 kpl)	18 294	18 124	17 887
Osakkeiden laimennusvaikutuksella oikaistu keskimääräinen lukumäärä (1 000 kpl)	18 743	18 589	18 234
Osakkeiden laimennusvaikutuksella oikaistu lukumäärä kauden lopussa (1 000 kpl)	18 894	18 724	18 487
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma, tuhatta euroa	6 122	5 875	4 834
Hinta / voittosuhte (P/E)	24,5	23,1	17,3
Osakkeen raportointikauden viimeinen pörssikurssi, euroa	0,25	0,46	0,35
Osakkeen ylin kurssi, euroa	0,55	0,70	0,51
Osakkeen alin kurssi, euroa	0,22	0,34	0,30
Osakkeen kaupankäyntimäärällä painotettu keskipurssi, euroa	0,46	0,50	0,36
Osakekannan markkina-arvo kauden lopussa, milj. euroa	4 482	8 355	6 171
Osakkeen vaihto (1 000 kpl)	1 569	6 437	5 449
Osakkeiden vaihto, %	8,6%	35,7%	30,3%

OSATEKIJÖITÄ VAIHTOEHTOISIIN TUNNUSLUKUIHIN

Yhtiön johto on päättänyt esittää tavanomaisten IFRS-tilinpäätösnormistossa määriteltyjen tunnuslukujen lisäksi myös alla eritellyllä tavalla vaihtoehtoisia tunnuslukuja, jotta liiketoimintojen taloudellista kehitystä voidaan kuvata laaja-alaisemmin ja jotta eri katsauskausien vertailukelpoisuus helpottuu.

NETTOVELAT	2018	2017	2016
Pitkäaikaiset korolliset velat	2 840	313	212
Lyhytaikaiset korolliset velat	1 267	2 201	3 020
Korolliset velat yhteensä	4 108	2 514	3 232
Rahavarat	1 358	579	834
Korolliset nettora hoitusvelat	2 750	1 935	2 398

VAIHDON OSUUS OSAKEKANNASTA	2018	2017	2016
Osakkeen vaihto 1000 kpl	1 569	6 437	5 449
Osakkeiden keskimääräinen lukumäärä (1 000 kpl)	18 143	18 012	17 998
Osakkeiden vaihto, %	8,6%	35,7%	30,3%

NETTOKÄYTTÖPÄÄOMA	2018	2017	2016
Lyhytaikaiset saamiset	2 764	3 164	3 038
Rahavarat	1 358	579	834
Lyhytaikainen vieras pääoma	4 861	6 517	7 201
Nettokäyttöpääoma	-740	-2 774	-3 329

Tunnuslukujen laskentakaavat:

Käyttökate = Liiketulos + Poistot ja arvonalentumiset

Myyntikatemarginaali:

$$\frac{(\text{Liikevaihto} - \text{Aineiden ja tarvikkeiden käyttö})}{\text{Liikevaihto}} \times 100$$

Sijoitetun pääoman tuotto:

$$\frac{(\text{Voitto/tappio ennen veroja} + \text{rahoituskulut})}{(\text{Oma pääoma} + \text{Korolliset velat (kauden alun ja lopun keskiarvona)})} \times 100$$

Oman pääoman tuotto:

$$\frac{\text{Voitto/tappio ennen veroja}}{\text{Oma pääoma (kauden alun ja lopun keskiarvona)}} \times 100$$

Omavaraisuusaste:

$$\frac{\text{Oma pääoma}}{(\text{Taseen loppusumma} - \text{Saadut ennakot})} \times 100$$

Korolliset nettovelat:

Pitkäaikaiset korolliset velat + Lyhytaikaiset korolliset velat - Rahat ja pankkisaamiset

Nettovelkaantuneisuusaste:

$$\frac{\text{Korollinen nettovelka}}{\text{Oma pääoma yhteensä}} \times 100$$

Tulos/osake:

$$\frac{\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden tulos}}{\text{Ulkona olevien osakkeiden osakeantikorjattu keskimääräinen lukumäärä}}$$

Oma pääoma per osake:

$$\frac{\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma}}{\text{Osakkeiden osakeantikorjattu lukumäärä kauden lopussa}}$$

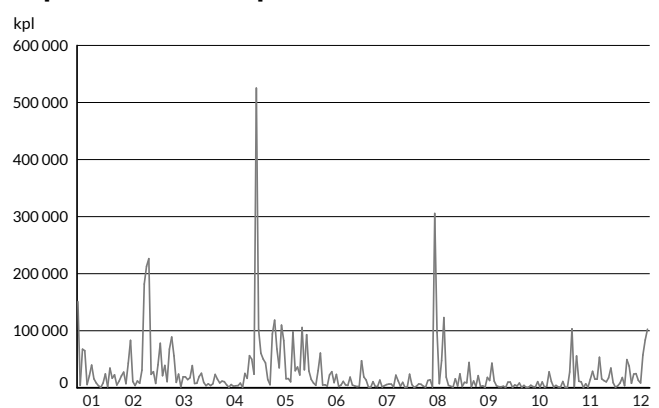
Nettokäyttöpääoma: Rahoitusomaisuus - Lyhytaikainen vieras pääoma

Rahoitusomaisuus: Lyhytaikaiset saamiset + Rahat

Bruttoinvestoinnit: Aineellisten ja aineettomien käyttöomaisuushyödykkeiden lisäykset

Sopranon osakkeen kurssikehitys 2014–2018

Lähde: Nasdaq OMX Helsinki

Sopranon osakkeen päivävaihto 2018

Soprano Oyj konsernitilinpäätös

1.1. - 31.12.2018

SOPRANO
GROUP

MIF

(infor)

JTO

Fintra

Informator

Tieturi

SOPRANO OYJ KONSERNI TILINPÄÄTÖS 1.1. - 31.12.2018 (IFRS)

Sisältö	sivu
Sisällysluettelo	17
Konsernin laaja tuloslaskelma	18
Konsernitase.....	19
Konsernin rahavirtalaskelma	20
Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista.....	21
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot	22
Konsernin perustiedot	22
Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet	22
Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet	24
1. Liikevaihto, toimintasegmentit ja maantieteellisiä alueita koskevat tiedot	31
2. Liiketoiminnan muut tuotot	33
3. Liiketoiminnan muut kulut	33
4. Poistot	34
5. Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	34
6. Tilintarkastajien palkkiot.....	34
7. Tutkimus- ja kehittämismenot.....	34
8. Rahoitustuotot	35
9. Rahoituskulut	35
10. Muut laajan tuloslaskelman erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteiseksi	35
11. Tuloverot.....	35
12. Osakekohtainen tulos	36
13. Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	36
14. Aineettomat hyödykkeet	37
15. Osuudet osakkuusyrityksissä	40
16. Muut osakkeet ja osuudet	40
17. Pitkäaikaiset saamiset	41
18. Laskennalliset verosaamiset ja -velat.....	41
19. Myyntisaamiset ja muut saamiset	41
20. Rahavarat	42
21. Osakeperusteiset maksut	42
22. Omaa pääomaa koskevat liitetiedot	43
23. Rahoitusvelat	43
24. Ostovelat ja muut velat	45
25. Rahoitusriskien hallinta	46
26. Liiketoiminnan rahavirtojen oikaisut	49
27. Muut vuokrasopimukset.....	49
28. Ehdolliset velat ja varat sekä hankintasuomukset	49
29. Lähipiiritapahtumat	50
30. Osakkeenomistuksen jakauma ja tiedot osakkeenomistajista	51
32. Tilikauden jälkeiset tapahtumat	52

KONSERNIN LAAJA TULOSLASKELMA

tuhatta euroa	Liite- tieto	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
Liikevaihto	1	15 542	15 813
Liiketoiminnan muut tuotot	2	534	59
Valmistus omaan käyttöön		378	457
Aineiden ja tarvikkeiden käyttö		-6 606	-6 446
Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	5,21,29	-6 225	-5 947
Poistot	4	-306	-377
Liiketoiminnan muut kulut	3	-2 906	-2 897
Liikevoitto (tappio)		412	663
Rahoitustuotot	8	5	6
Rahoituskulut	9	-333	-387
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	15	-233	5
Voitto (tappio) ennen veroja		-150	287
Tuloverot	11	436	215
Tilikauden voitto (tappio)		287	502
Muut laajan tuloksen erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteiseksi			
Rahavirran suojaus verovaikutus huomioituna	10	1	2
Tytäryhtiöihin tehtyjen nettosijoitusten muuntoerot	10	15	61
Tilikauden laaja tulos yhteensä		302	564
Tilikauden voiton (tappion) jakautuminen			
Emoyrityksen omistajille		287	502
Määräysvallattomille omistajille		0	0
		287	502
Tilikauden laajan tuloksen jakautuminen			
Emoyrityksen omistajille		302	564
Määräysvallattomille omistajille		0	0
		302	564
Emoyhtiön omistajille kuuluvasta voitosta laskettu osakekohtainen tulos:			
laimentamaton osakekohtainen tulos (euroa), tilikauden voitto	12	0,01	0,02
laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos (euroa), tilikauden voitto	12	0,01	0,02

KONSERNITASE

tuhatta euroa	Liite- tieto	31.12.2018	31.12.2017
VARAT			
Pitkäaikaiset varat			
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	13	490	312
Liikearvo	14	5 405	5 405
Muut aineettomat hyödykkeet	14	984	697
Osuudet osakkuusyrityksissä	15	977	1 210
Muut osakkeet ja osuudet	16	13	39
Pitkäaikaiset saamiset	17	654	520
Laskennalliset verosaamiset	18	1 193	789
		9 716	8 972
Lyhytaikaiset varat			
Myyntisaamiset ja muut saamiset	19	2 764	3 164
Rahavarat	20	1 358	579
		4 121	3 743
Varat yhteensä		13 838	12 715
OMA PÄÄOMA JA VELAT			
Emoyrityksen omistajille kuuluva oma pääoma	21,22		
Osakepääoma		96	96
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		5 171	5 091
Muut rahastot		0	-1
Muuntoerot		-49	-64
Kertyneet voittovarot		-596	-747
Oman pääoman ehtoinen laina		1 500	1 500
		6 122	5 875
Määräysvallattomien omistajien osuus		0	0
Oma pääoma yhteensä		6 122	5 875
Pitkäaikaiset velat			
Laskennalliset verovelat	18	1	11
Rahoitusvelat	23	2 840	313
Muut velat		13	0
		2 855	324
Lyhytaikaiset velat			
Ostovelat ja muut velat	24	3 594	4 316
Lyhytaikaiset rahoitusvelat	23	1 267	2 201
		4 861	6 517
Velat yhteensä		7 716	6 841
Oma pääoma ja velat yhteensä		13 838	12 715

KONSERNIN RAHAVIRTALASKELMA

tuhatta euroa	Liite- tieto	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRRAT			
Tilikauden voitto		287	502
Oikaisut:			
Liiketoimet, joihin ei liity maksutapahtumaa	26	633	366
Korkokulut ja muut rahoituskulut		333	362
Korko ja osinkotuotot		-5	-6
Verot		-436	-215
Käyttöpääoman muutokset:			
Myyntisaamisten ja muiden saamisten muutos		235	-124
Ostovelkojen ja muiden velkojen muutos		-800	261
Maksetut korot		-242	-330
Saadut korot		5	6
Saadut veronpalautukset		13	5
Liiketoiminnan nettorahavirta		23	827
INVESTOINTIEN RAHAVIRRAT			
Investoinnit aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin		-16	-19
Investoinnit aineettomiin hyödykkeisiin		-481	-631
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myynti			35
Muiden osakkeiden ja osuuksien myynnit		26	
Investointien nettorahavirta		-471	-615
RAHOITUKSEN RAHAVIRRAT			
Pitkäaikaisten saamisten muutos		40	30
Oman pääoman ehtoisten lainojen nostot			500
Lainojen nostot		3 194	606
Lainojen takaisinmaksu		-1 798	-1 345
Rahoitusleasingvelkojen maksut		-74	-170
Oman pääoman ehtoisten lainojen korot		-135	-88
Rahoituksen nettorahavirta		1 227	-467
Rahavarojen muutos		779	-255
Rahavarat tilikauden alussa		579	834
Rahavarat tilikauden lopussa	20	1 358	579

LASKELMA KONSERNIN OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSISTA

tuhatta euroa	Emoyrityksen omistajille kuuluva oma pääoma							Määräys-	Oma	
	Osake- pääoma	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Muut rahastot	Omat osak- keet	Muunto- erot	Kerty- neet voitto- varat	Oman pääoman ehtoisen laina	vallattomien omistajien osuus	pääoma yht.	
Oma pääoma 1.1.2017	96	5 027	-3	0	-125	-1 161	1 000	4 834	0	4 834
Tilikauden tulos						502		502		502
Muuntoerot					61			61		61
Rahavirran suojaus			2					2		2
Tilikauden laaja tulos yhteensä			2	0	61	502		564	0	564
Oman pääoman ehtoisten lainojen korot						-88		-88		-88
Osakkeina annetut palkkiot		64						64		64
Oman pääoman ehtoinen laina							500	500		500
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä		64				-88	500	476	0	476
Oma pääoma 31.12.2017	96	5 091	-1	0	-64	-747	1 500	5 875	0	5 875
Tilikauden tulos						287		287		287
Muuntoerot					15			15		15
Rahavirran suojaus			1					1		1
Tilikauden laaja tulos yhteensä			1	0	15	287		302	0	302
Oman pääoman ehtoisten lainojen korot						-135		-135		-135
Osakkeina annetut palkkiot		80						80		80
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä		80				-135	0	-55	0	-55
Oma pääoma 31.12.2018	96	5 171	0	0	-49	-596	1 500	6 122	0	6 122

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

KONSERNIN PERUSTIEDOT

Soprano Oyj on palveluliiketoiminnan kehitysyritys. Soprano keskittyy strategiansa mukaisesti koulutusalan rakennemuutoksen toteutukseen. Konsernista on kasvanut Pohjoismaiden johtava yksityinen yritysten ja organisaatioiden kouluttaja. Tavoitteena on olla asiakkaalle halutuin kumppani osaamisen kehittämisessä sekä tarjota asiakkaalle paras kurssitarjonta, halutuimmat valmentajat sekä uusimmat oppimisympäristöt. Sopranon asiantuntijat palvelevat Helsingissä, Tampereella, Jyväskylässä, Oulussa, Tukholmassa, Göteborgissa ja Pietarissa, verkoston kautta kymmenissä maissa sekä virtuaalisesti ympäri maailman. Soprano Oyj:n osake on noteerattu NASDAQ OMX Helsingin pörssissä, osakkeen tunnus on SOPRA.

Konsernin emoyritys on Soprano Oyj. Emoyrityksen kotipaikka on Helsinki ja sen rekisteröity osoite on Mannerheimintie 15, 00260 Helsinki. Jäljennös konsernitilinpäätöksestä on saatavissa Internet-osoitteesta www.soprano.fi tai konsernin emoyrityksen pääkonttorista osoitteesta Mannerheimintie 15, 00180 Helsinki.

Soprano Oyj:n hallitus on hyväksynyt kokouksessaan 2.4.2019 tämän tilinpäätöksen julkistettavaksi. Osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistajilla on mahdollisuus hyväksyä tai hylätä tilinpäätös sen julkistamisen jälkeen pidettävässä varsinaisessa yhtiökokouksessa. Yhtiökokouksella on myös mahdollisuus muuttaa tilinpäätöstä.

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

Laatimisperusta

Konsernitilinpäätös on laadittu kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards, IFRS) mukaisesti ja sitä laadittaessa on noudatettu 31.12.2018 voimassa olevia IAS- ja IFRS-standardeja sekä SIC- ja IFRIC-tulkintoja. Kansainvälisillä tilinpäätösstandardeilla tarkoitetaan Suomen kirjanpitolaissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä EU:n asetuksessa (EY) N:o 1606/2002 säädetyn menettelyn mukaisesti EU:ssa sovellettaviksi hyväksytyjä standardeja ja niistä annettuja tulkintoja. Konsernitilinpäätöksen liitetiedot ovat myös suomalaisten, IFRS-säännöksiä täydentävien kirjanpito- ja yhteisölaainsäädännön vaatimusten mukaiset.

Konsernitilinpäätös on laadittu alkuperäisiin hankintamenoihin perustuen lukuun ottamatta myytävissä olevia rahoitusvaroja, käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavia rahoitusvaroja ja -velkoja, suojauskohteita käyvän arvon suojauksessa ja käteisvaroina suoritettavia osakeperusteisia liiketoimia, jotka on arvostettu käypään arvoon. Tilinpäätöstiedot esitetään tuhansina euroina.

Uudet ja tulevat IFRS-standardit, jotka ovat voimassa 1.1.2018 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla.

Konsernitilinpäätös on laadittu noudattaen samoja laadintaperiaatteita kuin vuonna 2017, lukuun ottamatta seuraavia uusia standardeja, tulkintoja ja muutoksia olemassa oleviin standardeihin, joita konserni on soveltanut 1.1.2018 alkaen.

AIHE	KESKEISET VAATIMUKSET	VOIMAANTULO
<i>IFRS 15</i> <i>Myyntituotot</i> <i>asiakassopimuksista</i> <i>ja siihen liittyvät</i> <i>muutokset useaan</i> <i>muuhun standardiin</i>	EU on hyväksynyt standardin. IASB on julkaissut uuden tulouttamisstandardin. Se korvaa tavaroiden ja palvelujen myyntiä koskevan IAS 18:n ja pitkäaikaishankkeita koskevan IAS 11:n. Uuden standardin perusperiaatteena on, että myyntituotot kirjataan viisivaiheisen ohjeistuksen mukaisesti, kun tavaraa tai palvelua koskeva määräysvalta siirtyy asiakkaalle – aiemmin käytettyjen riskien ja etujen sijaan tarkastellaan siis määräysvaltaa. Konserni tuottaa pääsääntöisesti koulutuspalveluja, jotka tuloutetaan ajan kuluessa eikä standardin käyttöönotolla ollut vaikutusta konserniin tulouttamiseen.	1.1.2018
<i>IFRS 9</i> <i>Rahoitusinstrumentit</i> <i>ja siihen liittyvät</i> <i>muutokset useaan</i> <i>muuhun standardiin</i>	EU on hyväksynyt standardin. IFRS 9 ”Rahoitusinstrumentit” korvaa IAS 39 –standardin ja se tuo muutoksia rahoitusvarojen luokitteluun ja arvostamiseen, niiden arvonalentumisen määrittämiseen sekä suojauslaskennan periaatteisiin. Rahoitusvarojen arvonalentuminen on määritettävä odotettavissa oleviin luottotappioihin perustuvaa mallia käyttäen. Konsernin merkittävimmät rahoitusvarat ovat myyntisaamiset ja niihin konserni on soveltanut standardin sallimaa yksinkertaistettua menettelyä, jolloin tappio kirjataan varausmatriisia käyttäen koko voimassaoloajalta, paitsi jos rahoitusvarojen katsotaan olevan luottoriskin johdosta arvoltaan alentuneita. Uudet suojauslaskentasäännöt tuovat suojauslaskennan lähemmäs yleisiä riskienhallinnan käytäntöjä. Suojauslaskennan muutokset eivät tule lisäämään konsernissa suojauslaskennan soveltamista, mutta yleisesti ottaen suojauslaskennan soveltaminen on jatkossa helpompaa mm. siksi, että vain prospektiivinen tehokkuustestaus vaaditaan ja riskikomponentti voidaan määrittää suojattavaksi eräksi. Uusi standardi sisältää myös aiempaa laajemmat liitetietovaatimukset ja esittämistapaan tulee muutoksia. Standardin käyttöönotolla ei ollut vaikutusta konsernin rahoitusvarojen luokitteluun sekä kirjauksiin vain vähäinen vaikutus, sillä konsernin toteutuneet luottotappiot ovat historiatietoon perustuen olleet pieniä.	1.1.2018
<i>IFRS-standardien</i> <i>vuosittaiset</i> <i>parannukset</i> <i>2014–2016.</i>	IFRS-standardien vuosittaiset parannukset 2014–2016. Standardien pienet ja vähemmän kiireelliset muutokset kerätään yhteen ja otetaan käyttöön kerran vuodessa vuosittaisessa parannusmenettelyssä. Muutokset koskevat seuraavia standardeja: IFRS 1, IAS 28 ja IFRS 12. Muutoksilla ei ollut vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.	1.1.2018

Seuraavassa esitetään luettelo standardeista ja tulkinnoista, jotka on julkaistu mutta tulevat voimaan myöhemmin kuin 1.1.2018.

<i>IFRS 16</i> <i>Vuokrasopimukset</i>	EU on hyväksynyt standardin. Konsernilla ei ole muita merkittäviä standardin piiriin kuuluvia vuokrasopimuksia kuin toimitilojen ja laitteiden vuokrasopimukset. IFRS 16 vaikuttaa lähinnä vuokralle ottajien kirjanpitoon, ja sen seurauksena kaikki muut vuokrasopimukset, paitsi arvoltaan pienet ja lyhytaikaiset, merkitään taseeseen. IFRS 16 –standardin käyttöönoton myötä 1.1.2019 alkaen Soprano-konserni kirjaa vuokrasopimuksensa taseeseen ja kirjaa vuokrakulujen sijaan poistot ja korot. Konserni on valinnut siirtymismenetelmäksi IFRS 16 kohdan C5 (b) menetelmän, jonka mukaisesti soveltamisen aloittamisesta aiheutunut kertynyt vaikutus kirjataan soveltamisen aloittamisajankohtana 1.1.2019. Konserni ei kirjaa euromäärältään vähäisiä tai alle 12 kuukauden vuokrasopimuksia taseeseen. Muutos vaikuttaa 1.1.2019 tilanteessa kasvattaen taseen loppusummaa noin 2,6 miljoonaa euroa. Muutos vaikuttaa taseen pitkäaikaisiin varoihin sekä velkoihin. Lisäksi tuloslaskelman liiketoiminnan muut kulut pienenevät, poistojen ja rahoituskulujen kasvaessa. Muutos vaikuttaa käyttökattetta ja liiketulosta parantavasti.	1.1.2019
<i>IFRIC 23 -tulkinta</i> <i>”Epävarmuus</i> <i>tuloverojen</i> <i>käsittelyssä”</i>	Tulkinta selventää, kuinka IAS 12:n kirjaamiseen ja arvostamiseen liittyviä vaatimuksia sovelletaan tilanteessa, jossa tuloveroihin liittyy epävarmuutta. Näissä tilanteissa yhtiö kirjaa ja arvostaa lyhytaikaisen tai laskennallisen verosaamisen tai -velan soveltaen IAS 12:n vaatimuksia perustuen tämän standarditulkinnan mukaisesti määritettyihin verotettavaan tuloon, verotukselliseen arvoon, käyttämättömiin verotuksellisiin tappioihin, käyttämättömiin verotukseen liittyviin hyvityksiin sekä verokantoihin. Nykyisen arvion mukaan muutoksilla ei ole merkittävää vaikutusta konsernin tuleviin tilinpäätöksiin. Johto jatkaa arviointiaan muutosten vaikutuksesta.	Arvioitu voimaantulo 1.1.2019
<i>IFRS-standardien</i> <i>vuosittaiset</i> <i>parannukset 2015–</i> <i>2017.</i>	EU ei ole vielä hyväksynyt muutoksia. Standardien pienet ja vähemmän kiireelliset muutokset kerätään yhteen ja otetaan käyttöön kerran vuodessa vuosittaisessa parannusmenettelyssä. Muutosten vaikutukset vaihtelevat standardeittain. Muutokset koskevat seuraavia standardeja: IFRS 3, IFRS11, IAS 12 ja IAS 23. Nykyisen arvion mukaan muutoksilla ei ole merkittävää vaikutusta konsernin tuleviin tilinpäätöksiin. Johto jatkaa arviointiaan muutosten vaikutuksesta.	Arvioitu voimaantulo 1.1.2019

Muissa tässä listaamattomilla standardeilla tai tulkinnoilla ei arvioida olevan vaikutusta tai on vain vähäistä vaikutusta. Tilinpäätöksen laatiminen IFRS-standardien mukaisesti edellyttää konsernin johdolta tiettyjen arvioiden tekemistä ja harkintaan perustuvia ratkaisuja. Tietoa harkintaan perustuvista ratkaisuksista, joita johto on käyttänyt konsernin noudattamia tilinpäätöksen laatimisperiaatteita soveltaessaan ja joilla on eniten vaikutusta tilinpäätöksessä esitettäviin lukuihin, on esitetty laatimisperiaatteiden kohdassa ”Johdon harkintaa edellyttävät laatimisperiaatteet ja arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät”.

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

Tytäryritykset

Konsernitilinpäätökseen sisältyvät emoyritys Soprano Oy ja kaikki sen tytäryritykset. Tytäryritykset ovat yrityksiä, joissa konsernilla on määräysvalta. Määräysvalta syntyy, kun konserni olemalla osallisena yhteisössä altistuu yhteisön muuttuvalle tuotolle tai on oikeutettu sen muuttuvaan tuottoon ja se pystyy vaikuttamaan tähän tuottoon käyttämällä yhteisöä koskevaa valtaansa.

Konsernin keskinäinen osakkeenomistus on eliminoitu hankintamenetelmällä. Luovutettu vastike ja hankitun yrityksen yksilöitävissä olevat varat ja vastattavaksi otetut velat on arvostettu käypään arvoon hankintahetkellä. Hankintaan liittyvät menot, lukuun ottamatta vieraan tai oman pääoman ehtoisten arvopapereiden liikkeeseen laskusta aiheutuvia menoja, on kirjattu kuluksi. Mahdollinen ehdollinen lisäkauppahinta on arvostettu käypään arvoon hankintahetkellä ja se on luokiteltu joko velaksi tai omaksi pääomaksi. Velaksi luokiteltu lisäkauppahinta arvostetaan käypään arvoon jokaisen raportointikauden päätymispäivänä ja tästä syntyvä voitto tai tappio kirjataan tulosvaikutteisesti. Omaksi pääomaksi luokiteltua lisäkauppahintaa ei arvosteta uudelleen. Mahdollinen määräysvallattomien omistajien osuus hankinnan kohteessa arvostetaan joko käypään arvoon tai määrään, joka vastaa määräysvallattomien omistajien osuuden suhteellista osuutta hankinnan kohteen yksilöitävissä olevasta nettovarallisuudesta. Arvostamisperiaate määritetään erikseen kullekin yritys Hankinnalle.

Kaikki konsernin sisäiset liiketapahtumat, saamiset, velat ja realisoitumattomat voitot sekä sisäinen voitonjako eliminoidaan konsernitilinpäätöstä laadittaessa. Realisoitumattomia tappioita ei eliminoida siinä tapauksessa, että tappio johtuu arvonalentumisesta. Määräysvallattomille omistajille kuuluva osuus omasta pääomasta esitetään

omana eränään taseessa oman pääoman osana. Emoyrityksellä tytäryrityksessä olevan omistussuuden muutokset, jotka eivät johda määräysvallan menettämiseen, käsitellään omaa pääomaa koskevinä liiketoimina. Konsernin menettäessä määräysvallan tytäryrityksessä arvostetaan jäljelle jäävä sijoitus määräysvallan menettämispäivän käypään arvoon ja tästä syntyvä erotus kirjataan tulosvaikutteisesti. Ennen 1.1.2010 tapahtuneet hankinnat on käsitelty silloin voimassa olleiden säännösten mukaisesti.

Osakkuusyrietykset

Osakkuusyrietykset ovat yrityksiä, joissa konsernilla on huomattava vaikutusvalta. Huomattava vaikutusvalta syntyy pääsääntöisesti silloin, kun konserni omistaa yli 20 % yrityksen äänivallasta tai kun konsernilla on muutoin huomattava vaikutusvalta muttei määräysvaltaa. Osakkuusyrietykset on yhdistelty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmää käyttäen. Jos konsernin osuus osakkuusyrietyksen tappioista ylittää sijoituksen kirjanpitoarvon, sijoitus merkitään taseeseen nolla-arvoon eikä kirjanpitoarvon ylittäviä tappioita yhdistellä, ellei konserni ole sitoutunut osakkuusyrietyksen veloitteiden täyttämiseen. Osakkuusyrietyssijoitus sisältää sen hankinnasta syntyneen liikearvon. Realisoitumattomat voitot konsernin ja osakkuusyrietyksen välillä on eliminoitu konsernin omistussuuden mukaisesti. Konsernin omistussuuden mukainen osuus osakkuusyrietyksen tuloksista on esitetty omana eränään liikevoiton jälkeen. Vastaavasti konsernin osuus osakkuusyrietyksen muihin laajan tuloksen eriin kirjatuista muutoksista on kirjattu konsernin muihin laajan tuloksen eriin.

Ulkomaan rahan määräisten erien muuttaminen

Konsernin yksiköiden tulosta ja taloudellista asemaa koskevat luvut mitataan siinä valuutassa, joka on kunkin yksikön pääasiallisen toimintaympäristön valuutta (”toimintavaluutta”). Konsernitilinpäätös on esitetty tuhansina euroina. Euro on konsernin emoyrityksen toiminta- ja esittämövaluutta.

Ulkomaan rahan määräiset liiketapahtumat

Ulkomaan rahan määräiset liiketapahtumat on kirjattu toimintavaluutan määräisinä käyttäen tapahtumapäivänä valitsevaa kurssia. Käytännössä käytetään kurssia, joka likimain vastaa tapahtumapäivän kurssia. Ulkomaan rahan määräiset monetaariset erät on muutettu toimintavaluutan määräisiksi tilinpäätöspäivän kurssija käyttäen.

Ulkomaan rahan määräisistä liiketapahtumista ja monetaaristen erien muuttamisesta syntyneet voitot ja tappiot on merkitty tuloslaskelmaan. Liiketoiminnan kursivoitot ja -tappiot sisältyvät vastaaviin eriin liikevoiton yläpuolelle.

Tilikauden tuloksen ja laajan tuloksen muuntaminen eri kursseilla toisaalta tuloslaskelmassa ja laajassa tuloslaskelmassa ja toisaalta taseessa aiheuttaa taseessa omaan pääomaan kirjattavan muuntoeron, jonka muutos kirjataan muihin laajan tuloksen eriin. Ulkomaisten tytäryritysten hankintamenon eliminoinnista sekä hankinnan jälkeen kertyneiden oman pääoman erien muuntamisesta syntyneet muuntoerot kirjataan muihin laajan tuloksen eriin. Kun tytäryritys myydään kokonaan tai osittain, kertyneet muuntoerot siirretään tulosaikutteisiksi osana myyntivoittoa tai -tappiota.

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet on arvostettu kertyneillä poistoilla ja arvonalentumisilla vähennettyyn alkuperäiseen hankintamenuon.

Mikäli käyttöomaisuushyödyke koostuu useammasta osasta, joiden taloudelliset vaikutusajat ovat eripituiset, kukin osa käsitellään erillisenä hyödykkeenä. Tällöin osan uusimiseen liittyvät menot aktivoidaan. Muussa tapauksessa myöhemmin syntyvät menot sisällytetään aineellisen käyttöomaisuushyödykkeen kirjanpitoarvoon vain, mikäli on todennäköistä, että hyödykkeeseen liittyvä vastainen taloudellinen hyöty koituu konsernin hyväksi ja hyödykkeen hankintamenu on luotettavasti määritettävissä. Muut korjaus- ja ylläpitomenot kirjataan tulosaikutteisesti, kun ne ovat toteutuneet.

Hyödykkeistä tehdään tasapoistot arvioidun taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Arvioidut taloudelliset vaikutusajat ovat seuraavat: Koneisiin ja kalustoon tehdään 2-7 vuoden tasapoisto riippuen hyödykkeen vaikutusajasta.

Hyödykkeiden jäännösarvo ja taloudellinen vaikutusaika tarkistetaan jokaisessa tilinpäätöksessä ja tarvittaessa oikaistaan kuvastamaan taloudellisen hyödyn odotuksissa tapahtuneita muutoksia.

Kun aineellinen käyttöomaisuushyödyke luokitellaan myytävänä olevaksi IFRS 5 Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät ja lopetetut toiminnot -standardin mukaisesti, poistojen kirjaaminen lopetetaan.

Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden käytöstä poistamisesta ja luovutuksista syntyvät myyntivoitot ja -tappiot sisältyvät joko liiketoiminnan muihin tuottoihin tai kuluihin.

Vieraan pääoman menot

Vieraan pääoman menot kirjataan kuluksi sillä tilikaudella, jonka aikana ne ovat syntyneet.

Julkiset avustukset

Julkiset avustukset, esimerkiksi valtiolta saadut aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden hankintoihin liittyvät avustukset, on kirjattu aineellisten

käyttöomaisuushyödykkeiden kirjanpitoarvojen vähennyksiksi silloin, kun on käytännössä varmaa, että ne tullaan saamaan ja että konserni täyttää avustuksen saamisen ehdot. Avustukset tuloutuvat pienempien poistojen muodossa hyödykkeen taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Sellaiset avustukset, jotka on saatu syntyneiden menojen korvauksiksi, tuloutetaan tuloslaskelmaan samalla kun avustuksen kohteeseen liittyvät menot merkitään kuluksi. Tällaiset avustukset esitetään liiketoiminnan muissa tuotoissa.

Koulutusliiketoimintaan liittyvät valtion avustukset ja osuudet tuloutetaan sille tilikaudelle, kun koulutus suoritetaan tai niiden koulutusvelvollisuus päättyy. Valtion avustukset, joita ei käytetä, palautetaan määräysten mukaan eikä niitä tulouteta.

AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

Liikearvo

Liikearvo vastaa sitä osaa hankintamenuosta, joka ylittää konsernin osuuden hankitun yrityksen yksilöitävissä olevien varojen, velkojen ja ehdollisten velkojen nettomääräisestä käyvästä arvosta hankinta-ajankohtana. Hankintamenuon liittyvät muut välittömästi hankinnasta johtuvat menot, kuten asiantuntijoiden palkkiot, kirjataan kuluksi sillä tilikaudella, jonka aikana ne ovat syntyneet.

Liikearvoista (ja muista taloudelliselta vaikutusajalta rajoittamattomista aineettomista hyödykkeistä) ei kirjata poistoja, vaan ne testataan vuosittain mahdollisen arvonalentumisen varalta. Tätä tarkoitusta varten liikearvo on kohdistettu rahavirtaa tuottaville yksiköille, tai jos kyseessä on osakkuusyritys, liikearvo sisältyy kyseisen osakkuusyrityksen hankintamenuon. Liikearvo arvostetaan alkuperäiseen hankintamenuon vähennettynä arvonalentumisilla.

Tutkimus- ja kehittämismenot

Tutkimusmenot kirjataan tuloslaskelmaan kuluksi. Uusien tai kehittyneempien tuotteiden suunnittelusta johtuvat kehittämismenot aktivoidaan taseeseen aineettomiksi hyödykkeiksi siitä lähtien, kun tuote on teknisesti toteutettavissa, se voidaan hyödyntää kaupallisesti ja tuotteesta odotetaan saatavan vastaista taloudellista hyötyä. Aktivoidut kehittämismenot sisältävät ne materiaali-, työ- ja testausmenot, jotka johtuvat välittömästi hyödykkeen saatamisesta valmiiksi sille aiottuun käyttötarkoitukseen. Aiemmin kuluksi kirjattuja kehittämismenoja ei aktivoida enää myöhemmin.

Hyödykkeistä kirjataan poistoja siitä lähtien, kun se on valmis käytettäväksi. Hyödyke, joka ei ole vielä valmis käytettäväksi, testataan vuosittain arvonalentumisen varalta.

Aktivoidut kehittämismenot arvostetaan alkuperäisen kirjaamisen jälkeen hankintamenoon kertyneillä poistoilla ja arvonalentumisilla vähennettyinä. Aktivoidujen kehittämismenojen taloudellinen vaikutusaika on 2-7 vuotta, jonka kuluessa aktivoidut menot kirjataan tasapoistoina kuluksi.

Muut aineettomat hyödykkeet

Aineeton hyödyke merkitään taseeseen alkuperäiseen hankintamenoon siinä tapauksessa, että hankintameno on määritettävissä luotettavasti ja on todennäköistä, että hyödykkeestä johtuva odotettavissa oleva taloudellinen hyöty koituu konsernin hyväksi.

Ne aineettomat hyödykkeet, joilla on rajallinen taloudellinen vaikutusaika, kirjataan tasapoistoina kuluksi tuloslaskelmaan niiden tunnetun tai arvioidun taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Aineettomista hyödykkeistä, joilla on rajoittamaton taloudellinen vaikutusaika, ei kirjata poistoja, vaan ne testataan vuosittain arvonalentumisen varalta.

Muiden aineettomien hyödykkeiden poistoajat ovat seuraavat:

Aineettomat oikeudet	2-7 vuotta
Muut aineettomat hyödykkeet	2-7 vuotta

riippuen hyödykkeen vaikutusajasta.

VUOKRASOPIMUKSET

Konserni vuokralle ottajana

Aineellisia käyttöomaisuushyödykkeitä koskevat vuokrasopimukset, joissa konsernilla on olennainen osa omistamiselle ominaisista riskeistä ja eduista, luokitellaan rahoitusleasingsopimuksiksi. Rahoitusleasingsopimuksella hankittu omaisuuserä merkitään taseeseen vuokra-ajan alkamisajankohtana vuokratun hyödykkeen käypään arvoon tai sitä alempaan vähimmäisvuokrien nykyarvoon. Rahoitusleasingsopimuksella hankitusta hyödykkeestä tehdään poistot hyödykkeen taloudellisen vaikutusajan tai sitä lyhyemmän vuokra-ajan kuluessa. Maksettavat leasingvuokrat jaetaan rahoitusmenoon ja velan vähennykseen vuokra-aikana siten, että tilikausittain jäljellä olevalle velalle muodostuu samansuuruinen korkoprosentti. Vuokravelvoitteet sisältyvät korollisiin velkoihin.

Vuokrasopimukset, joissa omistamiselle ominaiset riskit ja edut jäävät vuokralle antajalle, käsitellään muina vuokrasopimuksina. Muiden vuokrasopimusten perusteella suoritettavat vuokrat kirjataan kuluksi tuloslaskelmaan tasaerinä vuokra-ajan kuluessa. Saadut kannustimet on vähennetty maksetuista vuokrasta hyödyn ajallisen jakautumisen perusteella.

Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden arvon alentuminen

Konserni arvioi jokaisena tilinpäätöspäivänä, onko viitteitä siitä, että jonkin omaisuuserän arvo on alentunut. Jos viitteitä ilmenee, arvioidaan kyseisestä omaisuuserästä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Kerrytettävissä oleva rahamäärä arvioidaan lisäksi vuosittain seuraavista omaisuuseristä riippumatta siitä, onko arvonalentumisesta viitteitä: liikearvo, aineettomat hyödykkeet, joilla on rajoittamaton taloudellinen vaikutusaika sekä keskeneräiset aineettomat hyödykkeet. Arvonalentumistarvetta tarkastellaan rahavirtaa tuottavien yksikköjen tasolla, eli sillä alimmalla yksikkötasolla, joka on pääosin muista yksiköistä riippumaton, ja jonka rahavirrat ovat erotettavissa muista rahavirroista.

Kerrytettävissä oleva rahamäärä on omaisuuserän käypä arvo vähennettynä myynnistä aiheutuville menoilla tai sitä korkeampi käyttöarvo. Käyttöarvolla tarkoitetaan kyseisestä omaisuuserästä tai rahavirtaa tuottavasta yksiköstä saatavissa olevia arvioituja vastaisia nettoraahavirtoja, jotka diskontataan nykyarvoonsa. Diskonttauskorkona käytetään ennen veroa määritettyä korkoa, joka kuvastaa markkinoiden näkemystä rahan aika-arvosta ja omaisuuserään liittyvistä erityisriskeistä. Arvonalentumistappio kirjataan, kun omaisuuserän kirjanpitoarvo on suurempi kuin siitä kerrytettävissä oleva rahamäärä.

Arvonalentumistappio kirjataan tuloslaskelmaan. Mikäli arvonalentumistappio kohdistuu rahavirtaa tuottavaan yksikköön, se kohdistetaan ensin vähentämään rahavirtaa tuottavalle yksikölle kohdistettua liikearvoa ja tämän jälkeen vähentämään muita yksikön omaisuuseriä tasasuhteisesti. Arvonalentumistappion kirjaamisen yhteydessä poistojen kohteena olevan omaisuuserän taloudellinen vaikutusaika arvioidaan uudelleen. Muusta omaisuuserästä kuin liikearvosta kirjattu arvonalentumistappio peruutetaan siinä tapauksessa, että on tapahtunut muutos niissä arvioissa, joita on käytetty määrittäessä omaisuuserästä kerrytettävissä olevaa rahamäärää. Arvonalentumistappiota ei kuitenkaan peruta enempää, kuin mikä hyödykkeen kirjanpitoarvo olisi ilman arvonalentumistappion kirjaamista. Liikearvosta kirjattua arvonalentumistappiota ei peruta missään tilanteessa.

TYÖSUHDE-ETUUDET

Eläkevelvoitteet

Konsernin eläkejärjestelyt ovat maksupohjaisia. Maksupohjaisissa järjestelyissä konserni suorittaa kiinteitä maksuja erilliselle yksikölle. Konsernilla ei ole oikeudellista eikä tosiasiallista veloitetta lisämaksujen suorittamiseen,

mikäli maksujen saajataho ei pysty suoriutumaan kyseisten eläke-etuuksien maksamisesta. Kaikki sellaiset järjestelyt, jotka eivät täytä näitä ehtoja, ovat etuus pohjaisia eläkejärjestelyjä. Maksupohjaisiin eläkejärjestelyihin tehdyt suoritukset kirjataan tuloslaskelmaan sillä tilikaudella, jota veloitus koskee.

Osakeperusteiset maksut

Konsernilla ei ole tilikausilla 2017-2018 ollut osakeperusteisia kannustinjärjestelmiä, eikä optio-ohjelmia. Konserni maksoi tilikausilta 2017-2018 hallituksen vuosipalkkiot varsinaisen yhtiökokouksen päätösten mukaisesti Soprano Oyj:n osakkeina. Järjestelyjen tulosvaikutus esitetään tuloslaskelmassa työsuhte-etuuksista aiheutuissa kuluissa. Järjestelystä aiheutunutta kuluu vastaava lisäys on kirjattu omaan pääomaan.

Varaukset ja ehdolliset velat

Varaus kirjataan, kun konsernilla on aikaisemman tapahtuman seurauksena oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite, maksuveloitteen toteutuminen on todennäköistä ja veloitteen suuruus on arvioitavissa luotettavasti. Varaukset arvostetaan veloitteen kattamiseksi vaadittavien menojen nykyarvoon. Nykyarvon laskennassa käytetty diskonttaustekijä valitaan siten, että se kuvastaa markkinoiden näkemystä rahan aika-arvosta tarkasteluhetkellä. Jos osasta veloitetta on mahdollista saada korvaus joltakin kolmannelta osapuolelta, korvaus kirjataan erilliseksi omaisuuseräksi, mutta vasta siinä vaiheessa, kun korvauksen saaminen on käytännössä varmaa.

Uudelleenjärjestelyvaraus kirjataan, kun konserni on laatinut yksityiskohtaisen uudelleenjärjestelysuunnitelman ja aloittanut suunnitelman toimeenpanon tai tiedottanut asiasta. Konsernin jatkuvaan toimintaan liittyvistä menoista ei kirjata varausta.

Tappiollisista sopimuksista kirjataan varaus, kun veloitteiden täyttämiseksi vaadittavat välttämättömät menot ylittävät sopimuksesta saatavat hyödyt.

Ehdollinen velka on aikaisempien tapahtumien seurauksena syntynyt ehdollinen velvoite, joka varmistuu kun konsernin määräysvallan ulkopuolella oleva epävarma tapahtuma realisoituu. Ehdolliseksi velaksi katsotaan myös sellainen olemassa oleva velvoite, joka ei todennäköisesti edellytä maksuveloitteen täyttämistä, tai jonka suuruutta ei voida määrittää luotettavasti. Ehdollinen velka esitetään liitetietona.

Tuloverot

Tuloslaskelman verokulu muodostuu tilikauden verotettavaan tuloon perustuvasta verosta ja laskennallisesta verosta. Suoraan omaan pääomaan kirjattuihin eriin liittyvä verovaikutus kirjataan vastaavasti osaksi omaa

pääomaa. Tilikauden verotettavaan tuloon perustuva vero lasketaan verotettavasta tulosta voimassaolevan verokannan perusteella. Veroa oikaistaan mahdollisilla edellisiiin tilikausiin liittyvillä veroilla.

Laskennalliset verot lasketaan väliaikaisista eroista kirjanpitoarvon ja verotuksellisen arvon välillä. Laskennallista verovelkaa ei kuitenkaan kirjata, kun kyseessä on alun perin kirjanpitoon merkittävä omaisuuserä tai velka eikä kyseessä ole liiketoimintojen yhdistäminen eikä tällaisen omaisuus- tai velkaerän kirjaaminen vaikuta kirjanpidon tulokseen eikä verotettavaan tuloon liiketoimen toteutumisajankohtana. Verotuksessa vähennyskeltomasta liikearvosta ei kirjata laskennallista veroa eikä tytäryritysten jakamattomista voittovaroista kirjata laskennallista veroa siltä osin, kuin ero ei todennäköisesti purkaudu ennakoitavissa olevassa tulevaisuudessa.

Merkittävimmät väliaikaiset erot syntyvät aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden poistoista, käyttämättömistä verotuksellisista tappioista ja hankintojen yhteydessä tehdyistä käypiin arvoihin arvostuksista. Laskennalliset verot lasketaan käyttämällä tilinpäätöspäivään mennessä säädettyjä verokantoja. Laskennallinen verosaaminen kirjataan siihen määrään asti kuin on todennäköistä, että tulevaisuudessa syntyy verotettavaa tuloa, jota vastaan väliaikainen ero voidaan hyödyntää.

Tuloutusperiaatteet

Liikevaihtona esitetään palveluiden ja tuotteiden myynnistä saadut tuotot saadun vastikkeen käypään arvoon arvostettuina oikaistuna välillisillä veroilla, alennuksilla ja valuuttamääräisen myynnin kurssieroilla.

Tulouksen periaatteena on, että myyntituotot kirjataan, kun palvelua tai tuotetta koskeva määräysvalta siirtyy asiakkaalle. Myyntituottojen kirjaamisessa konserni soveltaa viisivaiheista prosessia:

- yksilöidään asiakassopimukset
- yksilöidään erilliset suoriteveloitteet
- määritetään sopimuksen mukainen transaktiohinta
- kohdistetaan transaktiohintaa erillisille suoriteveloitteille, ja
- kirjataan myyntituotto, kun kukin suoritevelvoite on täytetty.

Konserni tuottaa pääosin koulutuspalveluita, joiden transaktiohintaa on kiinteä ja myyntilaskujen maksuehdot ovat tyypillisesti 14-60 päivän välillä. Koulutuspalvelut laskutetaan asiakassopimuksen ehtojen mukaisesti tyypillisesti erääntymään lähellä varsinaista koulutustapahtumaa tai asiakassopimuksissa määriteltyjen laskutusjaksojen mukaisesti.

Transaktiohinnat eivät sisällä rahoituskomponentteja, ja asiakkaat suorittavat vastikkeet rahana.

Koulutuspalvelut

Koulutuspalvelut tuloutetaan tyypillisesti tuotokseen perustuvan menetelmän mukaisesti, ajan kuluessa sitä mukaa kun palvelua suoritetaan, koulutustapahtumien ajoittumisen mukaan. Asiakassopimukseen sisältyviä koulutustapahtumia voi olla yksi tai useampia. Koulutustapahtumat voivat sisältää digitaalisen sisällön ja oppimisympäristön palveluja. Silloin kun digitaaliset tuotteet ovat osa asiakassopimusta, jossa digitaalinen sisältö ja koulutusympäristö ovat tukimateriaalina koulutustapahtumalle, asiakassopimus tuloutetaan ajan kuluessa sitä mukaa kun palvelua suoritetaan, koulutustapahtumien ajoittumisen mukaan.

Mikäli koulutus toteutetaan yksinomaan digitaalisena sisältönä ja digitaalisessa koulutusympäristössä, tuloutus tapahtuu ajan kuluessa digitaalisen käyttöympäristön käyttöoikeuden voimassaoloaikana.

Julkaisumyynti ja vuokratuotot

Konsernilla on vähäistä julkaisumyyntiä ja sen tuloutus tapahtuu yhtenä ajankohtana julkaisun luovutuksen yhteydessä. Emoyhtiö Soprano Oyj:n ydinliiketoimintaan kuuluvat vuokratuotot tuloutetaan ajan kuluessa tasaerinä vuokrausille.

Asiakassopimukseen perustuvat varat ja velat

Myyntin tulouttamis- ja laskutushetki voivat poiketa toisistaan. Konserni kirjaa sopimukseen perustuvan varan silloin kun liikevaihto tuloutetaan ennen laskutusta, ja vastaavasti sopimukseen perustuvan velan silloin kun liikevaihto tuloutetaan laskutuksen jälkeen. Konsernin asiakassopimukseen perustuvat varat ja velat ovat lyhytaikaisia.

Asiakassopimukseen perustuvat varat ja velat muodostuvat pääsääntöisesti useamman koulutustapahtuman sisältävistä asiakassopimuksista, joiden laskutus perustuu laskutusjaksoihin. Jos kirjatut tuotot ja syntyneet menot ovat suuremmat kuin kyseisen liiketoimen laskutettu määrä, erotus esitetään taseen erässä varat asiakassopimuksista. Jos kirjatut tuotot ja syntyneet menot ovat pienemmät kuin laskutus, erotus esitetään erässä velat asiakassopimuksista. Konserni myy asiakkailleen useamman koulutuspäivän koulutuskortteja. Konserni kirjaa pääosin koulutuskorttien myynnistä kertyvän laskutuksen ja kirjatun tuoton erotuksen erässä velat asiakassopimuksista: ennakat.

Korot ja osingot

Korkotuotot on kirjattu suoriteperusteisesti sille kaudelle, jolta tuotot kertyvät ja osinkotuotot silloin, kun oikeus osinkoon on syntynyt.

RAHOITUSVARAT JA RAHOITUSVELAT

Rahoitusvarat

Konserni luokittelee rahoitusvarat alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä jaksotettuun hankintamenuon arvostettaviin rahoitusvaroihin, käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta arvostettaviin rahoitusvaroihin ja käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettaviin rahoitusvaroihin. Luokittelu tapahtuu rahoitusvarojen hankinnan tarkoituksen perusteella ja ne luokitellaan alkuperäisen hankinnan yhteydessä.

Konsernin rahoitusvarat koostuvat myyntisaamisista, pitkä- ja lyhytaikaisista muista saamisista ja rahavaroista. Rahoitusvarat luokitellaan niiden alkuperäisen hankinnan yhteydessä rahoitusvarojen hallinnoinnin liiketoimintamalliin ja niiden sopimusperusteisten rahavirtaominaisuuksien mukaisesti.

Muut saamiset ovat johdannaisvaroihin kuulumattomia varoja, joihin liittyvät maksut ovat kiinteät tai määritettävissä ja joita ei noteerata toimivilla markkinoilla, eikä konserni pidä niitä kaupankäyntitarkoituksessa. Niiden arvostusperuste on jaksotettu hankintamenu. Ne sisältyvät taseessa luonteensa mukaisesti lyhyt- tai pitkäaikaisiin (erääntyvät yli 12 kuukauden kuluttua) varoihin.

Rahavarat

Rahavarat koostuvat käteisestä rahasta, vaadittaessa nostettavissa olevista pankkitalletuksista ja muista lyhytaikaisista, erittäin likvideistä sijoituksista. Rahavarioihin luokitelluilla erillä on enintään kolmen kuukauden maturiteetti hankinta-ajankohdasta lukien. Transaktiomenot sisällytetään rahoitusvarojen alkuperäiseen kirjanpitoarvoon, kun kyseessä on erä, jota ei arvosteta käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Kaikki rahoitusvarojen ostot ja myynnit kirjataan kaupantekopäivänä. Rahoitusvarojen taseesta pois kirjaaminen tapahtuu silloin, kun konserni on menettänyt sopimusperusteisen oikeuden rahavirtoihin tai kun se on siirtänyt merkittäviltä osin riskit ja tuotot konsernin ulkopuolelle.

Rahoitusvelat

Konsernin rahoitusvelkoihin kuuluvat osto- ja muut velat sekä rahoituslainat. Rahoitusvelat merkitään alun perin kirjanpitoon käypään arvoon. Transaktiomenot on sisällytetty rahoitusvelkojen alkuperäiseen kirjanpitoarvoon. Myöhemmin kaikki rahoitusvelat arvostetaan efektiivisen koron menetelmällä jaksotettuun hankintamenuon. Rahoitusvelat luokitellaan pitkäaikaisiksi veloiksi, silloin kun ne erääntyvät yli 12 kuukauden kuluttua. Alle 12 kuukauden kuluessa erääntyvät velat luokitellaan lyhytaikaisiksi veloiksi.

Rahoitusvarojen arvonalentuminen

Konserni arvioi jokaisena tilinpäätöspäivänä, onko ole-massa objektiivista näyttöä yksittäisen rahoitusvaroihin kuuluvan erän tai rahoitusvarojen ryhmän arvon alentu-misesta. Mikäli osakesijoitusten käypä arvo on alittanut hankintamenon merkittävässä määrin ja konsernin mää-rittelemän ajanjakson, tämä on osoitus myytävissä olevan osakkeen arvonalentumisesta. Jos arvonalentumisesta on näyttöä, käyvän arvon rahastoon kertynyt tappio siirre-tään tuloslaskelmaan.

Konserni on soveltanut 1.1.2018 alkaen IFRS 9 -stan-dardin sallimaa yksinkertaistettua menettelyä, jolloin odotettavissa olevat luottotappiot kirjataan varaus-matriisia käyttäen koko voimassaoloajalta, paitsi jos rahoitusvarojen katsotaan olevan luottoriskin johdosta arvol-taan alentuneita.

Johdannaispöytäkirjat ja suojauslaskenta

Konsernilla ei ollut tilinpäätöshetkellä 31.12.2018 johdan-naisinstrumentteja eikä konserni sovelta suojauslaskentaa.

Oma pääoma

Alkuperäisen merkinnän yhteydessä merkityt osakkeet esitetään osakepääomana.

Konserni luokittelee liikkeeseen laskemansa instrumen-tit niiden luonteen perusteella joko omaksi pääomaksi tai rahoitusvelaksi. Menot, jotka liittyvät omien oman pää-oman ehtoisten instrumenttien liikkeeseenlaskuun tai han-kintaan, esitetään oman pääoman vähennyseränä vero-vaikutuksella oikaistuna. Jos Soprano Oyj hankkii takaisin omia oman pääoman ehtoisia instrumenttejaan, näiden instrumenttien hankintameno vähennetään omasta pää-omasta. Institutionaalinen sijoittaja on 6.6.2016 merkinnyt 1,0 miljoonan euron ja 6.6.2017 0,5 miljoonan euron hybri-dilainan. Yhteensä 1,5 miljoonan euron hybridilainan on esi-tetty oman pääoman eränä.

Liikevoitto

IAS 1 Tilinpäätöksen esittäminen -standardi ei määrittele liikevoiton käsitettä. Konserni on määrittänyt sen seura-avasti: liikevoitto on nettosumma, joka muodostuu kun liike-vaihtoon lisätään liiketoiminnan muut tuotot, vähennetään ostokulut, työsuhde-etuksista aiheutuvat kulut, pois-tot ja mahdolliset arvonalentumistappiot sekä liiketoimin-nan muut kulut. Kaikki muut kuin edellä mainitut tuloslas-kelmaerät esitetään liikevoiton alapuolella. Kurssierot ja johdannaisien käypien arvojen muutokset sisältyvät

liikevoittoon, mikäli ne syntyvät liiketoimintaan liittyvistä eristä; muuten ne on kirjattu rahoituseriin.

Johdon harkintaa edellyttävät laatimisperiaatteet ja arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät

Tilinpäätöstä laadittaessa joudutaan tekemään tulevai-suutta koskevia arvioita ja oletuksia, joiden lopputulemat voivat poiketa tehdyistä arvioista ja oletuksista. Lisäksi joudutaan käyttämään harkintaa tilinpäätöksen laatimis-periaatteiden soveltamisessa.

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden valintaan ja soveltamiseen liittyvä johdon harkinta

Konsernin johto käyttää harkintaa tehdessään päätöksiä tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden valinnasta ja näiden soveltamisesta. Tämä koskee erityisesti niitä tapauksia, joissa voimassaolevassa IFRS-normistossa on vaihtoehtoi-sia kirjaamis-, arvostamis- tai esittämistapoja.

Arvioihin liittyvät epävarmuustekijät

Tilinpäätöksen laadinnan yhteydessä tehdyt arviot pohjau-tuvat johdon parhaaseen näkemykseen tilinpäätöshetkellä. Arvioiden taustalla ovat aiemmat kokemukset sekä tule-vaisuutta koskevat, tilinpäätöshetkellä todennäköisimpinä pidetyt oletukset, jotka liittyvät muun muassa konsernin taloudellisen toimintaympäristön odotettuun kehitykseen myynnin ja kustannustason kannalta. Konsernissa seurataan arvioiden ja olettamusten toteutumista sekä näiden taus-talla olevien tekijöiden muutoksia säännöllisesti yhdessä liiketoimintayksiköiden kanssa käyttämällä useita, sekä sisäisiä että ulkoisia tietolähteitä. Mahdolliset arvioiden ja olettamusten muutokset merkitään kirjanpitoon sillä tili-kaudella, jonka aikana arviota tai olettamusta korjataan, ja kaikilla tämän jälkeisillä tilikausilla.

Ne keskeiset tulevaisuutta koskevat oletukset ja sellai-set tilinpäätöspäivän arvioihin liittyvät keskeiset epävar-muustekijät, jotka aiheuttavat merkittävän riskin konsernin varojen ja velkojen kirjanpitoarvojen muuttumisesta olen-naisesti seuraavan tilikauden aikana, on esitetty alla. Kon-sernin johto on katsonut näiden tilinpäätöksen osa-alueiden olevan keskeisimmät, sillä niitä koskevat laatimisperiaatteet ovat konsernin näkökulmasta monimutkaisimmat ja niiden soveltaminen edellyttää eniten merkittävien arvioiden ja oletusten käyttämistä esimerkiksi omaisuuserien arvosta-misessa. Lisäksi näillä tilinpäätöksen osa-alueilla käytettyjen oletusten ja arvioiden mahdollisten muutosten vaikutukset on arvioitu olevan suurimmat.

Liiketoimintojen yhdistämisissä hankittujen hyödykkeiden käyvän arvon määrittäminen

Merkittävässä liiketoimintojen yhdistämisissä konserni käyttää ulkopuolista neuvonantajaa arvioitaessa aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden käypiä arvoja. Aineellisten hyödykkeiden osalta tehdään vertailuja vastaavien hyödykkeiden markkinahintoihin ja arvioitu hankittujen hyödykkeiden iästä, kulumisesta ja muista vastaavista tekijöistä aiheutuva arvon vähentyminen. Aineettomien hyödykkeiden käyvän arvon määrittäminen perustuu arvioihin hyödykkeisiin liittyvistä rahavirroista, jos markkinoilta ei ole ollut saatavissa tietoja vastaavanlaisten hyödykkeiden kaupoista. Johto uskoo käytettyjen arvioiden ja oletusten olevan riittävän tarkkoja käyvän arvon määrittämisen pohjaksi. Lisäksi konsernissa käydään läpi vähintään jokaisena tilinpäätöspäivänä mahdolliset viitteet niin aineellisten kuin aineettomienkin hyödykkeiden arvonalentumisesta. Konsernin aineellisten hyödykkeiden tasearvot on esitetty liitetiedossa 13. ja aineettomien hyödykkeiden tasearvot liitetiedossa 14..

Arvonalentumistestaus

Konsernissa testataan vuosittain mahdollisen arvonalentumisen varalta liikearvo, osakkuusyrietykset, keskeneräiset aineettomat hyödykkeet ja ne aineettomat hyödykkeet, joilla on rajoittamaton taloudellinen vaikutusaika sekä arvioidaan viitteitä arvonalentumisesta edellä laatimisperiaatteissa esitetyn mukaisesti. Rahavirtaa tuottavien yksiköiden kerrytettävissä olevat rahamäärät on määritetty käyttöarvoon perustuvien laskelmien avulla. Näiden laskelmien laatiminen edellyttää arvioiden käyttämistä. Konsernin liikearvon tasearvo 31.12.2018 ja 31.12.2017 oli 5 405 tuhatta euroa. Konserni kirjasi vuonna 2018 osakkuusyhtiö Ambientia E-commerce Oy:stä arvonalentumistestin perusteella 0,14 miljoonan euron arvonalennuksen. Osakkuusyrietysten arvo 31.12.2018 oli 977 tuhatta euroa (31.12.2017 1 210 tuhatta euroa).

Laskennallisten verosaamisten kirjaaminen

Laskennallinen verosaaminen kirjataan siihen määrään asti kuin on todennäköistä, että tulevaisuudessa syntyy verotettavaa tuloa, jota vastaan väliaikainen ero voidaan hyödyntää. Tulevaisuudessa syntyvä verotettava tulo edellyttää ennusteiden käyttämistä. Konsernilla oli laskennallista verosaamista 31.12.2018 1 193 tuhatta euroa (31.12.2017 789 tuhatta euroa).

1. LIIKEVAIHTO, TOIMINTASEGMENTIT JA MAANTIETEELLISIÄ ALUEITA KOSKEVAT TIEDOT

LIIKEVAIHTO

tuhatta euroa	tuloutusajankohta	2018	2017
Koulutuspalveluiden myynti	Ajan kuluessa	15 474	15 796
Julkaisumyynti	Yhtenä ajankohtana	17	17
Vuokratuotot	Ajan kuluessa	50	0
Yhteensä		15 542	15 813

LIIKEVAIHTO SUORITEVELVOITTEEN TÄYTTYMISEN MUKAAN

tuhatta euroa	2018	2017
Ajan kuluessa	15 525	15 796
Yhtenä ajankohtana	17	17
Yhteensä	15 542	15 813

LIIKEVAIHTO ASIAKKAAN SIJAINNIN MUKAAN

tuhatta euroa	2018	2017
Suomi	9 182	9 347
Ruotsi	6 093	6 224
Venäjä	82	82
Muu Eurooppa	154	127
Muu Maailma	30	32
Yhteensä	15 542	15 813

ASIAKASSOPIMUKSIIN PERUSTUVAT TASEESEEN MERKITYT MÄÄRÄT

tuhatta euroa	2018	2017
Myyntisaamiset	1 887	2 428
Sopimuksista johtuvat varat	484	225
Velat asiakassopimuksista	159	62
Ennakot asiakassopimuksista	403	511
Velat ja ennakot asiakassopimuksista yhteensä	562	573
Yhteensä	2 933	3 225

Sopimuksista johtuvien velkojen ennakot koostuvat pääosin koulutuksiin liittyvistä koulutuskorttiveljoista.

ASIAKASSOPIMUKSIIN PERUSTUVIEN VAROJEN JA VELKOJEN MUUTOKSET

tuhatta euroa	2018 varat	2018 velat	2017 varat	2017 velat
Raportointikauden myyntituotot jotka 1.1 sisältyvät sopimukseen perustuvaan velkaan		573		634
Asiakkailta saatujen vastikkeiden lisäys vähennettynä tilikaudella kirjatuilla rahamäärillä		-11		-61
Sopimukseen perustuva omaisuuserä siirretään saamiseksi	-225		-38	
Lisäykset suoritevelvoitteen täyttymisen johdosta	708		263	
yhteensä 31.12	484	562	225	573

Toimintasegmentit

Soprano Oyj konsernin liiketoimintasegmentit ovat ICT-koulutukseen erikoistunut Informator Tieturi Group (IT GROUP) ja suomalainen johtamis-, esimies-, viestintä- ja kansainvälisen kaupan koulutukseen erikoistunut Management Institute of Finland MIF (MIF). Sen lisäksi raportoidaan yhteiset erät –segmentti, johon kuuluvat emoyhtiön lisäksi osakkuusyhtiöt sekä konsernin vientihanke MIF Academy. Osakkuusyhtiöiden Ambientia E-commerce Oy -konsernin ja Brain Alliance Oy:n Soprano Oyj konsernille kuuluva osuus osakkuusyrityksen tuloksesta kirjataan liikelukoksen alapuolelle kohtaan osuus osakkuusyrityksen tuloksesta.

Konsernissa toimintasegmenttien tuloksellisuuden arviointi sekä niille kohdennettavia resursseja koskevat päätökset perustuvat toimintasegmenttien liikelukokseen. Tämä on johdon käsityksen mukaan soveltuvin mittari vertailtaessa toimintasegmenttien tuloksellisuutta kyseisten toimialojen muihin yrityksiin. Konsernissa edellä mainituista arvioinneista ja resursointipäätöksistä vastaa ylimpänä operatiivisena päätöksentekijänä konsernin johtoryhmä.

2018, tuhatta euroa	IT Group	MIF	Yhteiset erät	konsernierät	Konserni yhteensä
Tulos					
Koulutuspalveluiden myynti	10 601	4 836	38	0	15 474
Julkaisumyynti	0	17	0	0	17
Vuokratuotot	0	0	50	0	50
Ulkoiset tuotot yhteensä	10 601	4 853	88	0	15 542
Koulutuspalveluiden myynti toiselle segmentille	4	15	0	-19	0
Hallintopalveluiden myynti toiselle segmentille	0	0	421	-421	0
Tuotot myynneistä toisille segmenteille yhteensä	4	15	421	-440	0
Liikevaihto yhteensä	10 605	4 868	509	-440	15 542
Käyttökate	822	755	-895	36	717
Poistot	-30	-261	-11	-4	-306
Liiketulos	793	494	-906	31	412
Osuudet osakkuusyritysten tuloksista			-233		-233
Varat					
Pitkäaikaiset varat yhteensä*	4 092	5 190	9 767	-9 332	9 716
Osuudet osakkuusyrityksissä			977		977
Investoinnit	171	1 192	134	-725	772
Velat					
Raportoitavan segmentin velat	4 015	4 389	6 836	-7 524	7 716

2017, tuhatta euroa	IT Group	MIF	Yhteiset erät	konsernierät	Konserni yhteensä
Tulos					
Koulutuspalveluiden myynti	9 665	6 135	-4	0	15 796
Julkaisumyynti	0	17	0	0	17
Vuokratuotot	0	0	0	0	0
Ulkoiset tuotot yhteensä	9 665	6 152	-4	0	15 813
Koulutuspalveluiden myynti toiselle segmentille	27	3	0	-30	0
Hallintopalveluiden myynti toiselle segmentille	0	0	637	-637	0
Tuotot myynneistä toisille segmenteille yhteensä	27	3	637	-667	0
Liikevaihto yhteensä	9 692	6 156	633	-667	15 813
Käyttökate	456	935	-555	204	1 040
Poistot	-18	-191	-4	-164	-377
Liiketulos	438	744	-559	40	663
Osuudet osakkuusyritysten tuloksista			5		5
Varat					
Pitkäaikaiset varat yhteensä*	3 956	3 135	9 968	-8 087	8 972
Osuudet osakkuusyrityksissä			1 210		1 210
Investoinnit	373	349	90	28	840
Velat					
Raportoitavan segmentin velat	3 397	2 736	4 531	-3 823	6 841

* Korjaus: Konserniliikearvo on kohdistettu segmenteille, IT Group:n sisäinen omistus eliminoitu.

Toimintasegmenttien maantieteellisiä alueita koskevat tiedot:

Konsernilla on kolme maantieteellistä aluetta: Suomi, Ruotsi ja Venäjä.

2018, tuhatta euroa	Suomi	Ruotsi	Venäjä	konsernierät	yhteensä
Koulutuspalveluiden myynti	9 202	6 191	82	0	15 474
Julkaisumyynti	17	0	0	0	17
Vuokratuotot	50	0	0	0	50
Ulkoiset tuotot yhteensä	9 269	6 191	82	0	15 542
Koulutuspalveluiden myynti toiselle segmentille	19	0	0	-19	0
Hallintopalveluiden myynti toiselle segmentille	421	0	0	-421	0
Tuotot myynneistä toisille segmenteille yhteensä	440	0	0	-440	0
Liikevaihto yhteensä	9 709	6 191	82	-440	15 542
Pitkäaikaiset varat yhteensä*	18 595	454	0	-9 332	9 716
Osuudet osakkuusyrityksissä	977				977

2017, tuhatta euroa	Suomi	Ruotsi	Venäjä	konsernierät	yhteensä
Koulutuspalveluiden myynti	9 439	6 275	82	0	15 796
Julkaisumyynti	17	0	0	0	17
Vuokratuotot	0	0	0	0	0
Ulkoiset tuotot yhteensä	9 456	6 275	82	0	15 813
Koulutuspalveluiden myynti toiselle segmentille	15	16	0	-30	0
Hallintopalveluiden myynti toiselle segmentille	637	0	0	-637	0
Tuotot myynneistä toisille segmenteille yhteensä	652	16	0	-667	0
Liikevaihto yhteensä	10 108	6 290	82	-667	15 813
Pitkäaikaiset varat yhteensä*	16 668	392	0	-8 087	8 972
Osuudet osakkuusyrityksissä	1 210				1 210

* Korjaus: Konserniliikearvo on kohdistettu segmenteille, IT Group:n sisäinen omistus eliminoitu.

2. LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT

tuhatta euroa	2018	2017
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myyntivoitot	0	10
Julkiset avustukset	467	49
Muut tuottoerät	67	0
Yhteensä	534	59

3. LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT

tuhatta euroa	2018	2017
Vapaaehtoiset henkilösivukulut	132	172
Toimitilakulut	883	830
Kone- ja kalustokulut	334	229
Matkakulut	221	285
Markkinointikulut	492	498
Ulkopuoliset palvelut	495	502
Hallintokulut	349	381
Yhteensä	2 906	2 897

4. POISTOT

tuhatta euroa	2018	2017
Poistot hyödykeryhmittäin		
Aineettomat hyödykkeet		
Tuotemerkit	32	83
Aktivoitua kehittämismenot	131	60
Muut aineettomat hyödykkeet	31	25
Yhteensä	194	168
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet		
Koneet ja kalusto	112	209
Yhteensä	112	209
Poistot yhteensä	306	377

Konsernilla ei ollut arvonalentumisia vuosina 2017-2018

5. TYÖSUHDE-ETUUKSISTA AIHEUTUVAT KULUT

tuhatta euroa	2018	2017
Palkat	4 922	4 710
Eläkekulut - maksupohjaiset järjestelyt	796	734
Muut lakisääteiset henkilösivukulut	507	503
Yhteensä	6 225	5 947
	2018	2017
Konsernin henkilökunta keskimäärin tilikaudella (henkilöä)	96	88

Tiedot johdon työsuhde-etuuksista ja lainoista esitetään liitetiedossa 29. lähipiiritapahtumat.

6. TILINTARKASTAJIEN PALKKIOT

tuhatta euroa	2018	2017
Tilintarkastus	73	51
Muut palvelut	2	1
Yhteensä	75	52

PricewaterhouseCoopers Oy:n palkkiot muista kuin tilintarkastuspalveluista tilikaudella 2018 olivat yhteensä 2 tuhatta euroa, joka muodostuu veroneuvontaan liittyneistä palkkioista.

7. TUTKIMUS- JA KEHITTÄMISMENOT

Konsernin tutkimus- ja kehittämismenot olivat vuonna 2018 yhteensä 1,4 (1,1 miljoonaa euroa vuonna 2017) miljoonaa euroa, josta kuluksi kirjattiin yhteensä 0,9 miljoonaa euroa (0,4). Konserni panostaa uusiin digitaalisiin oppimiskäytäntöihin, kuten Training Cloud, Remote Cloud Access ja Lifelong Learning. Monistettavien ja maantieteellisesti skaalautuvien pilvipalveluiden avulla yhtiö pyrkii laajentamaan toimintaansa kansainvälisesti. Tekes myönsi 13.12.2017 Soprano Oy:lle 1.06 miljoonan euron avustuksen koulutusviennin tutkimus- ja kehittämistoimintaan sekä 23.11.2018 enintään 1,457 miljoonan euron tutkimus- ja kehittämistoiminnan lainan, josta on kerrottu lisää liitetiedossa 23. Rahoitusvelat. Konsernilla oli tilivuonna 2018 käynnissä myös toiminnanohjausjärjestelmän uudistaminen.

8. RAHOITUSTUOTOT

tuhatta euroa	2018	2017
Muut korkotuotot	2	4
Muut rahoitustuotot	3	2
Yhteensä	5	6

9. RAHOITUSKULUT

tuhatta euroa	2018	2017
Tulosvaikutteisesti kirjatut erät		
Korkokulut rahoituslainoista	92	114
Lainojen hoitokulut, takausprovisiot, limiittipalkkiot	28	26
Factoring-kulut	62	81
Realisoituneet kurssitappiot	80	17
Arvon alentumistappiot muista osakkeista ja osuuksista	0	25
Muut rahoituskulut	72	124
Yhteensä	333	387

10. MUUT LAAJAN TULOSLASKELMAN ERÄT, JOTKA SAATETAAN MYÖHEMMIN SIIRTÄÄ TULOSVAIKUTTEISEKSI

tuhatta euroa	2018	2017
Muuntoerot	15	61
Rahavirran suojaus	1	2
Yhteensä	16	63

11. TULOVEROT

tuhatta euroa	2018	2017
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuva vero	0	0
Edellisten tilikausien verot	13	5
Laskennalliset verot	423	210
Yhteensä	436	215

Laskennallisista veroista on kerrottu liitteessä 18.

Verokulun ja konsernin kotimaan 20 % verokannalla laskettujen verojen välinen täsmäytyslaskelma:

tuhatta euroa	2018	2017
Tulos ennen veroja	-150	287
Verot laskettuna kotimaan verokannalla	30	-57
Ulkomaisten tytäryhtiöiden poikkeavat verokannat	0	0
Verovapaat tuotot	0	0
Vähennyskelvottomat kulut	-17	-20
Aiemmin kirjaamattomien verotuksellisten tappioiden käyttö	18	76
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta veroilla vähennettynä	-47	1
Laskennallisen veron muutos aikaisempien vuosien tappioista	410	210
Verot aikaisemmilta tilikausilta	0	5
Muut erät	42	0
Verot tuloslaskelmassa	436	215

12. OSAKEKOHTAINEN TULOS

Laimentamaton osakekohtainen tulos lasketaan jakamalla emoyrityksen osakkeenomistajille kuuluva tilikauden voitto tilikauden aikana ulkona olevien osakkeiden lukumäärän painotetulla keskiarvolla. Koska oman pääoman ehtoinen laina käsitellään kirjanpidossa etuosakkeen tapaan, laskennassa käytettyä tilikauden tulosta on oikaistu oman pääoman ehtoisen lainan koroilla verovaikutus huomioiden.

	2018	2017
Emoyrityksen omistajille kuuluva tilikauden tulos (tuhatta euroa)	287	502
Oman pääoman ehtoisen lainan korot (tuhatta euroa, verovaikutuksella vähennettynä)	-105	-90
Emoyrityksen omistajille kuuluva tilikauden voitto osakekohtaisen tuloksen laskemiseksi (tuhatta euroa)	182	412
Osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo tilikauden aikana (1 000)	18 143	17 989
Laimentamaton osakekohtainen tulos (euroa/osake)	0,01	0,02

Laimennusvaikutuksella oikaistua osakekohtaista tulosta laskettaessa osakkeiden lukumäärän painotetussa keskiarvossa otetaan huomioon kaikkien laimentavien potentiaalisten kantaosakkeiden osakkeiksi muuttamisesta johtuva laimentava vaikutus.

	2018	2017
Emoyrityksen omistajille kuuluva tilikauden voitto osakekohtaisen tuloksen laskemiseksi (tuhatta euroa)	182	412
Vaihtovelkakirjalainojen korko (tuhatta euroa, verovaikutuksella oikaistuna)	12	12
Tilikauden tulos laimennusvaikutuksella oikaistun osakekohtaisen tuloksen laskemiseksi (tuhatta euroa)	194	424
Osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo tilikauden aikana (1 000)	18 143	17 989
Vaihtovelkakirjalainan muunto osakkeiksi (1 000)	600	600
Osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo laimennusvaikutuksella oikaistun osakekohtaisen tuloksen laskemiseksi (1 000)	18 743	18 589
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos (euroa/osake)	0,01	0,02

13. AINEELLISET KÄYTTÖOMAISUUSHYÖDYKKEET

tuhatta euroa	Koneet ja kalusto	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2018	1 671	1 671
Lisäykset	290	290
Hankintameno 31.12.2018	1 961	1 961
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2018	-1 359	-1 359
Poistot	-112	-112
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2018	-1 471	-1 471
Kirjanpitoarvo 1.1.2018	312	312
Kirjanpitoarvo 31.12.2018	490	490

tuhatta euroa	Koneet ja kalusto	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2017	1 497	1 497
Lisäykset	209	209
Vähennykset	-35	-35
Hankintameno 31.12.2017	1 671	1 671
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2017	-1 150	-1 150
Poistot	-209	-209
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2017	-1 359	-1 359
Kirjanpitoarvo 1.1.2017	347	347
Kirjanpitoarvo 31.12.2017	312	312

Koneisiin ja kalustoihin 31.12.2018 sisältyy 389 tuhatta euroa rahoitusleasingsopimuksilla hankittuja koneita ja kalustoa (31.12.2017 202 tuhatta euroa).

14. AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

tuhatta euroa	Liikearvo	Tuotemerkit, Tilaukanta	Kehittämis- menot	Muut aineettomat hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2018	5 405	654	683	462	7 204
Lisäykset			430	51	481
Vähennykset					0
Hankintameno 31.12.2018	5 405	654	1 113	513	7 685
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2018	0	-622	-60	-420	-1 102
Poistot		-32	-131	-31	-194
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2018	0	-654	-190	-451	-1 296
Kirjanpitoarvo 1.1.2018	5 405	32	623	42	6 103
Kirjanpitoarvo 31.12.2018	5 405	0	923	62	6 390

tuhatta euroa	Liikearvo	Tuotemerkit, Tilaukanta	Kehittämis- menot	Muut aineettomat hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2017	5 405	642	0	525	6 572
Lisäykset		12	683	-63	631
Vähennykset					0
Hankintameno 31.12.2017	5 405	654	683	462	7 204
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2017	0	-538	0	-396	-934
Poistot		-83	-60	-25	-168
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2017	0	-622	-60	-420	-1 102
Kirjanpitoarvo 1.1.2017	5 405	104	0	129	5 639
Kirjanpitoarvo 31.12.2017	5 405	32	623	42	6 103

HANKINTAMENON KOHDISTAMINEN

Soprano Oyj konsernin liikearvo muodostuu 1.12.2012 alkaen konserniin liitetystä Aspectum Oy konsernista, 1.4.2013 alkaen konserniin liitetystä Tieturi Oy konsernista (IT Group) ja 1.4.2014 alkaen konserniin liitetystä Management Institute of Finland MIF Oy konsernista.

Liikearvon kirjanpitoarvo tilikauden päättyessä on 5 405 tuhatta euroa, josta liikearvo on kohdistettu erillisesti rahavirtaa tuottaviin yksiköihin seuraavasti:

IT Groupin hankinnan liikearvo on 3 150 tuhatta euroa, Management Institute of Finland MIF Oy konsernin

hankinnan liikearvo on 1 502 tuhatta euroa, johon on myös kohdistettu yhtiöön 31.12.2016 fuusioituneen Aspectum Oy konsernin hankinnan liikearvo 753 tuhatta euroa.

Liiketoimintojen yhdistämisessä hankitut tuotemerkit ja asiakaslistoihin kohdistuneet liikearvot on kokonaan poistettu 31.12.2018. Tuotemerkin taloudellinen vaikutusaika oli määritelty viideksi vuodeksi ja asiakaslistan kahdeksi vuodeksi.

Hankintamenojen kohdistaminen konsernissa 31.12.2018:

tuhatta euroa	Yhteensä	IT Group	Management Institute of Finland MIF Oy konserni
liikearvo	5 405	3 150	2 255
tuotemerkit	0	0	0
yhteensä	5 405	3 150	2 255

Hankintamenojen kohdistaminen konsernissa 31.12.2017:

tuhatta euroa	Yhteensä	IT Group	Management Institute of Finland MIF Oy konserni
liikearvo	5 405	3 150	2 255
tuotemerkit	32	13	19
yhteensä	5 437	3 163	2 274

Arvon alentumistestaus

Mikäli on viitteitä jonkin omaisuuserän tai rahavirtaa tuottavan yksikön arvon alentumisesta tai jos yksikön kirjanpitoarvoon sisältyy tai on kohdistettu liikearvoa, arvioidaan kyseisen omaisuuserän tai rahavirtaa tuottavan yksikön kerrytettävissä oleva rahamäärä.

Arvon alentumistestauksessa kerrytettävissä olevat rahamäärät on määritelty käyttöarvoon perustuen. Rahavirtaennusteet perustuvat johdon hyväksymään budjettiin vuodelle 2019 huomioiden toteutunut kehitys sekä ennustejaksoon vuosina 2020-2023, jossa on käytetty kasvutekijää. Johdon hyväksymän ennustejakson jälkeisissä rahavirroissa ei ole määritelty kasvua. Käyttöarvon laskennassa käytetyt keskeiset muuttujat olivat seuraavat:

1. Budjetoitu liikevaihto – Määritetty liikevaihto perustuu vuoden 2019 budjettiin huomioiden toteutunut kehitys sekä vuosien 2020-2023 ennustettuun liikevaihtoon, jossa on käytetty hintojen kasvun lisäksi 2,5 prosentin kasvutekijää (vuonna 2017 2,5 %).
2. Budjetoitujen kulut perustuvat vuoden 2019 budjettiin ja ennusteeseen vuosille 2020-2023.
3. Diskonttaus korko – Määritelty keskimääräisen painotetun pääomakustannuksen (WACC, weighted average cost of capital) avulla, joka kuvaa oman ja vieraan pääoman kokonaiskustannusta ottaen huomioon omaisuuseriin liittyvät erityiset riskit. Diskonttaus korko on määritelty ennen veroja ja laskennassa on käytetty oman ja vieraan pääoman kokonaiskustannusta ja pääoman suhdetta. Käytetty diskonttaus korko oli IT Groupin osalta 8,95 prosenttia (9,01 %) ja Management Institute of Finland MIF Oy konsernin osalta 8,94 prosenttia (9,01 %).
4. Kasvuprosentti ennustejaksolla – Käytetty kasvutekijä on yhtiön näkemyksen mukaan konservatiivinen huomioiden yleistoloudellinen tilanne, toimialan kasvunäkymä ja toteutunut kehitys.

Arvon alentumistestauksen herkkyysoanalyysi

Testaustuloksia arvioidaan seuraavalla asteikolla, jossa verrataan käypää arvoa (C) rahavirtaa tuottavan yksikön testattavien tase-erien yhteismäärään (A). Testaushetkellä testattavat yksiköt sijoittuvat luokituksen mukaisesti seuraavasti:

Luokka	Kuvaus	Luokkaan sijoittuvat testattavat yksiköt
1	C pienempi kuin A	
2	C 0-20 % suurempi kuin A	
3	C 20-50 % suurempi kuin A	
4	C 50 % suurempi kuin A	IT Group, Management Institute of Finland MIF Oy konserni

Herkkysoanalyysin perusteella ei ole viitteitä siitä, että laskentaoletusten muutokset voisivat olla niin merkittäviä, että ne johtaisivat tilanteeseen, missä kirjanpitoarvot ylittäisivät yksikön kerrytettävissä olevan rahamäärän. Herkkyysoanalyysissä on arvioitu käyttökatteen sekä diskonttauskoron muutosten vaikutuksia.

IT Groupin osalta käyttökatteen tulisi laskea yli 58 prosenttia ja Management Institute of Finland MIF Oy konsernin yli 32 prosenttia, tai diskonttausprosentin tulisi kasvaa IT Groupin osalta yli 15 prosenttiyksikköä ja Management Institute of Finland Oy konsernin osalta yli 9 prosenttia, jotta arvon alennus tulisi kirjattavaksi.

15. OSUUDET OSAKKUUSYRITYKSISSÄ

tuhatta euroa	2018	2017
Osuudet osakkuusyhtiöissä	977	1210
Tasearvo yhteensä 31.12	977	1210

Tiedot konsernin olennaisista osakkuusyhtiöistä (omistusosuus prosenttia):

Nimi	pääasiallinen toimiala	kotipaikka	2018	2017
Ambientia E-commerce Oy	Ohjelmistopalvelut	Hämeenlinna	40	40
Brain Alliance Oy	Ohjelmistopalvelut	Helsinki	49	49

Taulukossa mainitut konsernin olennaiset osakkuusyhtiöt on käsitelty konsernitilinpäätöksessä pääomaosuusmenetelmällä:

	Brain Alliance Oy		Ambientia E-commerce Oy	
	2018	2017	2018	2017
lyhytaikaiset varat	33	82	715	847
pitkäaikaiset varat	14	18	134	201
lyhytaikaiset velat	16	30	680	597
pitkäaikaiset velat	480	520	18	118
liikevaihto	161	376	2 252	2 382
tilikauden voitto tai tappio	1	54	-182	-76
osakkuusyhtiöstä kaudella saadut osingot	0	0	0	0
lyhytaikaisiin varoihin sisältyvät rahavarat	7	36	133	348

Osakkuusyhtiön taloudellisen informaation täsmäytys konsernin kirjaamaan tasearvoon

osakkuusyhtiön nettovarot	-449	-450	151	334
konsernin omistusosuus %	49 %	49 %	40 %	40 %
konsernin osuus nettovaroista	-220	-220	60	134
liikearvo*	0	0	716	856
tuotemerkin arvo	0	0	164	186
muut oikaisut	255	255	0	0
osakkuusyhtiön tasearvo konsernin taseessa	35	35	941	1 175

* Konserni kirjasi vuonna 2018 osakkuusyhtiö Ambientia E-commerce Oy:stä arvonalentumistestin perusteella 0,14 miljoonan euron arvonalennuksen.

16. MUUT OSAKKEET JA OSUUDET

tuhatta euroa	2018	2017
Muut osakkeet ja osuudet	13	39
Muut osakkeet ja osuudet yhteensä	13	39

17. PITKÄAIKAISET SAAMISET

tuhatta euroa	2018	2017
Pitkäaikaiset saamiset osakkuusyryksiltä	480	520
Pitkäaikaiset arvonnlisäverosaamiset	174	0
Yhteensä	654	520

18. LASKENNALLISET VEROSAAMISET JA -VELAT

Laskennallisten verojen muutokset vuoden 2018 aikana:

Laskennalliset verosaamiset	1.1.2018	kirjattu tulos- laskelmaan	Kurssierot	Ostetut/ myytyt liike- toiminnot	31.12.2018
tuhatta euroa					
Vahvistetut tappiot	789	410	-9	3	1193

Laskennalliset verovelat	1.1.2018	kirjattu tulos- laskelmaan	Kurssierot	Muut oikaisut	31.12.2018
tuhatta euroa					
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden arvostaminen käypään arvoon liiketoimintojen yhdistämisessä	-11	10			-1

Laskennallisten verojen muutokset vuoden 2017 aikana:

Laskennalliset verosaamiset	1.1.2017	kirjattu tulos- laskelmaan	Kurssierot	Ostetut/ myytyt liike- toiminnot	31.12.2017
tuhatta euroa					
Vahvistetut tappiot	603	193	-7	0	789

Laskennalliset verovelat	1.1.2017	kirjattu tulos- laskelmaan	Kurssierot	Ostetut/ myytyt liike- toiminnot	31.12.2017
tuhatta euroa					
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden arvostaminen käypään arvoon liiketoimintojen yhdistämisessä	-34	16	0	7	-11

Konsernilla oli 31.12.2018 9,6 milj. euroa (12,0 milj. euroa 31.12.2017) vahvistettuja sekä tilikaudelta 2018 arvioituja vahvistuvia tappioita, joista ei ole kirjattu laskennallista verosaamista. Konserni on varovaisuuden perusteella arvioinut tappioiden hyödyntämistä kerrytettävissä olevan verottavan tuloksen perusteella. Kyseiset tappiot vanhenevat vuosina 2019 - 2028 osin ja osin ne eivät vanhene (Ruotsi).

19. MYYNTISAAMISET JA MUUT SAAMISET

tuhatta euroa	2018	2017
Myyntisaamiset	1 887	2 428
Varat asiakassopimuksista	484	225
Lainasaamiset	2	1
Muut saamiset	36	30
Siirtosaamiset	355	481
Yhteensä	2 764	3 164

Konserni on kirjannut vuonna 2018 luottotappioita 18 tuhatta euroa (vuonna 2017 43 tuhatta euroa) sekä luottotappiovarauksen 18 tuhatta euroa. Myyntisaamisiin ei liity merkittäviä luottoriskikeskittymiä. Saamisten tasearvot vastaavat parhaiten sitä rahamäärää, joka on luottoriskin enimmäismäärä siinä tapauksessa, että sopimusten vastapuolet eivät pysty täyttämään konsernin saamisiin liittyviä velvoitteitaan. Konsernin toimintatapoihin ei kuulu vakuuksien hankkiminen myyntisaamisten ja muiden saamisten osalta. Saamiset lähipiiriltä on esitetty kohdassa 29. lähipiiritapahtumat.

Myyntisaamisten ikäjakauma ja luottotappioksi kirjatut erät

tuhatta euroa	2018	2017
Erääntymättömät	1 096	1 158
Erääntyneet		
Alle 30 päivää	575	823
30-60 päivää	153	384
61-90 päivää	36	35
Yli 90 päivää	28	28
Yhteensä	1 887	2 428

	2018	2017
Luottotappioksi kirjatut erät	23	44
Luottotappiovarauksen muutos	18	0
Palautuneet luottotappiot	-4	0
Yhteensä	36	43

20. RAHAVARAT

tuhatta euroa	2018	2017
Käteinen raha ja pankkitilit	1 358	579
Yhteensä	1 358	579

21. OSAKEPERUSTEISET MAKSUT
Osakeperusteisten kannustinjärjestelyjen ehdot

Konsernilla ei ole osakeperusteista kannustinjärjestelmää, eikä optio-ohjelmia.

Soprano Oyj:n varsinainen yhtiökokous 26.4.2018 päätti, että kullekin hallituksen varsinaiselle jäsenelle maksetaan vuosipalkkiona 10 000 euroa ja puheenjohtajalle 20 000 euroa. Vuosipalkkion maksu osakkeina toteutetaan kertamaksuna lokakuussa 2018 1.6.2018–30.9.2018 välisen ajan Soprano Oyj:n osakkeen päätöskurssien keskipurssin mukaan. Mikäli tämä ajankohta ei ole sisäpiirisäännökset huomioiden mahdollista, toteutetaan maksu ensimmäisenä mahdollisena ajankohtana tämän jälkeen. Hallituksen jäsenen tulee säilyttää osakkeet omistuksessaan toimikautensa päättymiseen saakka. Velvollisuus säilyttää osakkeet kuitenkin päättyy, jos hallituksen jäsenyys päättyy jo ennen toimikauden loppua. Mikäli hallituksen jäsen eroaa ennen 31.12.2018, tulee hänen palauttaa saamistaan osakkeista puolet. Palkkioiden maksaminen osakkeilla tapahtuu luovuttamalla uusia tai yhtiön hallussa olevia omia osakkeita anti-valtuutuksen nojalla. Siinä tapauksessa, että osakkeiden luovutusta ei voida toteuttaa yhtiöstä tai hallituksen jäsenestä johtuvan syyn vuoksi, maksetaan koko palkkio rahana.

Yhtiö maksoi 21.11.2018 hallituksen vuosipalkkiot suuntaamalla yhteensä 170 209 Soprano Oyj:n uutta osaketta

yhtiön hallituksen jäsenille hallituksen vuosipalkkion maksamiseksi. Hallituksen vuosipalkkiot maksettiin 1.6-30.9.2018 välisen ajan Soprano Oyj:n osakkeen päätöskurssien keskipurssin mukaan, joka oli 0,470 euroa. Puheenjohtaja Harri Kuposelle maksettiin 20 000 euron vuosipalkkio 42 553 Soprano Oyj:n uudella osakkeella ja hallituksen jäsenille Antti Palolalle, Kirsti Longalle, Jorma Turuselle, Alekski Rantellille, Pauliina Lautanen-Nissille ja Arto Tenhuselle maksettiin 10 000 euron vuosipalkkio 21 276 Soprano Oyj:n uudella osakkeella.

Soprano Oyj:n varsinaisen yhtiökokouksen 26.4.2017 päätöksen mukaiset hallituksen vuosipalkkiot maksettiin suuntaamalla yhteensä 126 126 Soprano Oyj:n uutta osaketta yhtiön hallituksen jäsenille hallituksen vuosipalkkion maksamiseksi. Hallituksen vuosipalkkiot maksettiin 21.11.2017 1.6 - 30.9.2017 välisen ajan Soprano Oyj:n osakkeen päätöskurssien keskipurssin mukaan, joka oli 0,555 euroa. Puheenjohtaja Arto Tenhuselle maksettiin 20 000 euron vuosipalkkio 36 036 Soprano Oyj:n uudella osakkeella ja hallituksen jäsenille Pekka Vennamolalle, Harri Kuposelle, Antti Palolalle, Pauliina Lautanen-Nissille ja Mika Aaltoselle maksettiin 10 000 euron vuosipalkkio 18 018 Soprano Oyj:n uudella osakkeelle.

22. OMAA PÄÄOMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Seuraavassa on esitetty liikkeessä olevien osakkeiden lukumäärän muutokset:

	Osakkeiden lukumäärä (1 000)
tuhatta euroa	
31.12.2016	17 886 743
Omien osakkeiden muutokset (hallituksen vuosipalkkioiden maksu)	111 112
Osakeanti (hallituksen vuosipalkkioiden maksu)	126 126
31.12.2017	18 123 981
Osakeanti (hallituksen vuosipalkkioiden maksu)	170 209
31.12.2018	18 294 190

Soprano Oyj:llä on yksi osakelaji. Osakkeiden enimmäismäärä oli vuonna 2018 18,3 miljoonaa kappaletta (18,1 miljoonaa kappaletta vuonna 2017). Osakkeilla ei ole nimellisarvoa. Konserni ei omistanut 31.12.2018 eikä 31.12.2017 omia osakkeita.

Seuraavassa on esitetty oman pääoman rahastojen kuvaukset:

Osakepääoma

Osakepääomaan merkitään osakeantien yhteydessä saatu osakkeiden merkintähinta siltä osin kuin merkintähintaa ei osakeantipäätöksessä ole päätetty kirjattavaksi sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon.

Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto

Sijoitetun vapaan oman pääoman (SVOP) rahasto sisältää muut oman pääoman luonteiset sijoitukset ja osakkeiden merkintähinnan siltä osin, kun sitä ei nimenomaisen päätöksen mukaan merkitä osakepääomaan.

Käyvän arvon rahasto

Käyvän arvon rahasto sisältää suojauslaskentaan liittyvien rahoitusinstrumenttien käyvät arvot. Käyvän arvon rahastossa ei ollut arvoa 31.12.2018 (31.12.2017 - 1 tuhatta euroa).

Osinko/pääoman palautus

Kokouksessaan 5.3.2019 hallitus ehdotti 26.4.2019 kokoontuvalle yhtiökokoukselle, että tilikauden 2018 tuloksesta ei jaettaisi osinkoa. Soprano Oyj:n varsinainen yhtiökokous 26.4.2018 päätti hallituksen ehdotuksen mukaisesti, että yhtiö ei jaa osinkoa tilikaudelta 2017. Varsinainen yhtiökokous antoi hallitukselle valtuutuksen päättää harkintansa mukaan lisäosion jakamisesta voittovaroista ja/tai varojen jakamisesta vapaan oman pääoman rahastoista tai molemmista yhdessä siten, että valtuutuksen perusteella jaettavan lisäosion ja/tai pääoman palautuksen määrä on yhteensä enintään 0,02 euroa osakkeelta. Lisäosinko ja/tai pääoman palautus voidaan jakaa yhdellä tai useammalla kerralla. Hallitus voi myös päättää olla käyttämättä tätä valtuutusta. Hallituksella on lisäksi oikeus päättää muista lisäosionjakoon ja/tai pääomanpalautukseen liittyvistä ehdoista. Valtuutus on voimassa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen alkuun saakka.

23. RAHOITUSVELAT

Pitkäaikaiseen jaksotettuun hankintamenoön arvostetut rahoitusvelat

tuhatta euroa	2018	2017
Pääomalainat*	196	195
Pankkilainat	1 551	0
Tuotekehityslainat	437	0
Tyel-takaisinlainat	396	0
Rahoitusleasingvelat	259	118
Yhteensä	2 840	313

*Pääomalaina on oman pääomanehtoinen vaihtovelkakirjalaina

Lyhytaikaiset jaksotettuun hankintamenoön arvostetut rahoitusvelat

tuhatta euroa	2018	2017
Pankkilainat	396	554
Tyel-takaisinlainat	113	0
Rahoitusleasingvelat	130	69
Luottolimiitti**	0	591
Factoring-velka	628	988
Yhteensä	1 267	2 201

** Luotollinen tili 0,25 miljoonaa euroa ei ollut käytössä 31.12.2018.

(31.12.2017 luotolliset tilit olivat 0,60 miljoonaa euroa, josta käytössä oli 0,59 miljoonaa euroa)

Konsernin rahoitusvelat ovat sekä vaihtuva- että kiinteäkorkoisia. Konsernin keskimääräinen korkoprosentti vuonna 2018 oli 5,6 % (vuonna 2017 5,3 %). Käyvät arvot on esitetty liitetiedossa 25 Rahoitusriskien hallinta. Konsernin vaihtuvakorkoisten velkojen määrät jaoteltuna lainasopimusten korkojen uudelleenhinnoittelujaksoihin ovat seuraavat:

tuhatta euroa	2018	2017
0-3 kk euribor	1 017	1 765
yli 3-6 kk euribor	0	277
yli 6-12 kk euribor	1 947	0
pankin viitekorot ja peruskorot	437	0
kiinteäkorkoinen	706	472
Yhteensä	4 108	2 514

Nettovelkojen täsmäytyslaskelma

tuhatta euroa	2018	2017
Rahavarat	1 358	579
Lainat - vuoden kuluessa takaisin maksettavat (mukaan lukien luotolliset tilit)	-1 267	-2 201
Lainat - yli vuoden kuluessa takaisin maksettavat	-2 840	-313
Nettovelat	-2 750	-1 935
Rahavarat	1 358	579
Bruttovelat - kiinteäkorkoiset	-706	-472
Bruttovelat - vaihtuvakorkoiset	-3 402	-2 042
Nettovelat	-2 750	-1 935

tuhatta euroa	Rahavarat	Luotolliset tilit	Rahoitus-leasing vuoden kuluessa	Rahoitus-leasing yli vuoden kuluttua	Lainat vuoden kuluessa	Lainat yli vuoden kuluttua	Yhteensä
Nettovelat 31.12.2017	579	-591	-69	-118	-1 542	-195	-1 935
Rahavirrat	779	591	14	60	404	-2 386	-539
Hankinnat - rahoitusleasing			-75	-201			-276
Nettovelat 31.12.2018	1 358	0	-130	-259	-1 137	-2 581	-2 750

tuhatta euroa	Rahavarat	Luotolliset tilit	Rahoitus-leasing vuoden kuluessa	Rahoitus-leasing yli vuoden kuluttua	Lainat vuoden kuluessa	Lainat yli vuoden kuluttua	Yhteensä
Nettovelat 31.12.2016	834	-561	-149	-19	-2 310	-193	-2 398
Rahavirrat	-255	-29	124	46	768	-1	652
Hankinnat - rahoitusleasing			-44	-146			-190
Nettovelat 31.12.2017	579	-591	-69	-118	-1 542	-195	-1 935

Soprano Oyj:n Hybridilaina

Institutionaalinen sijoittaja on myöntänyt yhteensä 1 500 000 euron hybridilainan yhtiölle (6.6.2016 1 000 000 euroa ja 6.6.2017 500 000 euroa) Hybridilaina on ei-vaihdeettava ilman eräpäivää, kuponkikorko 8,75 prosenttia ja emissiokurssi 100 prosenttia. Yhtiöllä on oikeus lunastaa hybridilaina nimellisarvoon vuosittain eräpäivänä. Ellei yhtiö lunasta lainaa neljän vuoden aikana, lainan korko nousee 12,5 prosenttiin. Yhtiö ei saa jakaa osinkoa, ellei hybridilainan korkoa makseta. Lainaehdot täyttävät IAS 32 kohdan 16 mukaiset ehdot ja on merkitty taseeseen oman pääoman eränä.

*Pääomalaina

Pääomalainaehdoisen vaihtovelkakirjalainan ehdot on kerrottu tarkemmin liitetiedossa 29.

Velkoihin liittyvät sopimusehdot

Soprano-konserni sopi 14.11.2018 2,0 miljoonan euron kasvurahoituksesta digitaalisten koulutuspalveluiden ja -sisältöjen kehittämiseksi sekä koulutusviennin vauhdittamiseksi. Viisivuotisen pankkilainan takaajina ovat Euroopan Investointirahasto EIR ja Finnvera. Vanhan

pankkilainan yhtiö maksoi pois. Rahoitus sisältää konsernin 31.12.2018 täyttämän omavaraisuutta koskevan kovenanttiehdon sekä normaaleja ehtoja liittyen velkaantumiseen.

Business Finland myönsi Soprano Oyj:lle 23.11.2018 enintään 1,457 miljoonan euron tutkimus- ja kehittämistoiminnan lainan yhtiön digitaalisten koulutussisältöjen kehittämishankkeeseen, jonka kokonaiskustannusarvio on 2,082 miljoonaa euroa. Laina-aika on 7 vuotta, joista kolme ensimmäistä vuotta lyhennysvapaita. Korko on 3 prosenttiyksikköä alle peruskoron, vähintään kuitenkin 1 prosentti.

Lainan ennakkomaksu 0,437 miljoonaa euroa maksettiin Soprano Oyj:lle joulukuussa 2018. Rahoituksen saaminen edellyttää raportointia rahoitusehtojen mukaisesti projektin keston aikana 31.12.2020 saakka. Rahoitus maksetaan pääsääntöisesti jälkikäteen, kun raportti on hyväksytty. Rahoitus sisältää erityisehdon, jonka mukaan Soprano Oyj ei saa jakaa varoja sijoitetun vapaan oman pääoman rahastosta projektin aikana ilman Business Finlandin etukäteistä suostumusta. Voittovaroja yhtiö saa jakaa normaalisti. Heinäkuussa 2018 nostetun Tyeltakaisinlainan laina-aika on viisi vuotta.

Rahoitusleasingvelkojen erääntymisajat

Rahoitusleasingvelkojen bruttomäärä vähimmäisvuokrat erääntymisajoin	2018	2017
Yhden vuoden kuluessa	135	72
Vuotta pitemmän ajan ja enintään viiden vuoden kuluttua	298	147
Yhteensä	432	219
Tulevaisuudessa kertyvät rahoituskulut	-43	-32
Rahoitusleasingvelkojen nykyarvo	389	187
Rahoitusleasingvelkojen nykyarvo erääntyy seuraavasti		
Yhden vuoden kuluessa	130	69
Vuotta pitemmän ajan ja enintään viiden vuoden kuluttua	259	118
Yhteensä	389	187

24. OSTOVELAT JA MUUT VELAT

tuhatta euroa	2018	2017
Ostovelat	1 304	1 902
Velat asiakassopimuksista	159	62
Velat asiakassopimuksista: ennakot	403	511
Muut velat	869	1 115
Siirtovelat	859	724
Johdannaiset	0	1
Yhteensä	3 594	4 316

25. RAHOITUSRISKIEN HALLINTA

Konserni altistuu normaalissa liiketoiminnassaan useille rahoitusriskeille. Konsernin riskienhallinnan tavoitteena on minimoida rahoitusmarkkinoiden muutosten haitalliset vaikutukset konsernin tulokseen. Pääasialliset rahoitusriskit ovat maksuvalmius-, luotto- ja valuuttariski.

Konsernin riskienhallinnan yleiset periaatteet hyväksyy hallitus, ja niiden käytännön toteutuksesta vastaa yhtiön johto.

Maksuvalmiusriski

Yhtiö noudattaa huolellista maksuvalmiusriskin hallintaa. Yhtiön maksuvalmiutta seurataan ja ennustetaan kolmen kuukauden periodilla talousraportoinnin osana sekä vuositasolla. Tämän lisäksi lyhytaikaista maksuvalmiutta seurataan tarvittaessa. Rahoituksen saatavuus ja joustavuus pyritään takaamaan rahoituslaitosten luottoinstrumenttien avulla.

Seuraava taulukko kuvaa sopimukseen perustuvaa maturiteettianalyysiä. Luvut ovat diskonttaamattomia ja ne sisältävät sekä korko- ja takausmaksut että pääoman takaisinmaksut.

tuhatta euroa	tasearvo	rahavirta yhteensä	alle 1 vuosi	1-2 vuotta	2-5 vuotta	yli 5 vuotta
31.12.2018						
Pääomalainat	196	237	16	16	206	
Pankkilainat	1 947	2 127	458	445	1 224	
Tuotekehityslainat	437	461	4	4	231	222
Tyel-takaisinlainat	509	532	122	120	289	
Rahoitusleasingit	389	432	135	135	163	
Factoringluottovelat	628	635	635			
Johdannaissopimukset	0	0				
Ostovelat ja muut velat	3 594	3 594	3 594			
Yhteensä	7 701	8 018	4 964	720	2 113	222

Luotolliset tilit 250 tuhanteen euroon asti, ei käytössä 31.12.2018

tuhatta euroa	tasearvo	rahavirta yhteensä	alle 1 vuosi	1-2 vuotta	2-5 vuotta	yli 5 vuotta
31.12.2017						
Pääomalainat	195	253	16	16	222	
Pankkilainat	1 145	1 207	1 207			
Rahoitusleasingit	187	219	72	82	65	
Factoringluottovelat	988	1 001	1 001			
Johdannaissopimukset	1	1	1			
Ostovelat ja muut velat	4 316	4 316	4 316			
Yhteensä	6 830	6 996	6 612	98	287	0

Luotolliset tilit 600 tuhanteen euroon asti, käytössä 591 tuhatta euroa 31.12.2017, sisältyvät pankkilainoihin.

Soprano-konsernin rahoitusriskit pienenevät vuoden 2018 toisella vuosipuoliskolla, kun konserni sopi rahoituspaketista ja Business Finland myönsi emoyhtiölle tuotekehityslainan. Maksuvalmiuden varmistaminen edellyttää jatkossakin voitollista liiketoimintaa.

Konsernin käytössä olevat merkittävimmät rahoituslähteet ovat pitkäaikaiset pankkilainat ja shekkitalimiitti. Myyntisaatavarahoituksen käytöstä konserni on luopunut vuoden 2019 alusta alkaen. Pankkilainan ehdoissa on vaateita konsernin omavaraisuusasteelle sekä normaaleja ehtoja liittyen velkaantumiseen.

Luottoriski

Konsernilla ei ole merkittäviä luottoriskikeskittymiä. Yhtiöllä on toimintaperiaatteet sen varmistamiseksi, että tuotteita ja palveluita myydään vain asiakkaille, joilla on

asianmukainen luottohistoria. Jokaisen uuden sopimusasiakkaan luottotiedot selvitetään ennen sopimuksen allekirjoittamista. Saatavien perintää ja seuranta tehdään viikokotasolla. Vuonna 2018 yhtiöllä oli 18 (43) tuhatta euroa luottotappioita sekä yhtiö kirjasi IFRS 9 -standardin salliman yksinkertaistetun menettelyn mukaisesti vuona 2018 18 tuhannen euron luottotappiovarauksen muutoksen. Konsernin luottoriskien enimmäismäärä vastaa rahoitusvarojen kirjanpitoarvoa tilikauden lopussa. Myyntisaamisten ikäjakauma on esitetty liitetiedossa 19. Myyntisaamiset ja muut saamiset.

Valuuttariski

Konserni toimii kansainvälisesti ja on siten altistunut eri valuuttapositioneista aiheutuville transaktioriskeille ja riskeille, jotka syntyvät kun eri valuutoissa olevat sijoitukset

muunnetaan emoyrityksen toimintavaltuuttaan. Valuuttakurssiriskit syntyvät kaupallisista transaktioista, taseen monetaarisista eristä ja ulkomaisiin tytäryrityksiin tehdyistä nettosijoituksista. Konsernilla on tilinpäätöshetkellä tytäryhtiöt Ruotsissa ja Venäjällä. Konsernilla kertyy muuntoeroa Ruotsin kruunusta ja Venäjän ruplasta, muuntoero ei toistaiseksi ole ollut merkittävä eikä konserni ole suojautunut siltä. Vuoden 2018 muuntoero 15 (61) tuhatta euroa on kirjattu laajan tuloslaskelman eriin.

Korkoriski

Konsernin korkoriski ei ole merkittävä. Konsernin tulot sekä operatiiviset rahavirrat ovat pääosiltaan riippumattomia markkinakorkojen vaihteluista. Konsernin lainat ovat muuttuva- ja kiinteäkorkoisia. Niistä on 72,2 (81,2) prosenttia sidottu 0-12 kuukauden euriboreihin, 10,6 (0,0) prosenttia peruskorkoon ja 17,2 (18,8) prosenttia kiinteisiin korkoihin. Konsernilla ei ollut korovaihtosopimuksella olevia lainoja 31.12.2018 (31.12.2017 283 tuhatta euroa). Korovaihtosopimuksella muuttuva korko muutetaan kiinteäksi korkoksi. Vaihtuvakorkoisissa lainoissa 1 prosenttiyksikön muutos lisäisi tai vähentäisi korkokuluja 34 (20) tuhatta euroa. Konsernin lainoista on kerrottu liitteessä 23.

Pääoman hallinta

Konsernin pääoman hallinnan pyrkimyksenä on optimaalisen pääomarakenteen avulla tukea liiketoimintaa varmistamalla normaalit toimintaedellytykset ja kasvattaa omistaja-arvoa tavoitteena paras mahdollinen tuotto. Optimaalinen pääomarakenne takaa myös pienemmät pääoman kustannukset. Pääomarakenteeseen vaikutetaan mm. osinjonjaon ja osakeantien kautta. Konserni voi vaihdella ja mukauttaa osakkeenomistajille maksettujen osinkojen tai näille palautettavan pääoman määrää, tai uusien liikkeeseen

laskettavien osakkeiden lukumäärää tai päättää omaisuuserien myynneistä velkojen vähentämiseksi.

Konsernin pääomarakenteen kehitystä seurataan jatkuvasti omavaraisuusasteella. Konsernin korolliset velat olivat vuoden 2018 lopussa 4 108 (2 514) tuhatta euroa ja omavaraisuusaste oli 45,6 % (48,1 %).

Konserni sopi vuoden 2018 toisella vuosipuoliskolla rahoituspaketista pankin kanssa ja Business Finland myönsi emoyhtiölle tuotekehityslainan. Konsernin pankkilainan määrä oli vuoden 2018 lopussa 1,9 miljoonaa euroa, Tyel-takaisinlainan määrä oli 0,5 miljoonaa euroa, tuotekehityslainan määrä oli 0,4 miljoonaa euroa, rahoitusleasingvelkojen määrä 0,4 miljoonaa euroa sekä factoring-rahoituksen määrä 0,6 miljoonaa euroa. Konsernilla on käytettävissä 0,25 miljoonan euron tililimiitti, jota ei oltu otettu käyttöön 31.12.2018 sekä factoring-limiittejä 1,7 miljoonan euron edestä. Konserni ei vuoden vaihteen 2018-2019 jälkeen ole enää käyttänyt factoring-limiittejään uusien laskusaatavien rahoituksessa ja on lopettanut factoring-limiittistään 0,9 miljoonaa euroa, jäljellä on vielä 0,8 miljoonan euron factoring-limiitti. Lainasopimukseen liittyy konsernin 31.12.2018 täyttämän omavaraisuutta koskevan kovenanttiehdon lisäksi normaaleja ehtoja liittyen velkaantumiseen.

Johto on käyttänyt huolellista harkintaa arvioidessaan rahoitusriskejä, jotka liittyvät jatkuvuuden periaatteen soveltamista tilinpäätöksessä.

Taulukossa on esitetty kunkin rahoitusvarojen ja -velkojen erän käyvät arvot ja kirjanpitoarvot, jotka vastaavat konsernitaseen arvoja. Rahavarojen ja -velkojen kirjanpitoarvot vastaavat olennaisilta osin käypiä arvoja. Rahoitusleasingvelkojen käypä arvo on arvioitu diskonttaamalla vastaiset rahavirrat korolla, joka vastaa vastavien vuokrasopimusten korkoa (hierarkiataso 2).

Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot	Kirjanpito-arvo	Käypä arvo	Kirjanpito-arvo	Käypä arvo
tuhatta euroa	2018	2018	2017	2017
Rahoitusvarat				
Myyntisaamiset ja muut saamiset	2 764	2 764	3 164	3 164
Rahavarat	1 358	1 358	579	579
Rahoitusvelat				
Pankkilainat	1 947	1 947	554	554
Tyel-takaisinlainat	509	509	0	0
Tuotekehityslainat	437	437	0	0
Factoring-lainat	628	628	988	988
Rahoitusleasingit	389	389	187	187
Ostovelat ja muut velat	3 594	3 594	4 316	4 316
Luotolliset tilit*	0	0	591	591

*tililimiitit 31.12.2018 250 tuhatta euroa (31.12.2017 600 tuhatta euroa)

Käyvän arvon arvioiminen

Muiden rahoitusvarojen ja -velkojen kuin tässä käyvän arvon hierarkiataulukossa esitettyjen osalta kirjanpitoarvot eivät oleellisesti eroa käyvistä arvoista. Velkojen käyvät arvot edustavat lainojen nykyarvoja. Taseessa käypään arvoon kirjatut rahoitusinstrumentit on luokiteltu käyvän arvon määrittämiseen perustuvien hierarkiatasojen mukaan seuraavasti:

Taso 1 Toimivilta markkinoilta saatavissa olevat markkinahintanoteeraukset. Markkinahinnat ovat helposti ja säännöllisesti saatavissa pörssistä, välittäjältä, markkinainformaation välityspalvelusta, markkinahinnoittelun palveluntuottajalta tai valvontaviranomaiselta. Rahoitusvarojen noteerattuna markkinahintana käytetään sen hetkistä ostonoteerausta. Tason 1 rahoitusinstrumentit ovat korkoarvopapereita ja osakkeita, jotka on luokiteltu myytävissä oleviksi tai käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi.

Taso 2 Tason 2 rahoitusinstrumenttien käypä arvo määritellään arvostusmenetelmien avulla. Näissä menetelmissä käytetään syöttötietona markkinahintanoteerauksia, jotka ovat helposti ja säännöllisesti saatavissa pörssistä, välittäjältä, markkinainformaation välityspalvelusta, markkinahinnoittelun palveluntuottajalta tai valvontaviranomaiselta. Tason 2 rahoitusinstrumentit ovat:

- Ei-pörssinoteerattuja (OTC) johdannaisia, jotka on luokiteltu joko käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi tai suojauslaskettaviksi.
- Korkoarvopapereita, jotka on luokiteltu myytävissä oleviksi tai käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi.
- Käyvän arvon suojauslaskennassa olevat velat.

Taso 3 Rahoitusinstrumentti on luokiteltu tasolle 3, jos käyvän arvon laskenta ei voi perustua todettavissa oleviin markkinahintanoteerauksiin. Sopranolla ei ollut tällaisia rahoitusinstrumentteja.

Käypään arvoon arvostettuja rahoitusvaroja ja -velkoja ei ollut 31.12.2018 (31.12.2017 1 tuhatta euroa, hierarkiataso 2)

Koronvaihtosopimusten käyvät arvot on määritetty tulevien rahavirtojen nykyarvoon perustuvalla menetelmällä, jonka tukena ovat raportointikauden päättämispäivän markkinakorot ja muu markkinainformaatio. Jos käytetään vastapuolen hintanoteerausta, konserni laatii myös oman tarkistuslaskelman yleisesti hyväksytyjä arvostusmenetelmiä käyttäen. Hyödykejohdannaisten käyvät arvot määritetään käyttämällä julkisesti noteerattuja markkinahintoja. Käyvät arvot vastaavat niitä hintoja, jotka konserni joutuisi maksamaan tai saisi, jos se siirtäisi johdannaissopimuksen tavanmukaisessa liiketoimessa raportointikauden päättämispäivän markkinaolosuhteissa.

Pankkilainat

Velkojen käyvät arvot pohjautuvat diskontattuihin rahavirtoihin. Diskonttauskorkona on käytetty korkoa, jolla konserni saisi vastaavaa lainaa ulkopuolelta raportointikauden päättämispäivänä. Kokonaiskorko muodostuu riskittömästä korosta ja yrityskohtaisesta riskipreemiosta.

Rahoitusleasingvelat

Käypä arvo on arvioitu diskonttaamalla vastaiset rahavirrat korolla, joka vastaa vastaavien vuokrasopimusten korkoa raportointipäivänä.

Myyntisaamiset ja muut saamiset

Muiden kuin johdannaissopimuksiin perustuvien saamisten alkuperäinen kirjanpitoarvo vastaa niiden käypää arvoa, koska diskonttauksen vaikutus ei ole olennainen saamisten maturiteetti huomioon ottaen.

Factoringvelat, ostovelat ja muut velat

Factoringvelkojen, ostovelkojen ja muiden velkojen alkuperäinen kirjanpitoarvo vastaa niiden käypää arvoa, koska diskonttauksen vaikutus ei ole olennainen velkojen maturiteetti huomioon ottaen.

26. LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTOJEN OIKAISUT

Liiketoimet johon ei liity maksutapahtumaa

tuhatta euroa	2018	2017
Poistot	306	377
Osakkuusyhtiöiden osakkeiden arvonalentuminen	139	0
Muiden osakkeiden ja osuuksien arvonalentuminen	0	25
Muut ei rahamääräiset liiketapahtumat	94	-31
Osuus osakkuusyhtiön tuloksesta	94	-5
Yhteensä	633	366

27. MUUT VUOKRASOPIMUKSET

Konserni on vuokrannut käyttämänsä toimistotilat. Vuokrasopimusten pituudet vaihtelevat kolmen kuukauden irtisanomisajasta kolmen vuoden kuuden kuukauden kiinteään vuokrasopimuskautteen asti. Sopimukset sisältävät yleensä indeksiehdon. Ei purettavissa olevien vuokrasopimusten perusteella maksettavat vähimmäisvuokrat ovat arvonlisäveroineen:

Toimitilojen vuokrasopimukset

tuhatta euroa	2018	2017
Yhden vuoden kuluessa	1 126	642
Vuotta pidemmän ajan ja enintään viisi vuotta	2 416	1 081
Yhteensä	3 542	1 723

Tilikauden 2018 tulokseen sisältyy 729 tuhatta euroa vuokratulua toimitilojen vuokrasopimuksista (vuonna 2017 727 tuhatta euroa)

Konserni on vuokrannut kalusteita ja kiinteistölaitteita sekä tietoteknisiä laitteita:

Konsernin leasingvastuut

tuhatta euroa	2018	2017
Yhden vuoden kuluessa	18	27
Vuotta pidemmän ajan ja enintään viisi vuotta	18	56
Yhteensä	36	83

28. EHDOLLISET VELAT JA VARAT SEKÄ HANKINTASITOUKSET

Omasta puolesta annetut vakuudet

tuhatta euroa	2018	2017
Yrityskiinnitykset	6 800	3 800
Yhteensä	6 800	3 800

Riita-asiat ja oikeudenkäynnit

Konsernin yhtiöitä kohtaan ei ole esitetty oikeudenkäynteihin liittyviä korvausvaatimuksia eikä tilinpäätökseen sisälly oikeudenkäynteihin liittyviä varauksia.

29. LÄHIPIIRITAPAHTUMAT

Konsernin lähipiiriin kuuluvat emoyritys, tytäryhtiöt ja osakkuusyhtiöt. Lähipiiriin luetaan myös hallituksen ja konsernin johtoryhmän jäsenet mukaan lukien toimitusjohtaja ja varatoimitusjohtaja sekä heidän kontrolloimansa yhtiöt. Konsernilla ei ole yhteisyrityksiä.

Konsernin emo- ja tytäryrityssuhteet ovat seuraavat:

Yritys	Kotimaa	Omistus- osuus (%)	Osuus äänivallasta (%)
Soprano Oyj, emoyhtiö, Helsinki	Suomi		
Tieturi Oy, Helsinki	Suomi	100,00	100,00
Informator Utbildning Svenska AB, Tukholma (Tieturi Oy:n tytäryhtiö)	Ruotsi	100,00	100,00
Management Institute of Finland MIF Oy, Helsinki	Suomi	100,00	100,00
Management Institute of Finland, Pietari (Management Institute of Finland Oy:n tytäryhtiö)	Venäjä	100,00	100,00

Konsernin osakkuusyhtiöt ovat:

Yritys	Kotimaa	Omistus- osuus (%)	Osuus äänivallasta (%)
Ambientia E-commerce Oy	Suomi	40,00	40,00
Brain Alliance Oy	Suomi	49,00	49,00

Lähipiirin kanssa toteutui seuraavat liiketapahtumat, jotka eivät eliminoidu konsernitilinpäätöksessä:

2018, tuhatta euroa	Myynnit	Ostot	Saamiset	Velat
Osakkuusyhtykset		8	480	1
Lähipiiriin kuuluvat henkilöt ja heidän kontrolloimansa yhtiöt		4		200

2017, tuhatta euroa	Myynnit	Ostot	Saamiset	Velat
Osakkuusyhtykset	0	9	520	0
Lähipiiriin kuuluvat henkilöt ja heidän kontrolloimansa yhtiöt	0	5	0	200

Konserniyhtiöt ovat myyneet omia palveluitaan konsernin osakkuusyhtiöille sekä lähipiiriin kontrolloimille yhtiöille. Osakkuusyhtiöltä ja lähipiiriin kontrolloimilta yhtiöltä on ostettu heidän tarjoamia palveluita ja tavaroita. Tavaroiden ja palvelujen myynnit ja ostot lähipiirille ovat toteutuneet yleisillä markkinaehdoilla ja perustuvat markkinahintoihin.

Soprano Oyj:llä on 480 tuhannen euron pääomalaisaastava osakkuusyhtiö Brain Alliance Oy:ltä. Pääomailain on OYL 12.1 mukainen pääomailain. Korko on viisi prosenttia. Soprano Oyj ei ole perinyt korkoja tilikaudelta 2017-2018 turvatakseen saatavan lyhennykset.

Arto Tenhusen merkitsemän oman pääoman ehtoisen vaihtovelkakirjalainan pääoma on 200 000 euroa, korko on 7,75 % ja eräpäivä on 31.5.2021, johon mennessä laina on vaihdettavissa 33,33 euron merkitähinnalla enintään 600 000 Soprano Oyj:n uuteen osakkeeseen.

Johdon työsuhte-etuudet:

tuhatta euroa	2018	2017
Palkat ja muut lyhytaikaiset työsuhte-etuudet	338	487
Osakeperusteiset etuudet	80	64
Yhteensä	418	551

Palkat, palkkiot ja osakeperusteiset etuudet:

tuhatta euroa	2018	2017
Harri Koponen, hallituksen puheenjohtaja 2.3.2018 alkaen (hallituksen jäsen 21.4.2016-1.3.2018)	20	10
Antti Palola, hallituksen jäsen 21.4.2016 alkaen	10	8
Arto Tenhusen, hallituksen jäsen 2.3.2018 alkaen (hallituksen puheenjohtaja 1.6.2015-1.3.2018)	10	17
Arto Tenhusen, toimitusjohtaja 1.3.2018 alkaen (konsernihohtaja 1.1.2017-1.3.2018)	215	173
Pauliina Lautanen-Nissi, hallituksen jäsen 26.4.2017 alkaen	10	8
Kirsti Lonka, hallituksen jäsen 26.4.2018 alkaen	10	
Aleksi Randell, hallituksen jäsen 26.4.2018 alkaen	10	
Jorma Turunen, hallituksen jäsen 26.4.2018 alkaen	10	
Pekka Vennamo, hallituksen jäsen 26.4.2018 saakka		10
Mika Aaltonen, hallituksen jäsen 26.4.2018 saakka		10
Irmeli Rytönen, hallituksen jäsen 26.4.2017 saakka		2
Kaisa Vikkula, toimitusjohtaja 22.1.2018 saakka	10	172
Panu Kauppinen, vt. toimitusjohtaja 22.1-1.3.2018	13	
Muu johtoryhmä	100	143
Yhteensä	418	551

30. OSAKKEENOMISTUKSEN JAKAUMA JA TIEDOT OSAKKEENOMISTAJISTA

Suurimmat osakkeenomistajat 31.12.2018

Omistajat	Osakkeet	%
1 Tenhunen Arto Ano Tapani	4 860 669	26,6
2 Oy Herttakuutonen Ab	2 890 850	15,8
3 Elo Mutual Pension Insurance Company	1 769 230	9,7
4 Finnish Cultural Foundation	1 538 461	8,4
5 Kuusisto Teppo Harri	1 391 095	7,6
6 Allocation Point Oy Holding and Financing	874 445	4,8
7 Juva Matti Tapio	700 000	3,8
8 Anolanranta Oy	273 881	1,5
9 Vennamo Pekka Veikko	202 904	1,1
10 Sijoitus Oy	130 000	0,7
11 Sarvela Vesa Pekka	88 967	0,5
12 Koponen Harri Eerik	88 349	0,5
13 Nieminen Jorma Juhani	85 000	0,5
14 Hopia Teemu Juhani	77 000	0,4
15 Mykkänen Jouni Mikael	73 950	0,4
16 4capes Oy	70 000	0,4
17 Lakka Timo Antero	69 000	0,4
18 Palola Antti Matias	67 072	0,4
19 Paloheimo Invest Oy	65 797	0,4
20 Kansikas Mika Jukka Kalevi	58 843	0,3
21 Hämäläinen Kari Heikki Kristian	57 000	0,3
22 Ruuttula Teijo-Olavi	56 150	0,3
23 Pöri Pasi Ensio	50 700	0,3
24 Rajala Juhani Samuel	50 000	0,3
25 Rajala Pekka Antero	47 781	0,3
26 Rantala Rami Henri Rikhard	46 325	0,3
27 Aaltonen Mika Anton	45 796	0,3
28 Equan Oy	45 448	0,2
29 Orajärvi Erkki Eelis	44 564	0,2
30 Turunen Tomi Petteri	43 412	0,2
30 suurinta osakkeenomistajaa yhteensä	15 862 689	86,7
Hallintarekisteröidyt	47 146	0,3
Muut	2 384 355	13,0
Yhteensä	18 294 190	100,0

Lähipiirin osakkeenomistus 31.12.2018

Omistajat	Osakkeet	Omistusosuus	
Tenhunen Arto	4 860 669	26,6 %	hallituksen jäsen
Anolanranta Oy	273 881	1,5 %	
Tenhunen Eva	10 775	0,1 %	
Tenhunen Arto ja lähipiiri yhteensä	5 145 325	28,1 %	
Koponen Harri	88 349	0,5 %	hallituksen puheenjohtaja
Palola Antti	67 072	0,4 %	hallituksen jäsen
Lonka Kirsti	21 276	0,1 %	hallituksen jäsen
Turunen Jorma	21 276	0,1 %	hallituksen jäsen
Randell Aleks	21 276	0,1 %	hallituksen jäsen
Lautanen-Nissi Pauliina	39 961	0,2 %	hallituksen jäsen
Yhteensä	5 404 535	29,5 %	

Osakkeiden omistuksen jakautuminen 31.12.2018

Osakkeita	Omistaja		Arvo-osuus ja	
	kpl	%	äänimäärä kpl	äänimäärä %
1 - 100	249	23,7%	13 994	0,1%
101 - 1 000	436	41,6%	221 828	1,2%
1 001 - 10 000	277	26,4%	960 289	5,2%
10 001 - 100 000	77	7,3%	2 466 544	13,5%
100 001 - 1 000 000	5	0,5%	2 181 230	11,9%
yli 1 000 000	5	0,5%	12 450 305	68,1%
Yhteensä	1 049	100,0%	18 294 190	100,0%

Kaikilla osakkeilla on yhtäläinen äänimäärä.

Osakkeiden sektorijakauma 31.12.2018	Omistaja		Arvo-osuus		Äänimäärä	
	kpl	%	kpl	%	kpl	%
Kotimaiset yritykset	46	4,4%	4 506 916	24,6%	4 506 916	24,6%
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	5	0,5%	1 580	0,0%	1 580	0,0%
Julkisyhteisöt	1	0,1%	1 769 230	9,7%	1 769 230	9,7%
Kotitaloudet	990	94,4%	10 424 295	57,0%	10 424 295	57,0%
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	2	0,2%	1 538 561	8,4%	1 538 561	8,4%
Ulkomaat	5	0,5%	6 462	0,0%	6 462	0,0%
Hallintarekisteröidyt			47 146	0,3%	47 146	0,3%
Yhteensä	1 049	100,0%	18 294 190	100,0%	18 294 190	100,0%

32. TILIKAUDEN JÄLKEISET TAPAHTUMAT

Soprano Oyj solmi 6.3.2019 sopimuksen likviditeetin tukemisesta yhtiön osakkeelle Lago Kapital Oy:n kanssa. Sopimuksen mukainen likviditeetin tukeminen alkoi 11.3.2019.

Sopimuksen mukaan Lago Kapital Oy antaa Yhtiön osakkeelle osto- ja myyntitarjouksen siten, että suurin sallittu osto- ja myyntitarjouksen välinen erotus on viisi (5) prosenttia laskettuna ostotarjouksesta. Tarjoukset sisältävät vähintään 2 000 euroa vastaavan osakemäärän. Lago Kapital Oy sitoutuu antamaan Yhtiön osakkeelle osto- ja myyntitarjouksen pörssin kaupankäyntijärjestelmässä jokaisena pörssipäivänä vähintään kahdeksankymmentäviisi (85) prosenttia jatkuvan kaupankäynnin ajasta normaaleissa kaupankäyntiolosuhteissa.

Likviditeetin tukemisella pyritään lisäämään osakkeen likviditeettiä sekä pienentämään osakkeen hinnan volatiliiteettiä ja näin helpottamaan erityisesti yksityissijoittajien kaupankäyntiä. Sopimus on irtisanottavissa kolmen kuukauden kiinteän sopimusajanjakson jälkeen yhden kuukauden irtisanomisajalla.

Business Finland myönsi 29.3.2019 neljän kuukauden jatkoajan Sopranon tutkimus- ja kehittämistoiminnan avustushankkeelle. Projektin kesto on nyt 6.10.2017-31.10.2019. Hankkeen kokonaiskustannusarvio on 2,1 miljoonaa euroa, josta avustus on n. 50% hankkeen kuluista.

Soprano Oyj
tilinpäätös
31.12.2018

SOPRANO OYJ

TILINPÄÄTÖS TILIKAUDELTA 1.1.-31.12.2018

Sisältö	sivu
Tuloslaskelma	55
Tase	56
Rahoituslaskelma	58
Tilinpäätöksen liitetiedot	59
Käytetyt kirjanpitokirjat	65
Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitukset	66
Tilinpäätösmerkintä	66
Tilintarkastuskertomus.....	67

Tilinpäätös on säilytettävä 31.12.2028 saakka.

Tilikauden tositeaineisto on säilytettävä 31.12.2024 saakka.

Tilinpäätöksen laatija:

Administer Oy
Itämerenkatu 5
00180 Helsinki
Y-tunnus: 0593027-4
Puh. 020 703 2000
Fax. 020 703 2001
www.administer.fi
administer@administer.fi

Yhtiön tiedot:

Soprano Oyj
Mannerheimintie 15
00260 Helsinki
Y-tunnus: 0548170-4
Puh. 010 432 1000

TULOSLASKELMA

euroa	1.1. - 31.12.2018		1.1. - 31.12.2017	
LIIKEVAIHTO	509 176,33		633 182,98	
Valmistus omaan käyttöön	101 404,81		76 212,14	
Liiketoiminnan muut tuotot	579 600,18		65 054,40	
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	4 645,79		-100,99	
Ulkopuoliset palvelut	-480,49	4 165,30	0,00	-100,99
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-956 721,62		-654 520,83	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-153 087,01		-99 988,45	
Muut henkilösivukulut	-27 452,37	-1 137 261,00	-11 851,09	-766 360,37
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-10 690,10		-4 188,84	
		-10 690,10		-4 188,84
Liiketoiminnan muut kulut	-952 584,26		-562 925,86	
LIIKEVOITTO / -TAPPIO	-906 188,74		-559 126,54	
Rahoitustuotot ja -kulut				
Muut korko- ja rahoitustuotot				
Saman konsernin yrityksiltä	11 640,36		0,00	
Muilta	557,05		77,44	
Arvonalentumiset pysyvien vastaavien sijoituksista (-)	-283 575,00		-25 198,16	
Korkokulut ja muut rahoituskulut				
Saman konsernin yrityksille (-)	-25 110,60		-52 500,00	
Muille (-)	-89 986,40	-386 474,59	-134 593,31	-212 214,03
VOITTO/TAPPIO ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA	-1 292 663,33		-771 340,57	
Tilinpäätössiirrot				
Muut välittömät verot	0,00		0,00	
TILIKAUDEN VOITTO/TAPPIO	-1 292 663,33		-771 340,57	

TASE

euroa	31.12.2018		31.12.2017	
VASTAAVAA				
PYSYVÄT VASTAAVAT				
Aineettomat hyödykkeet				
Muut pitkävaikutteiset menot	208 635,18	208 635,18	89 595,89	89 595,89
Aineelliset hyödykkeet				
Koneet ja kalusto	16 842,46	16 842,46	12 566,34	12 566,34
Sijoitukset				
Osuudet saman konsernin yrityksissä	7 850 303,86		7 850 303,86	
Osuudet omistusyhteisyhteisöissä	1 207 938,52		1 491 513,52	
Muut osakkeet ja osuudet	3 503,84		3 503,84	
		9 061 746,22		9 345 321,22
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ		9 287 223,86		9 447 483,45
VAIHTUVAT VASTAAVAT				
Pitkäaikaiset saamiset				
Saamiset omistusyhteisyhteisöiltä	479 999,08		520 400,00	
Yhteensä		479 999,08		520 400,00
Lyhytaikaiset saamiset				
Myyntisaamiset	11 715,27		11 726,43	
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	438 864,57		108 051,46	
Muut saamiset	12 886,37		3 258,78	
Siirtosaamiset	85 300,22		69 298,58	
Yhteensä		548 766,43		192 335,25
Rahat ja pankkisaamiset		1 277 085,41		500 760,16
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ		2 305 850,92		1 213 495,41
VASTAAVAA YHTEENSÄ		11 593 074,78		10 660 978,86

TASE

euroa	31.12.2018		31.12.2017	
Vastattavaa				
OMA PÄÄOMA				
Osakepääoma				
Osakepääoma	96 000,00	96 000,00	96 000,00	96 000,00
Muut rahastot				
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	5 132 010,20	5 132 010,20	5 077 543,32	5 077 543,32
Edellisten tilikausien voitto/tappio		-678 183,58		227 930,96
Tilikauden voitto/tappio		-1 292 663,33		-771 340,57
Oman pääoman ehtoinen laina		1 500 000,00		1 500 000,00
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ		4 757 163,29		6 130 133,71
VIERAS PÄÄOMA				
Pitkäaikainen				
Lainat rahoituslaitoksilta	437 000,00		0,00	
Velat saman konsernin yrityksille	883 333,34		0,00	
Pääomalainat	200 000,00		200 000,00	
Muut pitkäaikaiset velat	13 392,00		0,00	
Yhteensä		1 533 725,34		200 000,00
Lyhytaikainen				
Lainat rahoituslaitoksilta	0,00		1 057 510,27	
Ostovelat	141 982,41		183 900,31	
Velat saman konsernin yrityksille	4 776 748,35		2 878 566,09	
Muut velat	29 034,62		92 367,58	
Siirtovelat	354 420,77		118 500,90	
Yhteensä		5 302 186,15		4 330 845,15
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		6 835 911,49		4 530 845,15
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		11 593 074,78		10 660 978,86

RAHOITUSLASKELMA

euroa	1.1 - 31.12.2018	1.1 - 31.12.2017
Liiketoiminnan rahavirta		
Tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	-1 292 663,33	-771 340,57
Oikaisut	0,00	
Suunnitelman mukaiset poistot	10 690,10	4 188,84
Pysyvien vastaavien arvonalentumiset	283 575,00	25 198,16
Rahoitustuotot ja -kulut	102 899,59	187 015,87
Muut oikaisut	54 466,88	103 990,80
Käyttöpääoman muutos*	1 089 225,63	6 230,07
Maksetut korot ja maksut	-64 775,28	-121 099,18
Saadut korot ja osingot	8 024,41	0,94
Liiketoiminnan rahavirta	191 443,00	-565 815,07
Investointien rahavirta		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-134 005,51	-89 595,89
Investointien rahavirta	-134 005,51	-89 595,89
Rahoituksen rahavirta		
Oman pääoman ehtoisten lainojen nostot	0,00	500 000,00
Oman pääoman ehtoisten lainojen korot	-134 773,97	-87 500,00
Pitkäaikaisten lainojen nostot	437 000,00	0,00
Lyhytaikaisten lainojen nostot	0,00	29 246,63
Lyhytaikaisten lainojen takaisinmaksut	-1 057 510,27	-566 668,00
Pitkäaikaisten saamisten muutos	40 400,92	30 000,00
Konsernin sisäiset saamiset ja velat*	1 433 771,08	1 012 019,45
Rahoituksen rahavirta	718 887,76	917 098,08
Rahavarojen muutos	776 325,25	261 687,12
Rahavarat kauden alussa	500 760,16	239 073,04
Rahavarat kauden lopussa	1 277 085,41	500 760,16

* Luokittelumuutos: konsernin sisäiset ei-operatiiviset saamiset ja velat on siirretty liiketoiminnan rahavirran käyttöpääoman muutoksesta rahoituksen rahavirtaan erään konsernin sisäiset saamiset ja velat

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Arvostusperiaatteet ja -menetelmät

Yhtiön käyttöomaisuus on arvostettu muuttuvaan hankintamenoonsa.

Jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Yhtiön omistaman käyttöomaisuuden hankintameno poistetaan ennalta laaditun suunnitelman mukaisesti.

	Pitöaika	Poistomenetelmä/ -prosentti
Käyttöomaisuushyödyke		
Muut pitkävaikutteiset menot	2-7 vuotta	tasapoisto 5 vuotta
Koneet ja kalusto	2-7 vuotta	menojäännöspoisto 25 %
Liikevaihto	1.1.2018-31.12.2018	1.1.2017-31.12.2017
Hallintoveloitukset konserniyhtiöiltä	421 036,22	636 839,12
Vuokratuotot	50 467,50	0,00
Muut tuotot	37 672,61	- 3 656,14
	509 176,33	633 182,98
Liiketoiminnan muut tuotot	1.1.2018-31.12.2018	1.1.2017-31.12.2017
Avustukset	422 918,99	49 458,01
Muut tuotot	58 875,33	15 596,39
Konsernin sisäiset muut tuotot	97 805,86	0,00
	579 600,18	65 054,40
Henkilöstöä koskevat liitetiedot	1.1.2018-31.12.2018	1.1.2017-31.12.2017
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana	12	5
	12	5
Liiketoiminnan muut kulut	1.1.2018-31.12.2018	1.1.2017-31.12.2017
Vapaaehtoiset henkilösivukulut	12 371,51	19 285,22
Toimitilakulut	235 824,99	32 610,61
Kone- ja kalustokulut	85 036,60	48 104,38
Matkakulut	63 935,42	41 067,90
Markkinointikulut	50 844,93	23 144,26
Ulkopuoliset palvelut	384 454,48	276 082,16
Listayhtiökulut	51 832,01	84 412,83
Hallintokulut	68 284,32	38 218,50
Yhteensä	952 584,26	562 925,86
Tilintarkastajan palkkiot	1.1.2018-31.12.2018	1.1.2017-31.12.2017
Tilintarkastus	61 812,42	38 856,23
Muut yhtiöoikeudelliset palvelut	0,00	517,45
Veroneuvonta	1 770,00	750,00
	63 582,42	40 123,68
Rahoitustuotot ja -kulut	1.1.2018-31.12.2018	1.1.2017-31.12.2017
Muut korkotuotot		
Saman konsernin yrityksiltä	11 640,36	0,00
Muilta	557,05	77,44
Korkotuotot yhteensä	12 197,41	77,44
Rahoitustuotot yhteensä	12 197,41	77,44
Korkokulut		
Saman konsernin yrityksille	-17 010,06	0,00
Muille	-57 120,41	-80 443,38
Korkokulut yhteensä	-74 130,47	-80 443,38

Muut rahoituskulut		
Saman konsernin yrityksille	-8 100,54	-52 500,00
Arvon alentumiset pysyvien vastaavien sijoituksista	-283 575,00	-25 198,16
Muut rahoituskulut	-32 865,99	-54 149,93
Muut rahoituskulut yhteensä	-324 541,53	-131 848,09
Rahoituskulut yhteensä		
	-398 672,00	-212 291,47
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä		
	-386 474,59	-212 214,03

Pysyvien vastaavien erittely	Aineettomat hyödykkeet	
	Vuokrahuoneiston perusparannusmenot	Yhteensä
Muut pitkävaikutteiset menot		
Hankintameno 1.1.2018	0,00	0,00
Lisäykset	22 710,38	22 710,38
Hankintameno 31.12.2018	22 710,38	22 710,38
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.2018	0,00	0,00
Tilikauden poisto	-1 892,55	-1 892,55
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12.2018	-1 892,55	-1 892,55
Kirjanpitoarvo 31.12.2018	20 817,83	20 817,83
Kirjanpitoarvo 31.12.2017	0,00	0,00
Muut pitkävaikutteiset menot	Kehittämismenot	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2018	89 595,89	89 595,89
Lisäykset	101 404,81	101 404,81
Hankintameno 31.12.2018	191 000,70	191 000,70
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.2018	0,00	0,00
Tilikauden poisto	-3 183,35	-3 183,35
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12.2018	-3 183,35	-3 183,35
Kirjanpitoarvo 31.12.2018	187 817,35	187 817,35
Kirjanpitoarvo 31.12.2017	89 595,89	89 595,89
Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2018	89 595,89	89 595,89
Lisäykset	124 115,19	124 115,19
Hankintameno 31.12.2018	213 711,08	213 711,08
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.2018	0,00	0,00
Tilikauden poisto	-5 075,90	-5 075,90
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12.2018	-5 075,90	-5 075,90
Kirjanpitoarvo 31.12.2018	208 635,18	208 635,18
Kirjanpitoarvo 31.12.2017	89 595,89	89 595,89

Aineelliset hyödykkeet		
	Koneet ja kalusto	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2018	16 755,18	16 755,18
Lisäykset	9 890,32	9 890,32
Hankintameno 31.12.2018	26 645,50	26 645,50
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.2018	-4 188,84	-4 188,84
Tilikauden poisto	-5 614,20	-5 614,20
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12.2018	-9 803,04	-9 803,04
Kirjanpitoarvo 31.12.2018	16 842,46	16 842,46
Kirjanpitoarvo 31.12.2017	12 566,34	12 566,34

Sijoitukset				
	Osuudet saman konsernin yrityksissä	Osuudet osakkuus- yhtiöissä	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2018	7 850 303,86	1 491 513,52	3 503,84	9 345 321,22
Hankintameno 31.12.2018	7 850 303,86	1 491 513,52	3 503,84	9 345 321,22
Kertyneet arvonalentumiset 1.1.2018	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonalentumiset	0,00	-283 575,00	0,00	-283 575,00
Kertyneet arvonalentumiset 31.12.2018	0,00	-283 575,00	0,00	-283 575,00
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2018	7 850 303,86	1 207 938,52	3 503,84	9 061 746,22
Kirjanpitoarvo 31.12.2017	7 850 303,86	1 491 513,52	3 503,84	9 345 321,22

OMISTUKSET MUISSA YRITYKSISSÄ

Konserniyritykset	Yhtiön omistusosuus-%
Tieturi Oy, Helsinki	100,0
Management Institute of Finland MIF Oy, Helsinki	100,0

Muut omistusyhteisyydet	Yhtiön omistusosuus-%	Oma pääoma (sis. Pääomalainat)	Tilikauden tulos
Brain Alliance Oy	49,0	30 909,01	1 305,86
Ambientia E-commerce Oy (konserni)	40,0	151 163,37	-182 279,02

SAAMISTEN ERITTELY

PITKÄAIKAISET SAAMISET	31.12.2018	31.12.2017
Saamiset omistusyhteisyrittäjiltä		
Lainasaamiset	479 999,08	520 400,00
Yhteensä	479 999,08	520 400,00
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	479 999,08	520 400,00
LYHYTAIKAISET SAAMISET	31.12.2018	31.12.2017
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		
Myyntisaamiset	29 193,82	44 785,59
Lainasaamiset	150 000,00	52 500,00
Muut saamiset	259 670,75	10 765,87
Yhteensä	438 864,57	108 051,46
Saamiset muilta		
Myyntisaamiset	11 715,27	11 726,43
Muut saamiset	12 886,37	3 258,78
Siirtosaamiset	85 300,22	69 298,58
Yhteensä	109 901,86	84 283,79
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	548 766,43	192 335,25
SIIRTOSAAMISET		
Siirtosaamisten olennaiset erät	31.12.2018	31.12.2017
Jaksotetut tavalliset kulut	85 300,22	69 298,58
Yhteensä	85 300,22	69 298,58

OMA PÄÄOMA

	31.12.2018	31.12.2017
Sidottu oma pääoma		
Osakepääoma 1.1.	96 000,00	96 000,00
Osakepääoma 31.12.	96 000,00	96 000,00
Sidottu oma pääoma yhteensä	96 000,00	96 000,00
Vapaa oma pääoma		
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 1.1.	5 077 543,32	4 973 552,69
Omina osakkeina annetut palkkiot	54 466,88	103 990,63
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 31.12.	5 132 010,20	5 077 543,32
Voitto edellisiltä tilikausilta 1.1.	-543 409,61	315 430,96
Oman pääoman ehtoisen lainan korot	-134 773,97	-87 500,00
Voitto edellisiltä tilikausilta 31.12.	-678 183,58	227 930,96
Tilikauden voitto/tappio	-1 292 663,33	-771 340,57
Oman pääoman ehtoinen laina	1 500 000,00	1 500 000,00
Vapaa oma pääoma yhteensä	4 661 163,29	6 034 133,71
Oma pääoma yhteensä	4 757 163,29	6 130 133,71
Jakokelpoinen vapaa oma pääoma		
Laskelma jakokelpoisesta omasta pääomasta		
	31.12.2018	31.12.2017
Voitto edellisiltä tilikausilta	-678 183,58	227 930,96
Tilikauden voitto/tappio	-1 292 663,33	-771 340,57
Sijoitetun vapaan pääoman rahasto	5 132 010,20	5 077 543,32
Oman pääoman ehtoinen laina	1 500 000,00	1 500 000,00
Aktivoidut kehittämismenot	-187 817,35	-89 595,89
	4 473 345,94	5 944 537,82

TASEEN VASTATTAVIEN LIITETIEDOT

	31.12.2018	31.12.2017
Pitkäaikaiset velat		
Pääomalainat	200 000,00	200 000,00
Lainat rahoituslaitoksilta	437 000,00	0,00
Saadut ennakot konserniyrityksiltä	883 333,34	0,00
Muut pitkäaikaiset velat	13 392,00	0,00
	1 533 725,34	200 000,00
Velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua		
Lainat rahoituslaitoksilta	218 500,00	0,00
	218 500,00	0,00
Joulukuussa 2018 saatu tuotekehityslainan ensimmäinen erä, jonka laina-aika on 7 vuotta. Kolme ensimmäistä vuotta ovat lyhennysvapaita.		
Lyhytaikaiset velat		
Velat saman konsernin yrityksille		
Saadut ennakot konserniyrityksiltä	100 000,00	0,00
Ostovelat	183 541,76	165 535,46
Muut velat	4 493 206,59	2 713 030,63
	4 776 748,35	2 878 566,09
Velat muille		
Lainat rahoituslaitoksilta	0,00	1 057 510,27
Ostovelat	141 982,41	183 900,31
Muut velat	29 034,62	92 367,58
Siirtovelat	354 420,77	118 500,90
	525 437,80	1 452 279,06
Lyhytaikaiset velat yhteensä	5 302 186,15	4 330 845,15
Siirtovelkojen olennaiset erät		
Lomapalkkamenot sosiaalikuluihin	160 455,09	103 811,66
Korot	376,31	10 597,99
Muut siirtovelat	193 589,37	4 091,25
	354 420,77	118 500,90

VAKUUDET JA VASTUUSITOUMUKSET

	31.12.2018	31.12.2017
Velat, joiden vakuudeksi annettu osakkeita		
Rahalaitoslainat	2 250 167,00	1 057 510,27
Yrityskiinnitys	3 800 000,00	3 800 000,00
Velat yhteensä	2 250 167,00	1 057 510,27
Pantatut osakkeet yhteensä	3 800 000,00	3 800 000,00

Soprano Oyj:llä on 0,25 miljoonan euron luotollinen tili, joka ei ollut käytössä 31.12.2018.
Soprano Oyj on taannut yritysikiinnityksin tytäryhtiö Management Institute of Finland MIF Oy:n lainoja yhteensä 2,25 miljoonan euron edestä sekä taannut leasingliimittettä yhteensä 0,12 miljoonan euron edestä. Soprano Oyj on antanut konserniyhtiö Informator Utbildning Svenska Ab:lle (Ruotsi) 1,1 miljoonan euron oman pääoman takauksen.

Eläkevastuut

Yhtiön eläkevastuut on vakuutettu ulkopuolisissa eläkevakuutusyhtiöissä.
Eläkevastuut on kokonaan katettu.

	31.12.2018	31.12.2017
Vuokravastuut		
Seuraavalla tilikaudella erääntyvät	699 592,26	152 697,57
Myöhemmin erääntyvät	1 748 980,66	0,00
Yhteensä	2 448 572,92	152 697,57
Leasingsopimusvastuut		
Seuraavalla tilikaudella erääntyvät	61 465,71	0,00
Myöhemmin erääntyvät	216 687,57	0,00
Yhteensä	278 153,28	0,00

KÄYTETYT KIRJANPITOKIRJAT

KIRJANPITOKIRJAT

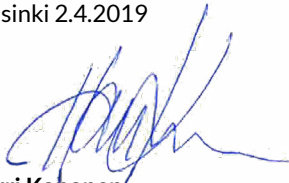
Tasekirja ja tase-erittelyt	sähköinen
Tililuettelo	sähköinen
Päiväkirja	sähköinen
Pääkirja	sähköinen
Myyntireskontra	sähköinen
Ostoreskontra	sähköinen

TOSITELAJIT JA SÄILYTTÄMISTAPA

Laji	Nro alkaen	Säilyttämistapa
LA Ostolaskut	1	sähköinen
MY Myyntilaskut	10000	sähköinen
T1 Pankkitositteet	30000	sähköinen
T2 Pankkitositteet	40000	sähköinen
Tiliotteet		sähköinen
PA Palkat	50000	sähköinen
MU Muut	60000	sähköinen
JA Jaksotukset	70000	sähköinen
LT Liitetietositteet	80000	sähköinen

TILINPÄÄTÖKSEN JA TOIMINTAKERTOMUKSEN ALLEKIRJOITUKSET

Helsinki 2.4.2019

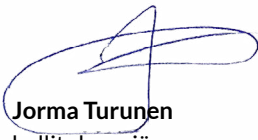
Harri Koponen
hallituksen puheenjohtaja

Antti Palola
hallituksen jäsen

Kirsti Lonka
hallituksen jäsen

Jorma Turunen
hallituksen jäsen

Pauliina Lautanen-Nissi
hallituksen jäsen

Aleksi Randell
hallituksen jäsen

Arto Tenhunen
hallituksen jäsen
toimitusjohtaja

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tarkastuksesta on tänään annettu tilintarkastuskertomus

Helsinki 2.4.2019

PricewaterhouseCoopers Oy
Tilintarkastusyhteisö

Mika Kaarisalo, KHT

TILINTARKASTUSKERTOMUS

SOPRANO OYJ:N YHTIÖKOKOUKSELLE

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Lausuntonamme esitämme, että

- konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti
- tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausuntomme on ristiriidaton hallitukselle annetun lisäraportin kanssa.

Tilintarkastuksen kohde

Olemme tilintarkastaneet Soprano Oyj:n (y-tunnus 0548170-4) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2018.

Tilinpäätös sisältää:

- konsernin taseen, laajan tuloslaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista, rahavirtalaskelman ja liitetiedot, mukaan lukien yhteenveto merkittävistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista
- emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiimme kuvataan tarkemmin kohdassa Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonamme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Riippumattomuus

Olemme riippumattomia emoyhtiöstä ja konserniyrityksistä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Emoyhtiölle ja konserniyrityksille suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut ovat parhaan tietomme ja käsityksemme mukaan olleet Suomessa noudatettavien, näitä palveluja koskevien säännösten mukaisia, emmekä ole suorittaneet EU-asetuksen 537/2014 5. artiklan 1-kohdassa tarkoitettuja kiellettyjä palveluja. Suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut on esitetty konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 6.

TARKASTUKSEN YLEINEN LÄHESTYMISTAPA	
Yhteenveto	
Olennaisuus	<ul style="list-style-type: none"> • Konsernitilinpäätökselle määrätty olennaisuus: 157.000 €, joka on noin 1 % liikevaihdosta
Tarkastuksen laajuus	<ul style="list-style-type: none"> • Konsernitilinpäätöksen tarkastuksen kohteena oli emoyhtiön lisäksi kaikki merkittävät tytäryhtiöt kattaen valtaosan konsernin liikevaihdosta, varoista ja veloista.
Keskeiset seikat	<ul style="list-style-type: none"> • Konsernilikearvon arvonalentumistestaus • Laskennallisten verosaamisten arvostus • Tytäryhtiöosakkeiden arvostus

Osana tilintarkastuksen suunnittelua olemme määrittäneet olennaisuuden ja arvioineet riskiä siitä, että tilinpäätöksessä on olennainen virheellisyys. Erityisesti olemme arvioineet alueita, joiden osalta johto on tehnyt subjektiivisia arvioita. Tällaisia ovat esimerkiksi merkittävät kirjanpidolliset arviot, joihin liittyy oletuksia ja tulevien tapahtumien arviointia.

Olennaisuus

Tarkastuksemme suunnitteluun ja suorittamiseen on vaikuttanut soveltamamme olennaisuus. Tilintarkastuksen tavoitteena on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena olennaista virheellisyttä. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä. Niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voitaisiin kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Perustuen ammatilliseen harkintaamme määritimme olennaisuuteen liittyen tiettyjä kvantitatiivisia raja-arvoja, kuten alla olevassa taulukossa kuvatus konsernitilinpäätökselle määritetyn olennaisuuden. Nämä raja-arvot yhdessä kvantitatiivisten tekijöiden kanssa auttoivat meitä määrittämään tarkastuksen kokonaislaajuuden ja yksittäisten tilintarkastustoimenpiteiden luonteen, ajoituksen ja laajuuden sekä arvioimaan virheellisyyksien vaikutusta tilinpäätökseen kokonaisuutena.

Konsernitilinpäätökselle määritetty olennaisuus	157.000 € (edellinen vuosi 157.000 €)
Olennaisuuden määrittämisessä käytetty vertailukohta	Noin 1 % liikevaihdosta.
Perustelut vertailukohteen valinnalle	Konsernin tulos on vaihdellut suuresti viime vuosina, jolloin liikevaihto antaa tuloksen kautta määritettyä mittaria vakaamman perustan olennaisuuden määrittämiselle. Liikevaihto on käsityksemme mukaan yksi tilinpäätöksen lukijoiden yleisesti käyttämä vertailukohta arvioitaessa konsernin suorittamista.

Konsernitilinpäätöksen tarkastuksen laajuuden määrittäminen

Tilintarkastuksemme laajuutta määrittäessämme olemme ottaneet huomioon Soprano-konsernin rakenteen, toimialan sekä taloudelliseen raportointiin liittyvät prosessit ja kontrollit.

Määrittelimme konserniyhtiöissä vaadittavan työn luonteen, jonka suoritti konsernitiimi tai paikallisen PwC-ketjun tilintarkastajat meidän antamiemme ohjeiden mukaisesti. Konserniyhtiöissä, joita pidimme merkittävänä joko yksittäisen taloudellisen merkittävyytensä tai niiden erityisluonteen takia, suoritettiin tilintarkastus. Nämä tilintarkastukset kattoivat valtaosan konsernin liikevaihdosta, varoista ja veloista. Muiden konserniyhtiöiden osalta suoritettiin analyttisiä tarkastustoimenpiteitä.

Suorittamalla edellä mainitut toimenpiteet raportoidussa tytäryhtiöissä, yhdistettynä konsernitasolla tehtäviin lisätoimenpiteisiin, olemme hankkineet lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä koskien konsernin taloudellista informaatiota.

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat ovat seikoja, jotka ammatillisen harkintamme mukaan ovat olleet merkittävimpiä tarkastuksen kohteena olevan tilikauden tilintarkastuksessa. Nämä seikat on otettu huomioon tilinpäätökseen kokonaisuutena kohdistuneessa tilintarkastuksessamme sekä laatiessamme siitä annettavaa lausuntoa, emmekä anna näistä seikoista erillistä lausuntoa. Otamme kaikissa tilintarkastuksissamme huomioon riskin siitä, että johto sivuuttaa kontrolleja. Tähän sisältyy arviointi siitä, onko viitteitä sellaisesta johdon tarkoitushakuisesta suhtautumisesta, josta aiheutuu väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisyyden riski.

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN TILINTARKASTUKSEN KANNALTA KESKEINEN SEIKKA	MITEN SEIKKAA ON KÄSITELTY TILINTARKASTUKSESSA
<p>Konserniliikearvon arvonalentumistestaus</p> <p>Katso konsernitilinpäätöksen liitetieto 14</p> <p>Konsernin taseeseen sisältyvän liikearvon määrä on 5.405 tuhatta euroa (2017: 5.405 tuhatta euroa). Liikearvo on kohdistettu konsernissa seuraavasti: IT GROUP 3.150 tuhatta euroa ja MIF 2.255 tuhatta euroa. Yhtiön johto on vastuussa arvonalentumistestauksen suorittamisesta. Kuten konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteissa on kuvattu, arvonalentumiseen viittaavien indikaattorien tunnistaminen sekä vastaisten rahavirtojen arvioiminen ja omaisuuserien (omaisuuseräryhmien) käypien arvojen määrittäminen edellyttävät johdolta merkittäviä harkintaan perustuvia ratkaisuja. Merkittävimpiä oletuksia liikearvon arvonalentumistestauksessa ovat liikevaihdon kasvu, käyttökattteen kehittyminen, diskonttauskoron (WACC) määrittäminen sekä viiden vuoden ennustejakson jälkeiselle ajalle käytettävän pitkän aikavälin kasvuvauhti.</p> <p>Olemme identifioineet ja arvioineet riskiä, että arvonalentumistestauksessa käytetyt oletukset eivät ole tarkoitukseen sopivia ja että liikearvon määrä on esitetty liian suurena.</p> <p>Liikearvon arvostus on tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka johtuen tase-erän koosta ja johdon harkintaan perustuvasta arvionvaraisuudesta arvonalentumistestauksessa.</p>	<p>Olemme saaneet ja käyneet läpi konsernin johdon liikearvon arvonalentumistestauslaskelmat. Osana tarkastusta olemme:</p> <p>Tutustuneet yhtiön johdon laatimiin laskelmiin ja arvioineet yksityiskohtaisesti niiden laatimisperiaatteita.</p> <ul style="list-style-type: none"> Olemme keskustelleet merkittävimmistä rahavirtojen arvioimisessa käytetyistä oletuksista sekä arvioineet ja verranneet niitä käytettävissä olevaan konsernin sisäiseen ja ulkoiseen informaation ja yhtiön johdon hyväksymiin pitkän tähtäimen strategisiin suunnitelmiin ja budjettiin. Olemme käyneet läpi ja arvioineet diskonttauskoron (WACC) määrittämisen perusteet ja matemaattisen oikeellisuuden. Olemme testanneet arvonalentumistestauslaskelmien matemaattisen oikeellisuuden. Arvioimme myös konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 14 esitettyjen tietojen riittävyyttä ja asianmukaisuutta.

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN TILINTARKASTUKSEN KANNALTA KESKEINEN SEIKKA	MITEN SEIKKAA ON KÄSITELTY TILINTARKASTUKSESSA
Laskennallisten verosaamisten arvostus	
<p>Katso konsernitilinpäätöksen liitetiedot 11 ja 18</p> <p>Laskennalliset verosaamiset konsernin taseessa ovat yhteensä 1.193 tuhatta euroa (2017: 789 tuhatta euroa). Laskennalliset verosaamiset koostuvat vahvistetuista tai vahvistettavista verotuksellisista tappioista.</p> <p>Laskennallinen verosaaminen kirjataan siihen määrään asti, kun on todennäköistä, että se voidaan hyödyntää tulevaisuudessa syntyvää verotettavaa tuloa vastaan. Laskennallisen verosaamisen arvostus edellyttää johdon arvioita muun muassa toiminnan tulevaisuuden tuloksentelekokyvyn osalta.</p> <p>Laskennallisten verosaamisten arvostukseen liittyvän arvionvaraisuuden ja olennaisuuden perusteella olemme katsooneet laskennalliset verosaamiset tilintarkastuksen kannalta keskeiseksi seikaksi. Keskeytimme erityisesti riskiin, että laskennalliset verosaamiset voisivat olla yliarvostettuja konsernin taseessa</p>	<p>Tarkastustoimenpiteemme kattoi ymmärryksen saamisen laskennallisten verojen laskennasta ja verosaamisten arvostuksesta. Kohdensimme tarkastusta erityisesti seuraaviin asioihin:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tarkastimme yhtiön aikaisempien vuosien arvioiden ja ennusteiden luotettavuutta vertaamalla johdon aikaisempina vuosina tekemiä ennusteita toteumiin. • Testasimme laskelmien matemaattista oikeellisuutta ja täsmäytimme tiedot soveltuvin osin johdon hyväksymiin suunnitelmiin ja muihin oletuksiin. <p>Arvioimme ennusteissa käytettyjen keskeisten oletusten asianmukaisuutta. Keskeytimme erityisesti tulevaisuuden tuloksenteon kannalta olennaisiin oletuksiin, kuten liikevaihdon ja kulujen kehitykseen sekä laskennallisten verosaamisten hyödyntämisaikaan.</p>
EMOYHTIÖN TILINPÄÄTÖKSEN TILINTARKASTUKSEN KANNALTA KESKEINEN SEIKKA	
Tytäryhtiöosakkeiden arvostus	
<p>Emoyhtiön taseessa 3.12.2018 tytäryhtiöiden osakkeiden arvo on 7.850 tuhatta euroa (2017; 7.850 tuhatta euroa). Osakkeiden arvo muodostuu Tieturi Oy:stä ja Management Institute of Finland MIF Oy:stä.</p> <p>Yhtiö testaa tytäryhtiöiden osakkeiden arvon arvonalentumisen varalta aina, kun on viitteitä siitä, että arvo saattaa olla alentunut, mutta vähintään kerran vuodessa. Arvonalentumistestauksessa verrataan taseessa olevaa tytäryhtiöiden osakkeiden arvo kerrytettävissä olevaan rahamäärään. Kerrytettävissä olevat rahamäärät perustuvat käyttöarvolaskelmiin. Nämä laskelmat edellyttävät johdolta merkittävää harkintaa, joka liittyy arvioihin tulevista rahavirroista sekä diskonttokoron määrittämiseen.</p>	<p>Keskeytimme tarkastustoimenpiteissämme johdon harkintaa edellyttävien arvioiden asianmukaisuuden varmentamiseen seuraavin toimenpitein:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tarkastimme yhtiön käyttämän arvonmäärittämissämallin hyväksyttävyyden kirjanpitolain mukaisiin vaatimuksiin sekä tarkastamalla laskelmien matemaattisen oikeellisuuden. • Arvioimme laskelmissa käytettyjen ennusteiden määrittämiseen liittyvää prosessia ja vertasimme ennusteita hallituksen hyväksymiin strategisiin suunnitelmiin. • Tarkastimme johdon harkintaa vaativia oletuksia, mukaan lukien arvioita liikevaihdon ja kannattavuuden kehityksestä, käytettyjä diskonttokorkoja sekä ennustejakson jälkeisten rahavirtojen arvioinnissa käytettyä pitkän aikavälin kasvuvauhtia. • Vertasimme tilikauden toteutuneita tuloslukuja edellisenä vuonna arvonalentumismallissa käytettyihin tulosennusteisiin sen selvittämiseksi, sisältyikö ennusteisiin oletuksia, jotka olivat jälkikäteen arvioituina olleet optimistisia.
<p>Konsernitilinpäätöksen tai emoyhtiön tilinpäätöksen osalta ei ole EU-asetuksen 537/2014 10. artiklan 2 c -kohdassa tarkoitettuja merkittäviä olennaisen virheellisuuden riskejä.</p>	

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja siten, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten

mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiesaan velvollisia arvioimaan emoyhtiön ja konsernin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuviissa tapauksissa esittämään

seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos emoyhtiö tai konserni aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntomme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voitaisiin kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisyyden riskit, suunnitteleme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon emoyhtiön tai konsernin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpöytäarvojen arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös

perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä emoyhtiön tai konsernin kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksesamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei emoyhtiö tai konserni pysty jatkamaan toimintaansa.

- arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.
- hankimme tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä konserniin kuuluvia yhteisöjä tai liiketoimintoja koskevasta taloudellisesta informaatiosta pystyäksemme antamaan lausunnon konsernitiilinpäätöksestä. Vastaamme konsernin tilintarkastuksen ohjauksesta, valvonnasta ja suorittamisesta. Vastaamme tilintarkastuslausunnosta yksin.

Kommunikoimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnittelusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Lisäksi annamme hallintoelimille vahvistuksen siitä, että olemme noudattaneet riippumattomuutta koskevia relevantteja eettisiä vaatimuksia, ja kommunikoimme niiden kanssa kaikista suhteista ja muista seikoista, joiden voi kohtuudella ajatella vaikuttavan riippumattomuuteemme, ja soveltuviissa tapauksissa niihin liittyvistä varotoimista.

Päätämme, mitkä hallintoelinten kanssa kommunikoiduista seikoista olivat merkittävimpiä tarkasteltavana olevan tilikauden tilintarkastuksessa ja näin ollen ovat tilintarkastuksen kannalta keskeisiä. Kuvaamme kyseiset seikat tilintarkastuskertomuksessa, paitsi jos säädös tai määräys estää kyseisen seikan julkistamisen tai kun äärimmäisen harvinaisissa tapauksissa toteamme, ettei kyseisestä seikasta viestitä tilintarkastuskertomuksessa, koska siitä aiheutuvien epäedullisten vaikutusten voitaisiin kohtuudella odottaa olevan suuremmat kuin tällaisesta viestinnästä koituva yleinen etu.

MUUT RAPORTOINTIVELVOITTEET

Tilintarkastustoimeksiantoa koskevat tiedot

Olemme toimineet yhtiökokouksen valitsemana tilintarkastajana 13.5.2015 alkaen yhtäjaksoisesti 4 vuotta.

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen. Tilinpäätöstä koskeva lausuntonne ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea edellä yksilöity muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä.

Toimintakertomuksen osalta velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että

- toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia
- toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme ennen tilintarkastuskertomuksen antamispäivää käyttöömmme saamaamme muuhun informaatioon kohdistamamme työn perusteella johtopäätöksen, että kyseisessä muussa informaatiossa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Helsingissä 2.4.2019

PricewaterhouseCoopers Oy
Tilintarkastusyhteisö

Mika Kaarisalo
KHT

SOPRANO GROUP

MIF

(infor

JTO

Fintra

Informator

Tieturi

HELSINKI | TAMPERE | JYVÄSKYLÄ | OULU | ST.PETERSBURG | STOCKHOLM | GOTHENBURG